

Bediin o Lootinowu

Zooz ci akati werege nico

Azooz weregeewi nicini zoozok baal ademzeek Muses ol inaan kadaak e. Olla eenece Israyila aavtiyek gool ka kabayizit liil o Jordan kooto looce o Kanan baal aterkedeek Maanyi noogo ka kook kaanyek e. Alaŋaan ni bar waanice Maanyi aanyek Muses kook kuruum looc nice, bar ako adaai Muses goola inaan liil o Jordan kabayiz. Inaan rak Muses kadaak e, oobek ol zoozok ci meelik ger.

Aadak waanice Muses Israyil gool baal eelane Maanyi noogo Masire ma azooni noogo balala irkitook eet ram, ma bar goon bodo alaŋaan niigi aŋoliin Maanyi e. Ma azi ne, ma aŋole Israyila Maanyi, awo koca kaala dook ŋaatiŋe juruun. Bar ma amiiri bodo niigi ma avo adiŋdiinjan joowane ci adilyai, aterked Maanyi zooz ci ka kanyaake koca noogo toriin ci ger.

Abedeek Muses weregeewe nico bodo demziinowe o meelik anyak lootinowa o Tammo eel Weregeewe o Luugjo, ki eo Ol o Livai, ki eo Omoloowu. Kazi zin werege nico ne, “Werege o Bediin o Lootinowu.”

Aricaneek Maanyi ol kotonjit Oreb

1 ¹ Zoozok baal aduwaak Muses Israyil dook balala liil o Jordan libire ci jeenu e nyaraate o Jordan avenno ki looc o kazi Sup e neen ceegi. Aal waanice Israyila ŋao aŋeroon Paran ki kutuur o kazi Topel, ki Laban, ki Ezerot, been Dizayab. ² (Ma kiŋaaz biye o kazi Oreb^a kavo ki Kadec-Barniya, kano gool o abatak bee o kazi Seyir, anyak iinya amonki codoi.)

³ Ma irkite ween eet ram, iitene wodoi, nyeelowe ween amonki codoi, oobek Muses ol o Israyil zoozok o aricaneek Maanyi noono ka koobek noogo. ⁴ Oobek waanice Muses ol kaal nicoko vurute ci omogi niini alaan o kazi Siyon o abaak kutuure o kazi Ecibon o abal ol o kazi Amori, ma amog buk bodo niini alaan o kazi Og o looc o kazi Bacan o abaak kutuure o kazi Actarot ki Ediri oroota.

⁵ Akata ni Muses uduwaak ol o Israyil lootinok nicoko liil o Jordan libire ci jeenu o looce o kazi Mowab, ma azeedek noogo aneek ne, ⁶ “Aneeket ibaale Maanyi ween Tammu onaai biye o Oreb ne, ‘Omontu biye nico ŋinti reen. ⁷ Inoko itingaaŋ uluugit idiceek ooto zee been

^a1:2 Oreb: Sinai ele neen.

looc o biyenu o abaayi ol o Amori ka ɔto zee been ol ugeec abaawo nyaraate o Jordan, ki biyeen o ajonzo dook been biyeen loota zee been looc o kazi Negev been liil o kazi Voo Maam adikir otog. ɔto been looc o ol o Kanan noko zee been Lebanon zee been liil o adikir kazi Yuvratiz. ⁸ Icinit di, kaanyuŋ naana Maanyi looc nico igeet, ɔto zin agamit ka kizi cunoon ebaal katerkedeeke naana jijitugooc Ibrayim, ki Aizak, ki Jakob, ki dool ci doolenu ka kaanyeke looc nico e.’

Ŋeryaan ci ol o ka kiziti alaat

⁹ “Keneeyuŋ zin waanice naana Muses ne, ‘Alaŋaan kanim ka itiyiican niiga aneeta doon. ¹⁰ Eeci Maanyi ween Tammu unoon azacuŋ igeet iziti meele. Icinit di, inoko waanico o otoobtowu ki monyony tammu tadeena. ¹¹ Abon baai azac Maanyi ween Tammu o jijitugooc omolo ugooc laak ceen aliv, ma amayuukuŋ obonta kiyo baale eterked niini laadun e. ¹² Alaŋ zin kanim ka kitiyiican kaalyana cugooc yawyaw noko, ki kaal cugooc abacoonu noko dook aneeta doon noko. ¹³ Inoko zin enjerta ol ci ageeny, ma azikne, ma eegin ol ci agayi kidonjiine ugooc dook ka kiiya kaanyek nogo kabaltuŋ igeet.’

¹⁴ “Abarizeeyan ni izitu ne, ‘Abaabana gi ci abon ɔto.’

¹⁵ “Kotowa ni ol ci ageeny, ma agayi kidonjiine cugooc baal anjeraanu noko dook kiiya kaanyeya alazeet ka kabaltuŋ niigi igeet ka kiziti alaat ci abal goon ceeni ol ceen aliv (1,000), abal goon ceeni ol ceen kaboon (100), abal goon ceeni ol ceen eet ram kamoto, abal goon ceeni ol ceen amoto, maje ceegi alaat ceen ooti kidonjin. ¹⁶ Kiricaneeya zin waanice pakcook ci ka kiroonit zoosok noko, gi ci kaneei ne, ‘Ma anyak gi ci ayowoon gotonogu Israyila maany, karabon een gi ci abacoon ki moddeen o gaagai abaak naatunon njina, abon iroonu juruŋ kɔkom momoz. ¹⁷ Ma atakalu ol roonna, iziraarta zoz ci ol o tiitiny, ki ci ol o celbezik kotoobto niigi dook. Akom zin eet ci ka otogole, eeci apaku niiga zoosok zaare o Tammo. Ma anyak gi ci adooi akomneekuŋ, anyaktaayan kiiya kizik naana.’ ¹⁸ Kiricaneeyuŋ zin waanice kaal dook o ka utuguuz.

Itooni roote

¹⁹ “Zin giye baal aricaneeket Maanyi ween Tammu onaai, kitingaazo biye ci Oreb noko ka kotoo looce o Amori biyenu koneec balal baal appe ɔto een timilmil ger baal icintu niiga alya e dook keeŋ, kotoo ni zee ma kavo karuum Kadec-Barniya. ²⁰ Keneeyuŋ ni naana ne, ‘Inoko zin kuruumit biyeen ci looc o Amori o aanyet Maanyi ween Tammu onaai ageet. ²¹ Icinit di, aanyuŋ Maanyi ween Tammu unoon looc nico kizi cunoon, ɔto zin agamit looc

nico ebaal aduwaakuŋ Maanyi ween Tammu o jijitugooc e. Ɔɔto labak calaŋ anyaku ŋoliin, karabɔŋ alacaanu eleeti.’

²² “Eneekteyaŋu ni waanice ne, ‘Abon rak kitoon roote ci avɔ arɔɔt looc zee ma abadaaket molook ci ka kagayi goolok ci kano, ki kutuuryok ci ka kiimit.’

²³ “Kicina ni zɔɔz ci baal abaabananu noko abon. Keŋgeraa ni kidonjiine ugooc eegin amonki ram gɔɔn kidonje coo eet codoi. ²⁴ Ɔɔɔɔɔ ni ma avɔ zee been biyeen, ma avɔ been nyarat o kazi nyarat o Eckol ma avɔ arɔɔt viten niceke dook juruun. ²⁵ Abadaayet ni waanice niigi ageet ma anyaa keen kebere ci looc nice ma avu azi ne, ‘Aanyet Maanyi ween Tammu onaai looc ci amedi.’

²⁶ “Utuburtu bar zin waanice zɔɔz o Tammu ween Jook unoon alajaan aroonnyu ɔɔɔz. ²⁷ Bar zin waanice ɔɔt ebeektewu keemanene ugooc ecito anoonu ne, ‘Bar da anyaanet Maanyi Masire o ka kiiya kaanyet kidicaawet ɔl ci Amori noko lai, eeci amarninet niini ageet, ²⁸ ka zin inoko kɔɔto ŋaadaŋ? Alacaawet ɔl ogaac eegin roote e, giye o aneeket ne, “Ɔl nicaaga baraknya ci wuuntik ma adɔɔi kujukteet ma appinte kutuuryowa cigeec o, ma eenyci kaluwaanene ci wuuntik adɔɔi kak kojoŋozit tammu keeŋ, ma buk kacina ɔl ween baraknya kazi Anak ŋinaante.’”

²⁹ “Keneeyuŋ ni naana ne, ‘Má akulneeku, karabɔŋ aŋoliinu nɔɔgo noko been neen. ³⁰ ŋaan tedeec arayiinuŋ Maanyi ween Tammu unoon, ma oorinuŋ kiyo baale rak agɔɔn igeet kebereen Masire e. ³¹ Icintu buk waanice balala e, gi o acaramnyuun niini igeet kiyo gɔɔn acaram eeti dɔɔl ogin o iinya baal awooyu balala e dook zee ma avu aruumnyu ŋinito noko.’

³² “Ma enicoko dook, alaŋ aroonnyu aaryek zinzeeti Maanyi ween Tammu unoon. ³³ Nɔɔno ri neen baal gɔɔn arayiinuŋ igeet ɔɔwa alanyit luugja ka kotokoleeyuŋ gɔɔl baal, maje waaz, aku diizoca ka korooneyuŋ ŋinti rak aalu ka bodo keyeeleyuŋ gɔɔl ci ka oneec e.

Agernyeek Maanyi Israyil

³⁴ “Mazi azii Maanyi gi baal aduwaanu e, otobor nɔɔŋ, ma aterked gi ci azi ne, ³⁵ ‘Akɔm olee ci ɔɔ nico ger noko eet codoi ŋaatinen ci ka kook kuruum looc o amedi baal katerkedeei jijitugooc ka kook kaanyek e been neen. ³⁶ Ako tiŋeere acin ŋinite Kaleb ween ŋeerti Jepune doon, ma ŋino orocuun niini zɔɔne, kaanyi nɔɔno, ki dɔɔl ci dɔɔl cigin, eeci anuyaana niini aneet Maanyi zinize onin dook.’”

³⁷ Izi ni bodo Muses ne, “Otoboreeyan ni buk Maanyi aneet nɔɔŋ giye cunoon, ma aneekan ne, ‘Alaŋ buk niina alya ŋinite aruum. ³⁸ Bar zin tiŋeere aruum ŋinite Jocuwa ween ŋeerti

Nun o goon atiritiin ineet o niini doon, diziyeek noono, eeci tiijeere agam ol ci Israyil noko niini ka koot kirigizit njinite.’

³⁹“Eneeyet ni bodo Maanyi ne, ‘Zin giye o aziyu ne “Agam tiijeere moddo dool cigaacak milinyik noko kiziti cigeec,” alaj doolya cugoocok milinyik naan rak waanico kagaac gi ci ger ki gi ci abon noko ka kagamte, kakoye tiijeere noogo zee ma kako karuume njinti ka kaanyek kagamit kizi cineen. ⁴⁰Bar zin inoko itingaaaz utuuye woto ki balal aaryek ooti liil ci Biir Maam e.’”

⁴¹Izi ni bodo Muses ne, “Izitu ni ne, ‘Kabacaawa oneec naaten Maanyi, naan kinaana kavooa woon eo aricaneeket Maanyi ween Tammu onaa.’ Agamtu ni dilanya ugooc baabaninte ci aziyu ne, aboke naati kapaani moddo looce ci biyenu e.

⁴²“Eneeyan ni bar Maanyi ne, ‘Duwaak ol ma aanyi kooto woon, amogjuun koca tedeec moddo, eeci alaj naana kaave naatunon.’

⁴³“Mazi kaduwaakuñ gi nico, alajaan aziknaan, utuburtu gi o aduwa Maanyi ma bar iimtu looc o biyenu, eeci adonnyu eleeti iziti ol ci adooknu. ⁴⁴Itingaazayun ni ol o Amori abaak biyene niceke ma azaananun kiyo atowwanun miigowa o, ma anyaanun Seyira noko zee been njino kazi Orma. ⁴⁵Mazi abadaanu, ivita utuluuzeyu Maanyi, maje bar Maanyi, alaj luwa cunoon o azii been neen. ⁴⁶Omontu ni Kadeca iinya ci meelik ger, ma aavtiyu njinaante njinti wuun kal.”

Amaliili Israyila balala

2 ¹Ma azi bodo Muses ne, “Kutuuye ni waanice kooto ki balal kaaryek ooti liil o Biir Maam ebaal amadeekan Maanyi aneet e, kamaliilit ni looc o Seyir biyenu njinti wuun kal.

²“Eneeyan ni Maanyi ne, ³‘Amaliiltu bee nico njinti reen woot, inoko zin utuuye aaryek ooti baatikeeri. ⁴Duwaak zin ol zoosok koko eneek ne, “Avo tiijeere abataku looc o abaayi gotonogu ween dool ci dool o Eso. Abaak niigi Seyira njinaante. Anoliinun tedeec niigi igeet, abon zin ageenyu ka calaj ooronu ki noogo. ⁵Ma amiitu noogo gerze naan ooronu, eeci akom njinti miliny ter ci kaanyun igeet tadowaaye cigeec o, eeci kaanyeya baale Eso looc ci Seyir biyenu noko kizi njintin abaayi niini doon laadun. ⁶Abon ataalu dayiin cigeec adaku, ki maam cigeec awudu, guruuci.”’

⁷“Amayuuk Maanyi ween Tammu unoon lijlijoonok o azen ugooc dook. Ageleemnyun Maanyi igeet luugje cunoon awooyu balale ci appe noko irkitook ceen eet ram noko dook noko. Oorkoryu niiga ki Maanyi ween Tammu unoon noko, ma akom gi ci ka atamaatit kina.

⁸ “Kóótó ni konyokonit Seyir o abaayi gótónóga ween dól ci dól o Eso. Kutuuye ni kotonjit gól o aku nyaraate o Jordan, ki looce o kazi Elat kibeena Eziyon-Geber, kiimit balal o Mowab.

⁹ “Eneeyan ni Maanyi ne, ‘Má amiitu ol ci Mowab noko gerze njaan ooronu, akóm tódówaaye cigeec o ntinti ka kaanyun igeet kina, kaanyeya baale ntinti kazi Aar noko dól ci dól ci Lot eegin ol ci noko kabaakti kizi cineen laadun.’”

¹⁰ (Maje laadun ówa ijaan ol o Mowab kabaayito looc nice e, abaak ol o kazi Em njinaante. Ma ol ceen Em noko, adóó ma méele ma wuunte kiyo ol ween Anak o. ¹¹ Awo ol o Mowab Em zaare nicoko ele, maje ol ogéen, awo ol ceen Em noko kibeena ol ceen Anak o zaare ci kazi Repayim. ¹² Abaak baale ol o kazi Orit Seyira njinaante, ma bar ivita otooyit nóógo dól ci dól o Eso aamta looc nice. Óyók waanice niigi nóógo zee irigizit ni niigi njinite abaakti. Agoonek niigi ol nicoko gi baal ivita utuguuzek ol o Israyil ol looce baal iya aanyek Maanyi nóógo kizi cineen e.)

¹³ Izi ni bodo Muses ne, “Eneeyet ni Maanyi ne, ‘Inoko itingaa abayizit nyarat ci kazi Zered noko.’ Kitingaazo ni kabayizit nyarat.

¹⁴ “Óótó waanice irkitoowa ceen eetom kamoto ki turge, akanaai irkite baal kijaanane looce o Kadec-Barniya e zee been iiten ci kabakzi nyarat ci Zered noko. Waanice lógóó o oroonto olee baal ó nice e, idicaai lai ebaal aterkedi Maanyi ka kutuguuwi noko e. ¹⁵ Émeda ni Maanyi uruk nóógo noko zee ma adica nóógo dook lai njaatinai.

¹⁶ “Mazi ót idicaai lógóó ci baal oroonto neke dook njaatinai, ¹⁷ eneeyan Maanyi ne, ¹⁸ ‘Avo tedeec inoko abataku keek ci looc o ol o Mowab o ajónzó ki kutuur o Aar. ¹⁹ Mazi avo adiiryu ol o kazi Amon, má amiitu nóógo gerze njaan ooronu, eeci akóm tódówaaye cigeec o ntinti kaanyun igeet ka kizi cunoon. Kaanyeya baale njinito dól ci dól o Lot ka kizi ntintineen.’”

²⁰ (Maje laadun ówa ijaan ol o Amon kabaayito looc nice e, abaak waanice ol o Repayim njinaante. Maje bar ol o Amon awo nóógo zaar ci kazi Zamzumim. ²¹ Ma ol ceen Zamzumim noko, adóó ma méele ma wuunte kiyo ol ween Anak o. Óyók ni bar waanice Maanyi Zamzumim ol o Amon kebereen noko, ma aanyek nóógo kotooyit Zamzumim, abaayito ni ol o Amon njinaante. ²² Agoonek waanice bodo buk Maanyi dól ci dól o Eso gi ci abil noko Seyira. Óyók waanice Maanyi ol o Orit dól ci dól o Eso kebereen ma aanyek nóógo kotooyit ol o Orit, abaayito ni dól ci dól o Eso njinaante zee been inoko o. ²³ Bodo ol o kazi Avim abaak vitenaane o milinyik zee been kutuur o kazi Gaza, ivitaak ni nóógo ol o viriviro o kazi Kapitor ma avu óyók nóógo zee irigizit ni viten ugeec niigi.)

Amog Israyila Siyon

²⁴ Izi ni bodo Muses ne, “Eneeyet ni Maanyi ne, ‘Itingaaz zin abayizit nyarat ci kazi nyarat ci Arnon noko, icinit di, kaanyuŋ Siyon ceen alaan abaak kutuure ci Ecibon abal ol ci Amori noko, ki loocok ogin azen cugooc, inoko zin apaanit labak ka agamit looc nico kizi cunooŋ.

²⁵ Kakataa zin waanico gi ci kaanyeke tiŋeere moddeen loocok nicoko dook kotoŋoliwuŋ, olla goon tiŋeere mǎ aziknaanun, abarit eeci aŋoliinuŋ igeet.’”

²⁶ Izi ni Muses bodo ne, “Anyak zin ol ci kitoona balale o kazi Kedemot kooto ŋaati Siyon ween alaan o abaak Ecibona ka kiyiteek noono zoosok ci ganoonto keneektek ne, ²⁷ ‘Nyeet kabatakta looc cun o kunuya olla gool ci adikir o keeŋ ele doon, alaŋ ka kanyaanta koota ki libir coo, karabon kavooŋa ki libir cee. ²⁸ Ŋaan dayiin cugun ka kadakta o, kibeena maam cugun ka kuwuda o, ataaleket guruuci. Nyeet olla kabatakta looc cun o zoono doon. ²⁹ Tuguu da buk niina gi baal agooneket dool ci dool o Eso o abaak Seyira ki ol o Mowab abaak kutuure o Aar e ka koota kuruumta liil o Jordan otog ka koot kabayizta koota looce baal aanyet Maanyi ween Tammu onaan e.’ ³⁰ Maje bar Siyon ceen alaan baal abaak Ecibona neke, otobor zozo nico, alagaan aanyet kabatayit looc onin. Agoon niini noko o, eeci aanyek Maanyi ween Tammu unoon noono kodok ziniz kak ka kaanyuŋ Maanyi gool ci amogju noono kiyo zin didi utuguu Maanyi noko.

³¹ “Eneeyan ni Maanyi ne, ‘Cin di inoko kaanyin Siyon ki looc onin dook ineet. Inoko zin tiŋa gam looc cin noko ka kizi cunooŋ.’

³² “Omoowayet ni alaani Siyon ki ol ogin dook ka kiiya kuruumteyet gool ŋao kazi Jawaz.

³³ Aanyet ni Maanyi ween Tammu onaa Siyon. Kuruyit ni noono, ki logozo ogin, ki ol ogin dook kadaayito lai. ³⁴ Kagamit ni waanice kutuuryok ogin dook, ma karuk ol o maacik, ki ŋaai, ki dool o milinyik ma kapiicek Maanyi kizeec to kookom eet ci koon korog. ³⁵ Koorta ni tiin, ki kaal o kajowa kutuuryowe niceke dook kiziti cigaac. ³⁶ Kakanaa kutuure o kazi Aroyer aŋonzo kibeena nyarat o Arnon otog zee been kutuur o abil nyarat keeŋa, kagam kutuuryok niceke dook zee been looc o kazi Giliyed. Akom kutuuryowe nicoko dook ci adooi akomneeket, eeci aanyet Maanyi ween Tammu onaa kutuuryok nicoko dook ageet. ³⁷ Bar zin waanice ŋaan koot koŋonozit looc ci ol o Amon o abaak liil o Jabok otooga, ki kutuuryok o eel biya, kibeena viten o gaagai baal aricanneeket Maanyi ween Tammu onaa ka calan kavoyi e dook.”

Amog Israyila Og ween alaan o Bacan

3 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Zin waanice vuruta kanyaanjit koneec gool o ako ki Bacan, omoowayet ni Og ween alaan o abal Bacan ki ol ogin dook ka kivita kapaantet nao kazi Ediri. ² Eneeyan ni Maanyi ne, ‘Ma ajole noono been neen, eeci kaarekin naana noono, ki ol ogin dook, kibeena looc onin dook azen ugun. Tuguuwek noono gi baal rak agoonei Siyon ween alaan o Amori abaak kutuure o Ecibon e.’”

³ Izi ni bodo Muses ne, “Aanyet bodo Maanyi ween Tammu onaai Og ween alaan o Bacan ki ol ogin dook. Kuruyit ni noono, ma akom eet ci kooj korog. ⁴ Kaamta zin waanice noono kutuuryok ogin dook. Akom kutuuryowe ween eet iyu ci naan kaamta noono, kagam looc o kazi Argob, o abilni alazeet o Og ween alaan o Bacana dook. ⁵ Kutuuryowa nicaaga dook eenyici kaluwaanena ci wuuntik adooi kak ma anyoogi araanowa gaargarete ci adooi, ma bodo buk anyak viten ci milinyik meelik oogi calan eenyici kaluwaanena. ⁶ Kuturit ni waanice noono dook kiyo baale kuurut Siyon ween alaan o abaak kutuure o Ecibon e, ma karuk ol o maacik, ki naai, ki dool o milinyik kutuuryowe niceke dook lai, ma kapiicek Maanyi kizeec to. ⁷ Koorya ni tiin, ki kaal o kajowa kutuuryowe niceke dook kiziti cigaac.

⁸ “Koorya zin waanice loocok o alaat o Amori eegin ram liil o Jordan libire ci jeenu e nyaraate o Arnon zee been bee o kazi Ermon. ⁹ (Awo ol o kazi Sidon bee ci Ermon o zaar ci kazi Siriya, maje bar ol o Amori, awo bee nico zaar ci kazi Senir.) ¹⁰ Koorta ni kutuuryok o eel nao anyananyan kutul dook, ki loocok o Giliyed dook zee been kutuur o kazi Saleka, kibeena Ediri o eel looce o Bacan abal Og ween alaan o looc nice.”

¹¹ (Eet zin waanice ci atoorke daayiza olee o Repayim neen Og ween alaan o abal Bacan. Naan zin dalduuyi online baal adawiin agoonnyai biyene o adooi ma koli gool e, aavi kutuure o Raba looce o ol o Amon njinaante noko. Een waanice dalduuk nico corcooritin cine mitireet wec, maje appinzet een mitireet ram.)

Kidonji o abaayito liil o Jordan libire ci jeenu e

¹² Izi ni bodo Muses ne, “Kenjera zin waanice loocok ci baal koora noko, kaanyi kidon o Roben been kidon o Gad looc ci akana kutuure o Aroyer o ajonoz nyarat o Arnon olog, been njino ako ki bee o looc o Giliyed libir codoi, ki kutuuryok o eel njinaante dook. ¹³ Maje bodo looc ci Giliyed o libir codoi kibeena Bacan dook o abal alaani Og, kaanyi kidon o Manasa libir codoi, ma Argob, Bacan ele neen.”

(Agayi Argob kizi ɲinti ɔl o Repayim. ¹⁴ Maje bar Jayir ween doole ci dɔɔl o Manasa, ɔɔra niini Argob dook zɛɛ been kɛɛk o aɲɛrɔɔn niini ki ɔl o kazi Gecur ki ɔl o kazi Mayakat, ma Argob, Bacan ɛɛ nɛɛn. Gi ci zin aween vitena nicaaga zaare ci kazi Avot-Jayir ^b zɛɛ been inoko o nɛɛn.)

¹⁵ Izi ni bodo Muses nɛ, “Kaanyeya ni boor o kazi Makir o kidonɔ o Manasa Giliyed. ¹⁶ Maje kidonɔ o Roben, been o Gad, kaanyi nɔɔɔɔ ɲinoma looce o Giliyed zɛɛ been nyarat o Arnon. Kɛɛk cineenɔ libire ci teenetu o nɛɛn nyarat ci Arnon o kɛɛn, maje libire ci baatikeeri o, kɛɛk cineenɔ nɛɛn liili o Jabok ɲaati aɲɛrɔɔn niigi ki ɔl ci Amon o. ¹⁷ Kɛɛk ci kidonɔii nicoko libire ci nyagjo o nɛɛn liil o Jordan nyarati, akana liile o adikir kazi Keneret zɛɛ been liil o adikir kazi Araba o abil bɛɛ o Pisga loota. Ma liili ci adikir kazi Araba o, liil o adikir een Maama Mɛɛ ɛɛ nɛɛn.

¹⁸ “Kiricaneeya ni waanice kidonɔ o Roben, been o Gad, kibeɛn ɔl oogi kidonɔ o Manasa keneeya nɛ, ‘Aanyunɔ Maanyi ween Tammu unoonɔ looc nico ka kizi cunoonɔ. Bar zin abon loɔɔɔ ugooc oroonto agam dilanya ugeec ka karaktɔɔi gotonogu Israyil koko dook ɔɔwa ka kabayizit liil ci Jordan noko. ¹⁹ Maje bar ɲaai ki dɔɔl ki tiin ugooc meelik kagaa abalu, aavtiz koroogjowɛ kutuuryowe o kaɲɛreekunɔ naana igeet niigi doon. ²⁰ Abon ako zɛɛ ma aanyek Maanyi gotonogu dook ganon ci ayubzi kiyo buk uyubuztu niiga o, eeci buk tiɲɛere agam niigi looc baal ka kaanyek Maanyi ween Tammu unoonɔ nɔɔɔɔ e Jordan baagita ka zin eenecɛ imiiryozeɛ niiga dook gɔɔn ɔl ceegi ɲinuneenɔ kaɲɛraai naana.’”

Ajuraake Maanyi Muses Kanan

²¹ Izi ni bodo Muses nɛ, “Kiricaneeya waanice Jocuwa keneeya nɛ, ‘Icinu ri niina kaal o agoonek Maanyi ween Tammu unoonɔ alaat ceen ram noko dook kebereene ugun maany, ɲaan zin amɛna Maanyi ako agoonek kaal nicoko moddeɛn o tiɲɛere ako abatai vitenaane niceke dook noko. ²² Má zin aɲole nɔɔɔɔ been nɛɛn, eeci ɲaan oorinunɔ igeet Maanyi ween Tammu unoonɔ niini maany.’

²³ “Kutuluuweya zin waanice Tammu kaneei nɛ, ²⁴ ‘Tammu ween Maanyi onan, inoko akata eyeɛleyan aneet gabareen unun tiitinyon unun ki dɔɔyiz unun appe. Inoko jook ɲan tamma, karabonɔ een tɔɔɔwaai ɲina ci agɔɔn kaal ci adɔɔi kiyo ci agoon niina noko? ²⁵ Nyaan zin da kook kicin looc ci amedi abil Jordan baagita anyak biyɛɛn ci alina neke, ki looc ci Lebanon neke.’

^b3:14 Avot-Jayir: Kazi kɛɛn cin Ibiroye nɛ, viten o Jayir milinyik.

²⁶ “Bar zin waanice otoboreeyan Maanyi nōŋ giye cunoon alajaan aziknaan, ma azi ne, ‘Oodota, má ŋaan ajinaan gi ci abil nōkō bodo. ²⁷ Tiŋa bitō tōd bēe o Pisga tadeen ka bitō cin looc nice kebereene ugun maany. Cin jeen, ki nyagi, ki tēenet, kibeēn baatikeeri, eeci niina alañ Jordan abayiz. ²⁸ Bar zin anyeek liŋliŋŋon nico Jocuwa, diziyeek nōŋŋ anyeek kōdōk ziniz tuwēenta, eeci een eet ci ka kiyit ɔl kōt kabayizit liil o Jordan ka kōtō kagamit looc ci ka bitō geleem neke neen niini.’ ²⁹ Komonit ni waanice lawulane o aŋŋzō ki ŋino kazi Bet-Piyor.”

Iloot Muses Israyil kotoŋole Maanyi

4 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Inoko izikto di niiga Israyila, iziyit lootinok ki zoozok ci karoŋ kedemezeeyuŋ ceegi, abon zin alinliŋnyu ka orogit, ma ka buk ɔt agamti looc o aanyuŋ Maanyi ween Tammu o jigitugooc igeet. ² Má azaceeku zoozok nicoko oogi, karabŋ bar aaranu bodo oogi, bar olla uzuuti zoozok o aricaneekuŋ Maanyi ween Tammu unoon keelit kiyo ona kaduwaakuŋ noko ele.

³ “Icintu ri waanice niiga kaal baal agoonek Maanyi jook o adilyai kazi Bayal-Piyor e kebereene ugooc maany. Uturuun waanice Maanyi ween Tammu unoon ɔl baal ano Bayal-Piyor ŋaatunon e dook lai. ⁴ Maje bar niiga ɔl baal agamnyu Maanyi ween Tammu unoon kōdōk e, neen ci ŋaan arugnu been waanico noko.

⁵ “Icinit zin inoko kedemezeeyuŋ lootinok, ki zoozok eo aricaneekan Maanyi ween Tammu onan aneet ka ɔt ilinliŋti looce ci ka ɔt agamit kizi cunoon neke. ⁶ Ilinliŋti zin lootinok nicoko juruun ka keyelizyai geenyizi ki zikneen unoon moddeene o tiŋeere azii lootinok nicoko ka kiziti ne, ‘Didi moddo nicigi moddo ci appe ci ageeny, ma azikne ɔrɔt ele.’

⁷ Inoko moddo jan ci appe ci anyak jook cineen ci aŋŋzō nōŋŋ kiyo gōŋ aŋŋzeet ageet Maanyi ween Tammu onaai ŋaati kajini nōŋŋ o? ⁸ Bodo buk inoko moddo jan ci appe ci anyak lootinok, ki zoozok ci alēemnyai kiyo ci kademzeekuŋ naana igeet waanico noko?

⁹ “Egeenyit zin, agamit zinzeeti juruun gerze ŋaan areyeekuŋ kaal baal icintu niiga alya kebereene ugooc maany e ka calañ aaryai igeet zinzeetine ŋinti ŋaan arugnu o dook. Edemezeek kaal nicoko dōl ugooc, ki dōl ci doolenu. ¹⁰ Aada iiten baal eelnu Maanyi ween Tammu unoon ŋuuma biye o Oreb e. Aneekan waanice Maanyi ne, ‘Lotaayan ɔl kivitaayan ka kivita kiziyit zoozok ogan ka kagaac gōl ci aŋoliinan niigi aneet ŋinti ŋaan arogni loota noko dook ka buk kedemezeek niigi zoozok nicoko dōl ugeec.’ ¹¹ Ivitaawu ni waanice ijoonun ma avu eelnu bēe azaana maje bēe atoozi, ma avu diizwana ci kolleek ter kizi lōci koli ter. ¹² Uduwaayun ni Maanyi zōz goye nico ŋaati aziknu molook doon ma bar akōm gi

ci acinu kina, olla molook doon. ¹³ Oobeyuŋ ni Maanyi terkediin o lootinok ogin eegin amɔɔ o aricaneeikuŋ niini igeet ka ilinliŋti, eteyeed ni biyene ceen ram zabalik. ¹⁴ Iricaneeyan ni waanice Maanyi gi ci ka kedemezeekuŋ lootinok, ki zoozok o ka ɔɔt ilinliŋti looce o ka ɔɔt agamit kizi cunooŋ Jordan baagita.”

Aborni Maanyi ɔl joowane ci adilyai

¹⁵ Izi ni bodo Muses ne, “Waanice mǎ azoozeekuŋ Maanyi goya biye o Oreb e, akom gi ci acinu kina, olla aziknu molook doon. Ma zin giye nico, abon ageenyu juruun. ¹⁶ Má uulalu eleeti, má adilaanu joowane ci ayabzeeku olla gi ci ayabzeeku, karabon ayabzeeku eet ci maaci, karabon een naa, ¹⁷ karabon een kelegit ci awɔ zɔɔne, karabon een kibaalic ci akul tammu tadeena, ¹⁸ karabon een gi ci ababat keɛna, karabon een kulugit ci abil maame ci eel tɔɔɔ loota e, ci adilaanu kizi jook. ¹⁹ Mǎ ageleemnyu tammu tadeen ma acinu ii, ki nyeelok, ki monyony, má aanyeku kalabtaawuŋ kaala nicigi zee makacin idinɗiinantu, ma ayaliku nɔɔɔ, eeci eenycak Maanyi ween Tammu unoon kaal nicoko moddeen nicoko dook. ²⁰ Bar zin baale aarawuŋ Maanyi igeet goye ween akuba o ziiyu baal aabur per Masire e ka ivita iziti ɔl cigin awooyu doon kiyo didi izitu ɔl cigin waanico noko.

²¹ “Otoboreeyan zin waanice Maanyi nɔɔŋ giye cunooŋ ma aterked gi ci azi ne, alaŋ naana kabayiz Jordan kook baagita ka kook kuruum looc o amedi ka kook kaanyuŋ Maanyi ween Tammu unoon igeet kizi cunooŋ. ²² Kadaai tedeec naana nina, alaŋ naana Jordan kabayiz, bar awɔ abayizu Jordan niiga doon ka ɔɔt agamit looc o amedi ka kizi cunooŋ. ²³ Abon zin ageenyu ka calaŋ areyeekuŋ zɔɔz o eterkedu ki Maanyi ween Tammu unoon. Má adilaanu joowane ci ayabzeeku olla gi ci ayabzeeku, abor Maanyi ween Tammu unoon kaal nicoko, ²⁴ eeci Maanyi ween Tammu unoon anyayeek joowane ci gaagai o teel calaŋ agamaan ɔl cigin o kɔɔt kidinɗiinanit nɔɔɔ, ooyokuŋ koca niini igeet kiyo goo o.

²⁵ “Tijeere mǎ ɔɔt itirtu, ma itirit dɔɔlya ci doolenu, ma abaaktu looce nice ninti reen zee mazi bar bodo uulaltu eleeti, ma adilaanu joowane ci ayabzeeku olla gi ci ayabzeeku, ma agoonu kaal ci ger nuume o Maanyi ween Tammu unoon, ma aanyeku Maanyi kotobor nɔɔŋ, ²⁶ kawo koca tammu tadeen, ki looc kiziti baacok cigan waanico ele naaten igeet kaale o agoonu ka zin ɔɔɔ idicaai lai looce o ka ɔɔɔ agamit kizi cunooŋ Jordan baagita. Alaŋ bodo ninaante arugnu ninti reen, bar adicaanu lai. ²⁷ Azaanekuŋ tijeere Maanyi moddeen ci gaagai keenti, awɔ zin arogi tijeere naatunon moddeene ci azaanekuŋ Maanyi neke ɔl ci miliny ter. ²⁸ Ma ninaante awɔ tijeere adinɗiinanu joowane ceen keen, ki biyeen ci agoona ɔl ci deer azene, joowane nicaaga alaŋ acine, ma alaŋ azikne, ma alaŋ adake, ma alaŋ acɔɔk kaal.

²⁹ Ma vuruta mazi bodo abadaayu Maanyi ween Tammu unoon, ma ivita oroontu nōōnō didi zinzeetine ugooc dook, ki eleetine ugooc dook, ajowaanu koca nōōnō njinaante. ³⁰ Tiŋeere mā agiduun kaala ci gerzeek noko, abadaaku koca bodo Maanyi ween Tammu unoon ma azuunu zōōz onin. ³¹ Zin giye o alalni Maanyi ween Tammu unoon ziniz, alaŋ koca niini igeet aarnekuŋ, karabon uulaluŋ, ma alaŋ buk areyeek gi baal aterked ki jijitugooc e.”

Israyila ol ci Tammo

³² Izi ni bodo Muses ne, “Ijinit di eleeti ugooc maany, akata iinyaye baal eenycane Tammu eet ci deer loota e zee been inoko o, akata ŋaati akanaan looci e zee been ŋinti aŋorneke looci e, anyak inoko gi ci appe ci da rak laadun agawe ma iziye kujuk gi nico to? ³³ Anyak rak da baale ol oogi ci iziyit molook ci Tammo azōōz goye ci alanyit ecito kiyo ci baal aziknu niiga noko ma ŋaan arogi labak to? ³⁴ Anyak rak da baale jook oma ci aŋeraak ele ol oogi kiziti ol cigin doon gonogiine ogeen goole ci apiirnane ol ci agid gōōgi o kiyo baal agoonekuŋ Maanyi ween Tammu unoon Masire e to? Agōōn waanice Maanyi kaal ci ateed ol biyee, ki oroonok, ki kaal ci agōōn dōōyize onin appe, ki lotorkoceene ogin adōōi, ki kaal ci appintik aŋole ol icinit kebereene ugooc maany?

³⁵ “Ayeelonekuŋ baale igeet kaala nicigi o ka agaac niini Maanyi Tammu neen. Akom bodo jook oma, Tammu neen niini doon. ³⁶ Aanyuŋ waanice iziyit molook onin tammu tadeena o ka kitilooyuŋ igeet, maje bodo loota ayelzaakuŋ ele goye ci alanyit ma iziktu molook azōōz goye nico ecito, ³⁷ eeci areez niini jijitugooc ma aŋera dōōl ci dōōl ugeec o avu aritaai vurute cineen, ma anyaanuŋ niini igeet Masire dōōyize onin appe. ³⁸ Atōōk waanice niini moddeen baal meelik adōōi kujuktuuŋ e, igeet kebereen ma akoyuuŋ looce nice ka kook kaanyuŋ kizi cunoon kiyo abaaktu njinaanto waanico noko.

³⁹ “Agaac zin gi nico waanico, ma abon aadanu zinzeetine ugooc dook, aavi Maanyi Tammu tammu tadeena, ki tōdōwaai buk. Akom bodo jook oma kina. ⁴⁰ Uzuuti zin lootinok ki zoozok ci karicaneekuŋ waanico noko juruuŋ ka kōtōōzo kaala dook ŋaatunon been dōōl ci doolenu juruuŋ nōkō zee been neen ka orogit ŋinti reen looce o aanyuŋ Maanyi ween Tammu unoon igeet.”

Kutuuryok ci roodinto

⁴¹ Eŋera ni Muses kutuuryok ceen iiyu ci eel Jordan libire ci jeenu e, ⁴² ka gōōn mā avortoonek eeti gōōn oma kadaak, ŋaati akōmni nōōgo marnōōn laadun, aviroonek kutuuryok nicoko ka kook kōrōōde ka korog. ⁴³ Azeedi zin kutuuryowa nicigi kete. Kazi codoi ne, Bezer

abil niini ɲaaten balal ɲaati anyanyan kutul, ma kutuuri nicini kutuur ci kidon o Roben. Kazi bodo codoi ne, Ramot, abil niini looce o Giliyed, ma kutuuri nicini kutuur ci kidon o Gad. Kazi bodo coo ne, Golan abil niini Bacana, ma kutuuri nicini kutuur ci ol o Manasa.

Akana Muses obiin ci oobeke Israyil lootinok bodo

⁴⁴⁻⁴⁵ Lootinok zin ki ricaniiinok, kibeene zoozok baal aduwaak Muses ol o Israyil vurute baal uduuntai niigi Masire e nicigi. ⁴⁶ Ma iinyaye niceke ivita omogit Muses ki Israyil Siyon orɔɔnta vurute baal uduuntai niigi Masire e. Omonit ni Israyila lawulane o ajɔɔzo ki Bet-Piyor Jordan libire ci jeenu e, looce ci Siyon ceen alaan ci Amori baal abaak kutuure ci Ecibon noko. ⁴⁷ Aamta ni waanice niigi ol looc nice kibeene looc o Og ween alaan o Bacan buk. Ma alaata ci Amori eegin ram noko dook, abal waanice Jordan libir ci jeenu e. ⁴⁸ Akanaai looci nicini kutuure o Aroyer ajɔɔzo kibeene nyarat o Arnon otog zee been bee o kazi Siwon, ma bee ci Siwon o, bee o Ermon ele neen. ⁴⁹ Aromoonek looc nico nyarati o Jordan libire ci jeenu e zee been liil o adikir een Maama Mele abil bee o Pisga loota.

Lootinok ween Amoto

5 ¹ Otowaa ni Muses ol o Israyil dook, ma aku aneek ne, “Israyil, iziyit di lootinok, ki ricaniiinok ci kaduwaakuɲ waanico noko juruun ka edemezit ma azuunu ma alinɲiɲnyu. ² Anyak baale terkediin ci kagɔɔn kibeene Maanyi ween Tammu onaai biye o Oreb. ³ Alan aterked Maanyi gi nico kibeene jijiitigaac, bar aterkedeeket Maanyi gi nico ageet dook ci ɲaan karogi waanico noko. ⁴ Azoozekuɲ waanice Maanyi igeet ele goye ci alanyit biya. ⁵ Kabil waanice naana ɲaabaal aɲeroonu niiga ki Tammu e kɔrgeena ka kuduwaayun zɔɔz o Tammo, eeci otoɲoliwu niiga goo nice ma alanaa avooyu bee tadeena. Izi ni Tammu ne, ⁶ ‘Aneeta Maanyi o keen Tammu unoon baal kanyaakuɲ Masire looce baal agideenu eeginu mirɔk ween gabara e neen nicini.

⁷ “‘Má anuyu joowane oogi, bar unuyaɲ aneet doon.

⁸ “‘Má adilaaku eleeti kaal ci adiɲdiɲanu ci atoobo ki kaal ci eel tammu keeɲa, karabon een tɔɔwaai, karabon een maame ci eel tɔɔ loota e. ⁹ Má adiɲdiɲanu, karabon ayaliku nɔɔgo, eeci keen naana Maanyi o keen Tammu unoon, keen naana Tammu ci kanyayeɲ joowane ci gaagai o ɲeel calaɲ kagamaane ol cigan o kɔɔt kidiɲdiɲanit nɔɔgo. Kapayeɲ tiɲeere ol o aburnaan aneet ki dɔɔl ugeec buk gerziitin oɲeene o baatigeec, ma karoma buulok iiyu kook kuruum buul ceen wec ɲaan aku e, ¹⁰ bar kayelzaai reezinet onan buulok ceen alivet olee o areezan aneet ma azooni zoozok ogan.

¹¹ “‘Má awuyu zaar ogan aneeta Maanyi o keen Tammu unoon gaaga, eeci naana Maanyi eet ci olla awo zaar ogan gaaga kagernyeeti.

¹² “‘Uzuuti iiten o yubzeento een Sabit aanycek kizi iiten ci aliile eo karicaneekun naana Maanyi o keen Tammu unoon igeet. ¹³ Ilinlinjit iinyaye ceen toorkonon o utuguuz linlinoonok ugooc dook, ¹⁴ bar zin iiteni ceen toorgerem o, iiten onan aneet Maanyi o keen Tammu unoon yubzeento een Sabit. Iitene nice, akom eet ci ka kilinlin, alaj ka linlin niina, karabon een neerun, karabon een beenyun, karabon een gabareenti cune najiye, karabon een ci maaci, karabon een tan cune, karabon een zigiri cune, karabon een kaala ogeen kaale ugun abal, karabon een eet ceen mirooi o gaaga abaak kutuure unun ka kuyubuz gabareenti unune maaci, ki o naji, kiyo buk ayubuz niina o. ¹⁵ Abon aadanu gi baal rak niiga alya eeginu mirak ceen gabara Masire e, kiiya ni waanice keelawun naana Maanyi o keen Tammu unoon Masire, kuduunayun ni waanice naana igeet dooyize onan appe, ki lotorkoceene ogan adooi. Ma zin giye nico, karicaneekun naana Maanyi o keen Tammu unoon gi ci ka gon uzuuti iiten ceen Sabit o noko.

¹⁶ “‘Tonole baatun ki yaatun eo karicaneekin naana Maanyi o keen Tammu unun ineet ka rak rog jinti wuun ka buk kotoozo kaala dook juruun naatun looce o kaanyun naana Maanyi o keen Tammu unoon igeet.

¹⁷ “‘Má amuuny eet ci deer.

¹⁸ “‘Má adoma zoocmaz.

¹⁹ “‘Má agorze.

²⁰ “‘Má aduwa volon giye ci akanaake eet oma kaal roonnya.

²¹ “‘Má aanyi ziniz kizi appe naawe ci eet oma. Má anuuwei ziniz korooz ci eet oma, karabon een mana cin, karabon een gabareen cin maaci, karabon een ci naji, karabon een tan cin, karabon een zigir, karabon een olla gi ci eet oma.’

²² “‘Zoozok zin baal oobekun Maanyi igeet baal alotaanu e dook goye o alanyit ecito kegereny, ma avu diizwana kizi looci koli ter e neen nicigi. Azooz waanice niini kokom gi ci azac, ma ayeed lootinok nicoko biyene ceen ram zabalik, aanyan ni aneet.

²³ “‘Waanice mazi avo aziknu molook o aku nao muur ter, maje bee atooz goo e, ivitaayan alaata ugooc eegin marwak, kibeena alaata o abaluun igeet kidonjine ugooc dook aneet.

²⁴ Eneekteyan ni niiga ne, ‘Cin di, eyeleyet Maanyi ween Tammu onaai dinidinon onin ki tiitinyon onin, kiziyit waanico molook onin azooz goya ecito, kicinit zin waanico, bar da ol ci deer o, azoozo ki Tammu labak ma alaj adaai. ²⁵ Ma naan kamena kazii molook ci azoozi Maanyi ceen Tammu cinaai noko noko, atuuzet koca tedeec goo ci appe noko kadaayit lai,

ka zin inoko kadaayit naa? ²⁶ Anyak inoko olee ci deer noko ci iziyit molook ci Tammu o arogi been neen azɔɔz goya ecito kiyo ci kazii naaga noko ma arogi labak tɔ? ²⁷ Bitɔ di niina doon ijoonun ka bitɔ ziiya kaal ci arɔɔŋ Maanyi ween Tammu onaai kuduwaayet o zɛɛ ka ija duwaayet, ŋaan kavu kazikna ŋaatun, ma kalinŋliŋnya labak.’

²⁸ “Izik ni Maanyi kaal o ajinaaŋ aneet, eneeyan ni niini nɛ, ‘Kiziwa kaal ci ajiniin ɔl nicigi o, zin kaal ci ajiniin niigi ineet o alɛɛmnyai. ²⁹ Waan tɛ didi kanyayit niigi zinzeeti ci aŋoliinan, ma azooni zoozok dook o karicaneeyi naana nɔɔgo iinya dook, awɔ koca kaala dook ŋaatineŋ juruun nɔkɔ zɛɛ been dɔɔl ci doolenu nɔkɔ been neen. ³⁰ Bitɔ zin duwaak kimiiryozeek kɛɛmanɛ ugeec. ³¹ Maje bar niina bilɔ koromtɛ ki aneet ŋina ka koobeyin zoozok dook, ki demziinok, kibeen lootinok ka bitɔ demezeek nɔɔgo ka kɔɔt kilinŋliŋti looce ci kaanyi naana nɔɔgo ka kook kizi cineen neke.’”

^{32–33} Izi ni bodo Muses nɛ, “Egeenyit zin, uzuuti kaal o aricaneekuŋ Maanyi ween Tammu unoon igeet ilinŋliŋti, alaŋ ka anyaanŋit ɔɔtɔ ki libir coo, karabɔŋ avooyu ki libir cee. Oneec gool o aduwaakuŋ Maanyi ween Tammu unoon ka otoozi ka orogit, ma awɔ kaala dook juruun ŋaatunon ka orogit buk ŋinti wuun looce o ka ɔɔtɔ agamit abaakti kizi cunoon.”

Zɔɔz ci abon karɛɛzi Maanyi

6 ¹ Izi ni bodo Muses nɛ, “Zoozok zin been demziinok, ki lootinok o aricaneekan Maanyi ween Tammu unoon aneet ka kiiya kedemezeeyun ka ɔɔtɔ ilinŋliŋti looce ci avɔ abaawoneku baagita ka ɔɔt agamit kizi cunoon neke neen nicigi, ² ka zin niiga ki dɔɔl ugooc, ki dɔɔl ci doolenu, otoŋole Maanyi ween Tammu unoon ŋinti ŋaan arognu o dook, ŋaati azuunu lootinok, ki zoozok dook o aanyan Maanyi ka kiricaneeyun naana igeet ka orogit ŋinti wuun. ³ Iziktɔ di Israyil, egeenyit ilinŋliŋti lootinok nicoko ka kɔtɔɔzɔ kaala dook juruun ŋaatunon, ma azaciinu iziti mɛɛɛ looce ci appe irana ki letɛ neke eo aterkedeeekuŋ Maanyi ween Tammu o jijitugooc igeet.

⁴ “Iziktɔ di Israyil: Adoi Maanyi ween Tammu onaai tɔr nɔkɔ. ⁵ Ereezit zin Maanyi ween Tammu unoon zinzeetine ugooc dook, ki eleeetine ugooc dook, been dɔɔyize unoon dook. ⁶ Abon zoozok ci karicaneekuŋ waanico noko, aareku zinzeeti cugooc o juruun. ⁷ Abon goon ademzeeku zoozok nicoko dɔɔl ugooc juruun. Aada goon zoozok nicoko ŋaati aavtiyu ɔlɔɔ, ki ŋaati awooyu goola, ki ŋaati ooginu loota, been ŋaati iŋaanu jeena. ⁸ Eteyeedit zoozok nicoko zɛɛ acabteek azen, ki ŋuumti ka kibil kiyo bayeen o ŋaatunon ka goon aada iinya dook. ⁹ Eteyeedek buk zoozok nicoko ceezi ugooc utugeeti kabanyɔ been araanok o kutuuryok ugooc.

¹⁰ “Tiŋeere mā akoyuun Maanyi ween Tammu unoon looce baal aterkedeek niini jijitugooc Ibrayim, ki Aizak, kibeene Jakob e, ako tiŋeere aanyun niini igeet looc nice. Anyak looci nicaana kutuuryok ci alina appintik eteenyce laadun o akom rak niiga gi ci eteenycu kina.

¹¹ Ma anyak ceezi ci abiz kaalyana o abon keenti dook calan arɔɔŋanu niiga, ma awudu maam tuuwanene calan adawaanu niiga, ma adaku iinab ki kinjira calan adawaanu niiga zee ma anyernu. ¹² Egeenyit zin tiŋeere ka calan areyeeku Maanyi baal aduŋnaanun igeet Masire looce baal agideenu eeginu mirɔk ween gabara e.

¹³ “Otoŋole Maanyi ween Tammu unoon, ilinliŋtoozek noɔnoɔ doon, ma abon atoonu zaar ogin doon. ¹⁴ Má anuyu joowane o gaagai goon adiŋdiinan ol o abaawonu, ¹⁵ eeci Maanyi ween Tammu unoon o aromeenu ki igeet, Tammu ci anyayeek joowane ci gaagai o teel calan agamaan ol cigin o koɔt kidiŋdiinanit noɔgo, aborneeku koca noɔ, ma eeyanu igeet looce nico lai.

¹⁶ “Má acinaanu Maanyi ween Tammu unoon kiyo rak baale acinaanu ŋao kazi Masa e. ¹⁷ Abon ageenyu uzuuti zoook, ki demziinok, kibeene lootinok o aricaneeku Maanyi ween Tammu unoon igeet. ¹⁸ Utuguuz kaal ci abon ci aleemnyai ŋuume o Maanyi ka koɔɔzo kaala dook juruun ŋaatonon ka ɔɔt agamit looc o amedi baal aterkedeek Maanyi jijitugooc e kizi cunoon. ¹⁹ Avo tiŋeere atooku moddeen ugooc goon ooronu o dook lai, eo aduwa Maanyi.

²⁰ “Tiŋeere mā ajinuun doolya cugooc aneekeun ne, ‘Ma dim da Maanyi ween Tammu onaa aricaneeku igeet demziinok, ki lootinok, been zoook nicoko o naa?’ ²¹ ka eneeke ne, ‘Keegina baale mirɔk ceen gabara ci alaan ween Varo Masire, ma bar aduŋnaanet Maanyi looce nice dooyize onin appe. ²² Agoon waanice Maanyi kaal ci ateedet biyee, ki kaal ci kanjan, ki kaal ci appintik anole ol kicinta kebereene ogaacak many, agoonek waanice Maanyi kaal nicoko Masir, ki Varo, kibeene ol o koɔɔg onin dook. ²³ Anyaawet ni niini ageeta ŋinaante ma aku anyaalet looc ci baal aterkedeek niini jijitigaacak noko, ma aanyet kizi cinaan. ²⁴ Iricaneeyet ni buk Maanyi gi ci ka kilinliŋta lootinok nicoko dook ma kanoliina noɔnoɔ Maanyi ween Tammu onaa ka koɔɔzo kaala dook juruun ŋaatinai ka kabaayit kiyo zin acinu waanico noko. ²⁵ Inoko zin naaga mā kageeny didi, ma kalinliŋi zoook o aricaneeket niini ageet dook juruun, kiziti koca naaga ol ci kaleema kaal ŋuume o Maanyi ween Tammu onaa.’”

Otookte moddeena

7 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Tiŋeere mā ooyun Maanyi ween Tammu unoon looce ci awoowoneku ka ɔɔt agamit kizi cunoon neke, ako tiŋeere atook niini moddeen o meelik

abaak njinaante dook lai igeet kebereen, kiyo moddo o kazi Ait, ki Girgac, ki Amori, ki Kanan, ki Perizi, ki Ivai, kibeene Jebusi o. Ma moddeena ceen toorgerem noko, appe niigi ma adɔɔi kujuktuun igeet. ² Mā aanyun Maanyi ween Tammu unoon dɔɔyiz ci amogju nɔɔɔ, abon adicaanu nɔɔɔ dook lai ma apiiceku Maanyi kizeec tɔ, calan aanyeku kuwuceedun niigi igeet ma akom buk gi ci ka eterkedit niiga ki nɔɔɔ. ³ Má arooonu ki nɔɔɔ been neen, má aanyeku dɔɔl cugooc kirikti lɔɔɔz cigeec, má buk aanyeku lɔɔɔz cugooc kirikti dɔɔl cigeec, ⁴ eeci aanyek koca dɔɔlya cigeec noko dɔɔl cugooc o kotonit Maanyi, ma avɔ ayalik joowane oogi, otoboreeyun ni Maanyi nɔɔɔ ma uurutun igeet kataman nɔɔɔ. ⁵ Gi zin ci abon agooneku nɔɔɔ ceeni: Ooyoyit viten ugeec gɔɔn avaadine taabinet. Ilibit buk biyeen ugeec atadiz gɔɔn adiɔɔɔɔni joowane o gaagai, uulaltu ni kitiirwa o jook uneen gɔɔn adiɔɔɔɔni kazi Acera o. Ootozit joowane ugeec adila dook goya lai. ⁶ Agoonu kaal nicoko o, eeci eeginu niiga ɔl ci aliile ci Maanyi ween Tammu unoon. Anjeraanun Maanyi ween Tammu unoon igeet iziti ɔl cigin tiitiny ci awooyu doon ɔlaa dook loota.

⁷ “Alan zin Maanyi aarekun ziniz ma anjeraanun igeet doon giye ci eeginu meele ujukit moddeen dook loota njina, eeginu bar tɔɔnye moddeene nicoko dook niiga. ⁸ Olla bar waanice agɔɔn niini nɔɔɔ o, eeci areezun igeet, ma azooni gi baal aterkedeek niini jigitugoo ma adunnaanun Masire looce baal agideenu eeginu mirɔk ween gabara e dɔɔyize onin appe, ma eelanun igeet alaane ween Varo baal abal Masir e. ⁹ Abon zin agayu niini Maanyi ween Tammu unoon, Tammu neen. Niini Tammu ci azooni gi o aterked ma ayelzaak reezinet onin buulok ceen aliv olee o areez nɔɔɔ ma azooni zoook ogin. ¹⁰ Maje bar ɔl o amarniin nɔɔɔ, acaaca gi o amarniin niigi nɔɔɔ nɔɔɔ kebereen nɔɔɔ, didi ele agoonek tijeere niini ɔl ci amarniin nɔɔɔ o gi nico kataman nɔɔɔ, ma uurut nɔɔɔ dook lai. ¹¹ Ma zin giye nico, egeenyit ilinlɔɔti zoook, ki demziinok, kibeene lootinok ci kaduwaakun waanico noko.

¹² “Mā aziknu lootinok nicoko ma alinlɔɔnyu juruun, azooni buk koca Maanyi ween Tammu unoon gi o aterked ma ayelza reezinet onin baal aterkedeekun igeet e nɔɔɔ kiyo baale aterkedeek jigitugoo e. ¹³ Areezun koca niini igeet, ma amayuukun, ma azacuum iziti meele. Tijeere mā ɔɔt uruumtu looc baal aterkedeek niini jigitugoo ka kaanyun igeet e, amayuuk tijeere niini njai ugooc kitirit ɔɔɔt, ma amayuuk maneen ugooc kibiiritɔ juruun, ma amayuuk buk kaal ugooc abalu dook kiziti meele. Abiir tijeere maneeena ugooc juruun ma anyaku labi ci meelik, ma anyaku nyaantane kibeene buk maaltane ci kinjiroowu meelik. ¹⁴ Amayuwenu tijeere niiga ujukit moddeen dook, ma akom eet cunoon, karabɔn een njaa cunoon ci awɔ koliin, ma akom buk tiine ugooc kibeene eezaye ugooc ceen nyakuluuk kina. ¹⁵ Abekuum tijeere Maanyi moorizɔi calan amoornu. Ma alan aanyek kivitaayun moorizowa

o gerzeek dook baal gɔɔn agayu eel Masire e, aanyek bar zin tiŋeere kivitaak moorizowa nicigi moddeen o gaagai amarniinun igeet. ¹⁶ Abon zin adicaanu moddeen dook o uduuleyun Maanyi ween Tammu unoon ibaati lai. Má aanyeku kuwuceedun niigi igeet been neen. Má buk ayaliku joowane ugeec, gerze ɲaan akuluunun niigi igeet goolowe ci ger.

¹⁷ “Má aneeke zinzeeti ne, ‘Mayo moddeen ci meelik kujukteet ageet noko ka kotooyit kuu?’ ¹⁸ Má aɲoliinu nɔɔgo been neen, aada gi baal agoonek Maanyi ween Tammu unoon Varo ki ɔl ogin dook Masire e juruun. ¹⁹ Icintu ri waanice niiga piiryakzet baal anyaaak Maanyi Masir e, ki kaal baal ateed ɔl biyee e, kibeene kaal baal agɔɔn Maanyi ween Tammu unoon dɔɔyize onin appe, ki lotorkoceene ogin adɔɔi waanbaal ka kuduunayun igeet Masire e kebereene ugooc maany. Agoonek zin bodo buk tiŋeere Maanyi ween Tammu unoon ɔl o aɲoliinu niiga kaal baal rak agoonek niini ɔl baalke e. ²⁰ Mā anyak olee nicoko ci arɔɔn kivityun kodokonyit kɔɔt koroode, ɲaan itoona Maanyi ween Tammu unoon kabiirir kavacit zee ma adica nɔɔgo dook lai. ²¹ Má aɲoliinu zin nɔɔgo, eeci Maanyi ween Tammu unoon oorkoryu ki igeet. Niini Tammu ci anyak tiitinyon ma aɲole ɔl nɔɔnɔ. ²² Atɔɔk tiŋeere Maanyi ween Tammu unoon moddeen nicoko igeet kebereene kidicilim, kidicilim nɔkɔ. Alan ka idica niiga nɔɔgo dook lai laak codoi nɔkɔ, gerze ɲaan arit kelegje ci too o kiziti meele zee makacin uruktuun adaayit. ²³ Bar zin aarekun tiŋeere Maanyi ween Tammu unoon moddeen nicoko azen ugooc, ma aguuvekun zee ma adicaanu niiga nɔɔgo lai. ²⁴ Aarekun tiŋeere Maanyi alaati ugeec azen ugooc zee ma eeyanu nɔɔgo kodoocai zaara ugeec looce nico lai. Akom eet ci ka kinimuun ooryo ki igeet, adicaanu tiŋeere niiga nɔɔgo lai. ²⁵ Otooziit joowane ugeec adila. Má aɲuuweku zinzeeti warki, ki zurteenen o abuuli niigi joowane nicoko. Má buk adomaanu kaal nicoko kiziti cugooc, gerze ɲaan akuluunun goolowe ci ger, eeci Maanyi ween Tammu unoon abor kaal nicoko ɔɔɔt ele. ²⁶ Má anyaaku kaal nicoko koroogjok ugooc, gerze ɲaan aku uulalun buk Maanyi igeet kiyo uulal kaal nicoko o. Abon zin aburnu kaal nicoko ɔɔɔt ele ma aanyeku kiziti kaal ci eegin riiriny, eeci agano ɲaati uurutu kaal nicoko dook lai.”

Má aanyeku kereyeeyun Maanyi

8 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Abon zin ageenyu, ilinlinɲi zoozok ci karicaneekun igeet waanico noko dook ka orogit ma azaciinu iziti meele ka ɔɔɔ agamit looc baal aterkedeek Maanyi jijitugooc e. ² Abon aadanu gi baal arayiinun Maanyi ween Tammu unoon balala irkitook ceen eet ram noko dook e, agɔɔn niini nɔkɔ o, eeci arɔɔn ka kedemezeeyun gool ci acelbeezezanu niiga eleeti ɲuume o Maanyi ka kicinaawun zinzeeti ka kaga azuunu didi tiŋeere zoozok cigin o zinzeetine ugooc yo akom da. ³ Ademzeekun gɔɔn waanice bodo niini igeet

gool ci ka ecelbëezanti eleeti ñuume onin magiiza, ma bodo adayizuun dayiine o kazi manna baal ñaan laadun niiga agaac, ma ñaan buk jijitugooc kagaac e ka kademezuun gi nicini gi o ka agayi zóó o alaŋ eeti ci deer arogni dayiin doon, bar arogni zoozok o aduŋna otooge o Maanyi dook. ⁴ Ñaan waanice ruumanë ugooc kodoote, ma alaŋ zóona ugooc iivez irkitook ceen eet ram noko dook. ⁵ Abon zin agayu gi nico zinzeetine ugooc, abil kiyo buk góon agernyeek eeti dóol ogin o, agernyeekun buk Maanyi ween Tammu unoon igeet noko.

⁶ “Uzuuti zin zoozok o Maanyi ween Tammu unoon, oneec goolok ogin ma buk aŋoliinu nóónó, ⁷ eeci akoyuun tiŋeere Maanyi ween Tammu unoon looce o amedi anyak liilok, ki tuuwane, ki maam o ariya nyaratóo ki biyene. ⁸ Looc nice abiirni game, ki labi o kazi cayiir, ma anyak keen o kazi iinab, ki moonen, ki kurbuk, ki keen ceen kiŋiro ci agóonnyane maaltane, ki lete. ⁹ Anyak lóoci nicaana dayiin ci meelik óróot kókom gi ci amaatanu, ma anyak biyeen cigine eegin goolwen o ziik ci gidanjik, ki ziik ci maanik ci ka adayaa biyene nicoko ecito. ¹⁰ Mã adaktoowu zee ma etenyertu, atanaaz Maanyi ween Tammu unoon giye o aanyun niini igeet looc ci amedi noko.

¹¹ “Egeenyit zin, má aanyeku kereyeeyun Maanyi ween Tammu unoon makacin bodo ibicaawun zoozowa ogine, ki lootinok, been demziinok ci karicaneekun igeet waanico noko. ¹² Mã adaktoowu ma etenyertu, ma eteenycawu koroogjok ci abon ka abaakti, ¹³ ma azace kaala ugooc abalu dook kiziti meele, ma azaci warkina ugooc ki zurteenen ugooc buk kiziti meele, ¹⁴ má aanyeku zin bar bodo kibiirtun ooti makacin odoŋtu eleeti ereyeeyun Maanyi ween Tammu unoon baal aduŋnaanun igeet Masire ñaabaal agideenu eeginu mirók ween gabara e. ¹⁵ Arayiinuŋ waanice niini igeet ka kabatakuun balal baal appe een timilmil adóo keen kak akóm maam, ñaabaal anyak kowaanya o akaaka utugeeti ki kiteen e. Ma aduŋnaakun maam ci awudu biye baal een goolu adóo kak e. ¹⁶ Adayizuun waanice dayiine o kazi manna balala ñinaante, ma dayiin nicoko ñaan laadun jijitugooc kagaac. Agóon niini noko o ka kedemezeeyun igeet gool ci acelbëezanu eleeti kizi cinaan ci ka vuruta obontaai niiga. ¹⁷ Agóon niini noko o ka calaŋ aziyu zinzeetine ne, ‘Kajowaana kaal nicoko dóoyize ci eleeti ogaacak doon.’ ¹⁸ Bar zin abon aadanu Maanyi ween Tammu unoon, nóónó neen ci aanyun igeet dóoyiz ci ajowaanu kaal nicoko o ka keleseme terkediin online baal aterked ki jijitugooc e, kiyo zin utuguu waanico noko.

¹⁹ “Inoko zin mã aanyeku kereyeeyun igeet Maanyi ween Tammu unoon, ma avó anuyu joowane ci gaagai, ma ayaliku, ma adiŋdiinanu nóógó, kagernyeekun naana Muses waanico kaneekun ne, adicaanu koca didi niiga dook lai. ²⁰ Mã alaŋ buk niiga azuunu zoozok o

Maanyi ween Tammu unoon, uurutun koca Maanyi igeet kiyo buk baale uurut Maanyi moddeen o gaagai igeet kebereen e.”

Gi o laadun atirti Maanyi Israyil

9¹ Izi ni bodo Muses ne, “Iziko di Israyil, inoko izi ntinti ka woto abayiziti liil ci Jordan noko ka woto otooyit moddeen o abaak njinaante, moddeen ci appe ma adooi kujuktuun igeet, abaak niigi kutuuryowe ci appintik ma wuunte kaluwaanena cigeec o kal kuruumit tammu tadeen. ² Anyak njinaante ol o kazi Anak wuuntik ma adooi, agayu ri niiga nongo ma iziktu olit o gon laadun azi ne, ‘Anim Anak nene?’ ³ Bar zin abon agayu ako tedeec abayizuuñ waanico Maanyi ween Tammu unoon njaati arayiinuñ igeet wawa talaana kiyo goo o aam looc o. Amog tedeec nongo ma uurut igeet kebereen noko ka zin apaanit ma atooku nongo dook lai kataman noko eo aterkedeekuñ Maanyi unoon igeet.

⁴ “Tedeec zin ma ook wotok Maanyi ween Tammu unoon moddeen nicoko igeet kebereen noko, ma bar aziyu zinzeetine ne, ‘Anyaanet Maanyi kivita kagamit looc nico kizi cinaai o, eeci keegin naaga ol ci kabon.’ Akom! Gerziitin o moddeen nicoko neen o aanyek Maanyi kotok nongo icinit kebereene ugooc maany. ⁵ Alan aanyuñ Maanyi ween Tammu unoon woto agamit looc ci moddeen niceke o, eeci eeginu niiga ol ci abonaanu ma iimenun zinzeeti. Akom, gerziitin o moddeen niceke neen o aanyek Maanyi kotok nongo ka keleme gi baal aterkedeek niini jijitugooc Ibrayim, ki Aizak, kibeen Jakob e. ⁶ Abon zin agayu alan aanyuñ Maanyi ween Tammu unoon looc ci amedi noko kizi cunoon o, eeci eeginu niiga ol ci aleemanu kaal. Akom, niiga alya eeginu ol ci adooi zinzeeti kak.

Mool ci agonnnyai warkine

⁷ “Abon zin aadanu calan areyeekuñ gi baal aburnu Maanyi ween Tammu unoon balala zee makacin otobor non e. Akanaanu itene o ijaananu Masire e ele zee ma avu aruumnyu njinito noko, aburnu gon waanice Maanyi noko, ⁸ ma buk utuburtu waanice niiga Maanyi biye o Oreb zee makacin otobor non woot ka waan kidicaawun lai. ⁹ Mazi kako katodi bee tadeen ka kook kodoma biyeen o zabalik ayeedine lootinowa o terkeediinto baal aanyuñ Maanyi igeet e, kook waanice kaavu biya njinaante waazinok eet ram ki baalinok eet ram, kokom dayiin ci kadei, ki maam ci kawudi. ¹⁰ Aanyan ni Maanyi biyeen ci zabalik eegin ram ayeed niini aziite onin maany noko. Ayeed waanice Maanyi biyene nicoko zoook baal oobekuñ goye o alanyit biya itene baal alotaanu e.

¹¹ “Mazi kook kidica waazinok eet ram ki baalinok eet ram, aanyan Maanyi biyeen ci zabalik eegin ram ayeedine lootinowa ci terkediiinto noko. ¹² Eneeyan ni Maanyi ne, ‘Miire iyiik bito loota, eeci uulalte ol ugone baal anyaa Masire e. Otonjit niigi kaal baal karicaneei naana nɔɔɔ e kataman nɔkɔ. Eteenyacak eleeti jook ceen ziit adila adiɗɗiɗan. ¹³ Kataɗaameya ol nicoko, ol ci adɔɔi zinzeeti ɔɔɔt ele. ¹⁴ Toɗeeyan zin nɔɔɔ aneet doon ka kutur ma keeya zaar ugeec looce nico kizeec to lai, ma kuunɗin ineet doon, ma kazaci dɔɔl ci dɔɔl cugun kiziti meele, ma adɔɔi kujukit nɔɔɔ ci tedeec kadica o.’”

¹⁵ Izi ni bodo Muses ne, “Kotoowe ni koloocai bee tadeena kiiyaya looc kanyaa biyeen ceen ram zabalik ayeedine lootinowa ci terkediiinto noko azene, maje bee atoozi. ¹⁶ Mazi kacinuun, odomtaawu didi niiga oɗeec ɗaaten Maanyi ween Tammu unoɗ, giye o utuguuzaku eleeti jook ceen warki ci ayabzeeku mool, ma utuntu bar niiga kaal baal aricaneekuɗ Maanyi igeet e kataman nɔkɔ. ¹⁷ Kodoma ni biyeen o zabalik eegin ram kanyei azene e, ma kavace looc kilibte tazaa igeet kebereen nɔkɔ.

Anjaryoonek Muses Israyil

¹⁸ “Eenico bodo, kakate ɗuum looc kijina Maanyi waazinok eet ram ki baalinok eet ram kɔkɔm dayiin ci kadei, ki maam ci kawudi, giye ci baciinok ugooc, eeci kaala ci agoonu niiga o dook, kaal ci ger ci aanyek Maanyi kotoboreeyuɗ nɔɗ. ¹⁹ Kaɗole zin waanice naana bornet nɔɗ ci Maanyi o, eeci iiten nice otoboreeyuɗ niini igeet nɔɗ ɔɔɔt ele ma ka waan kidicaawuɗ igeet dook lai, bar zin iya iziyaan bodo niini aneet. ²⁰ Otoboreek buk waanice Maanyi Aaron nɔɗ ɔɔɔt ele ka waan kuruk nɔɗɔ kadaak, bar zin kiiya kaɗarowoozeya Aaron buk. ²¹ Kodoma ni gi cunooɗ een oɗeec baal adilaanu kizi jook ayabzeeku mool noko, kavaada goya ma avaad goo zee ma aaci, kutura ni ma karei kutudtud kiyo buuri o, kook ni kazaceeya lawulaɗ o ariyaan maama biya.

²² “Bodo buk waanice abuuku Maanyi ɗao kazi Tabera, ki Masa, ki Kibirot-Ataava zee makacin otobor nɔɗ.

²³ “Bodo buk iiten baal itoonuɗ Maanyi ɗao kazi Kadec-Barniya e, aneekuɗ ne, ‘Ooto agamit looc cunooɗ ka kook kaanyuɗ nicaana,’ bar bodo utuburtu gi o aricaneekuɗ Maanyi ween Tammu unoɗ ma alaɗ ɔɔɔ o aduwaakuɗ niini e ajeezu ma alaɗ buk aziknu. ²⁴ Aburnu ɗoon waanice niiga Maanyi tup nɔkɔ, akanaai iitene baal laadun kavu karomeen naana ki igeet ɔɔwa e zee been inoko o.

²⁵ “Gi zin baal kakane ɗuum looc ɗuume o Tammu waazinok eet ram ki baalinok eet ram e neen, eeci izi Tammu ne, oroonun kidicaawuɗ lai. ²⁶ Kijina ni Tammu ɗaryiinta keneeya ne,

‘Tammu ween Maanyi onan, má da adica ol nicoko, nicigi ol ugun baal eela dɔɔyize unun appe, ma aduɲnaane nɔɔgo Masire lotorkoceene ugun adɔɔi kiziti ol cugun awɔ doon e neen. ²⁷ Adaa da gabareen unun Ibrayim, ki Aizak, kibeene Jakob, má alinliɲe zinzeeti dɔɔyiz ci ol nicoko o, ki gerziitin cineen o, kibeene baciinok cigeceek o, ²⁸ gerze ɲaan koca azi ol ci looc baal anyaanet e ne, “Okomeek Maanyi gool ci ka kook kuruumi nɔɔgo ɲinbaal aterkedee niini ka kook kaarek e, bar da aduɲni Maanyi o ka kook kidica nɔɔgo balala, eeci da amarniin niini nɔɔgo.” ²⁹ Bar zin ol nicigi, ol ugun baal eɲera kiziti ol cugun awɔ doon e neen. Anyaa waanice niina nɔɔgo Masire dɔɔyize unun appe, ki lotorkoceene ugun adɔɔi.”’

Aanyek Maanyi Muses Lootinok ween Amoto bodo

10 ¹⁻² Izi ni bodo Muses ne, “Eneeyan ni waanice Maanyi ne, ‘Liba biyeen ci zabalik ram ci eel kiyo baal oowu e ka ijaayan niina alya aneet bee tadeena ɲaato. Ka kiiya keteyeed zoosok baal eel biyene o oowu baal alibi niina e biyene ci zabalik noko. Bodo buk tuguuwa loidon ceen keet ka zin areek nɔɔgo loidon nico kiiyanɲe.’”

³ Izi ni bodo Muses ne, “Kutuguuwa ni loidon keene ceen gaacen, ma kaliba biyeen ci zabalik eegin ram ci atoobo ki gonogi baal oowu e, koowa ni bee tadeena maje biyeen nicoko kanyei azenɛ. ⁴ Etseyeed ni Maanyi Lootinok ceen Amoto noko biyene nicoko ebaal rak ayeedi biyene baal oowu e. Oobekuɲ waanice niini igeet Lootinok nicoko biya goye ci alanyit ecito, iitene baal alotaaku niiga nɔɔno e, aanyan ni niini aneet biyeen ci zabalik eegin ram noko. ⁵ Kotoowe ni kuduuna bee tadeena ma kaku kaari biyeen nicoko loidon baal kagɔɔna e kiiyanɲe ebaal aricaneeke Maanyi e. Inoko zin biyeen nicigi eel loidona ecito.”

⁶ (Uluugeto ni ol o Israyil tuuwanene o Bene-Jayakan woto ɲao kazi Mosera, ma ɲinaante, adaak Aaron ma adayi ɲinaante. Irigiz ni ɲeerin o kazi Eliyazar alazeet o baatin izi alaan ceeze o Tammo. ⁷ Ma aluug bodo niigi ɲinaante avo ɲaati kazi Gudgoda, ma adiceek avo ɲaati kazi Jotebata ci anyak nyaratook ci anyak maam. ⁸ Ma biye o Oreb ɲinaante, eɲera Maanyi kidon o Livai kizi kidon ci adon loidon ci Maanyi terkediiinto o neen ka goon kivita keelit Maanyi ɲuuma kilinliɲit ma amayuuk ol zaare o Maanyi, kiyo ɲaan agoon niigi been waanico noko. ⁹ Gi zin ci akomni nɔɔgo taalen cineen todowaaye ci aɲer Israyila o neen, eeci izi taalen cineen neen Maanyi alya eo aduwaake Maanyi ween Tammu unoon nɔɔgo.)

¹⁰ Izi ni bodo Muses ne, “Kook ni kaavu bee tadeena ɲinaante waazinok eet ram ki baalinok eet ram ebaal rak kaavei wowa e. Kijina ni Maanyi makacin iziyaan bodo, agama ni alajaan ka kidicaawun igeet. ¹¹ Eneeyan ni Maanyi ne, ‘Tiɲa jeena ka bito yito ol zee ma akoo aruume looc baal laadun katerkedeei jijitigeece ka kook kaanyek kagamit kizi cineen e.’”

Otoŋole Maanyi

¹² Izi ni bodo Muses ne, “Igeeta Israyil, inoko Maanyi ween Tammu unoonj arɔɔŋ ŋaatunonj naagin? Aroonnyunjin zin Maanyi ween Tammu unoonj igeet otoŋole nɔɔnɔ, ma aroonnyunjin oneec goolok ogin dook, ma areezu nɔɔnɔ, ma alinjliŋooneku nɔɔnɔ zinzeetine ugoocok dook, ki eleetine ugooc dook. ¹³ Abon zin azuunu niiga zoozok, ki lootinok ci Maanyi karicaneekunjin igeet waanico noko ka obontaai niiga.

¹⁴ “Ma zin tammu keeŋ, ki tammu tadeen, ki looc, ki kaal o eel loota ŋina dook, kaal ci Maanyi ween Tammu unoonj. ¹⁵ Ma enicoko dook, eŋera Maanyi jijitugooc ma aarek ziniz nɔɔŋɔ kereez ɔɔɔt ele, ma buk aŋeraanunjin igeet o eeginu dɔɔl ci dɔɔl ugeec moddeene dook kiyo izitu niiga alya ɔl cigin waanico noko. ¹⁶ Ipiicek zin zinzeeti ugooc Maanyi, má ŋaan bodo aanyeku zinzeeti kodooyit ebaale, ¹⁷ eeci Maanyi ween Tammu unoonj, niini Tammu o joowanewu, ma een Jook o joowanewu, ma een Tammu o tiitiny, ma adɔɔi, ma aŋole ɔl nɔɔnɔ, ma alaŋ atakal ɔl roonnya, ma alaŋ agama moŋaniin. ¹⁸ Nɔɔnɔ neen o oorine ɔl ween booyok, ki ŋaai o bɔi, ma areez buk niini moddeen o gaagai abaak ŋaatunonj ŋina dook ma ajowaak nɔɔŋɔ dayiin ki ruumanɛ ci aborceek. ¹⁹ Abon zin buk niiga areezu moddeen o gaagai abaak ŋaatunonj, eeci buk baale niiga eeginu moddo ci gaagai Masire e nɔkɔ. ²⁰ Otoŋole zin Maanyi ween Tammu unoonj, ilinjliŋtoozek nɔɔnɔ doon, agamit nɔɔnɔ kɔdɔɔk, ma abon atoonu zaar ogin doon. ²¹ Maanyi niini Tammu unoonj neen, atanaaz niiga nɔɔnɔ doon, nɔɔnɔ neen baal agɔɔn kaal o adɔɔi aŋole ɔl dook icinit niiga alya kebereene ugooc e. ²² Eegin baale jijitugooc baal avɔ Masire e eet iiyu kamɔtɔ nɔkɔ, inoko zin Maanyi ween Tammu unoonj iiya azacuunjin igeet iziti meele zee ma atoobonu ki monyony tammu tadeena.”

Agoonek Maanyi Israyil kaal ci appintik

11 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Abon areezu Maanyi ween Tammu unoonj, uzuuti zoozok, ki lootinok, ki demziinok, kibeen ricaniinok ogin iinya dook. ² Abon di aadanu niiga alya waanico gi baal agoonekunjin Maanyi ween Tammu unoonj igeet e. ŋaan baale dɔɔlya cugooc milinyik noko gi o agernyeekunjin Maanyi, ki tiitinyɔn onin, ki dɔɔyiz onin appe, ki lotorkoce ogin adɔɔi kicinit ma ŋaan buk kagaac. ³ ŋaan buk waanice kicinit dɔɔlya cugooc o kaal baal ateed ɔl biyee agoonek Maanyi alaan ween Varo abal Masir kibeen looc onin dook e, ⁴ ma ŋaan buk bodo kicinit dɔɔlya cugooc o kaal baal agoonek Maanyi taakirnya o Masiru, ki jɔɔmane, kibeen kavoolet o agurut jɔɔmane ugeec iitene baal aviraanunjin niigi igeet zooc e. Iiya waanice iciidek Maanyi nɔɔŋɔ liil o Biir Maam kutudude niigi dook lai kɔkɔm ci arogi.

Ŋaan zin Masira apiirna giye nico zee been inoko o. ⁵ Ŋaan buk bodo dɔɔɔya cugooc noko kaal baal agoonekuŋ Maanyi igeet balala zee ma avu aruumnyu ŋinito e kicinit. ⁶ Bodo gi baal agoonek Maanyi eet o kazi Datan, ki gɔtɔni o kazi Ibiram ween lɔgɔɔz o eet o kazi Eliyab, ween kidonj o Roben, iitene o amɔɔni lɔɔci makacin apakte tɔdɔwa kicinit Israyila dook kebereen, ma akuu nɔɔgɔ ki koroogjok ugeec kuruum kaal ugeec abal e, ŋaan dɔɔl cugooc o kaal nicoko kicinit. ⁷ Acinu waanice kaal ci appe baal agɔɔn Maanyi noko dook niiga doon.

Mayuuwenet ki toriin

⁸ “Uzuuti zin zoosok ci ona karicaneekuŋ waanico noko juruunj ka anyakti dɔɔyiz ci abayizu liil ci Jordan noko ka ɔɔtɔ agamit looc nice kizi cunoonj, ⁹ ka ɔɔt orogit niiga ŋinti reen looce ci baal aterkedeek Maanyi jijitugooc ki dɔɔl ugeec neke. Nicaana looc ci appe irana kibeene lete. ¹⁰ Ma lɔɔci ci ka ɔɔt agamit kizi cunoonj neke, alanj atoobɔ ki looc baal Masiru avuunu e, waanice gɔɔn mǎ anyak kaal ci aduku maneeni, anyamtaanu maami azene niiga maany, aabur waanice liŋliŋɔɔnti nicini ɔɔɔt. ¹¹ Bar zin lɔɔci ci tedeec avɔ abaaku Jordan baagita neke, looc ci anyak biyeen kibeene koowunnya ci agura tammu tiilez. ¹² Nicaana looc ci azooni Maanyi ween Tammu unoonj niini alya, ma ageleem niini alya iŋaan akanaai irkit o zee ma akɔ aɔoorneke irkit.

¹³ “Mǎ azuunu zoosok ci karicaneekuŋ waanico noko, ma areezu Maanyi ween Tammu unoonj, ma alinliŋooneku nɔɔnɔ zinzeetine ugoocok dook, ki eleetine ugooc dook, ¹⁴ aanyek koca niini tammu kitiil looce cunoonj o kebereece onin ele, lɔlɔŋuuma, ki lɔmɔɔt buk calanj ayaanj ka anyayit labi, ki nyaantane, kibeene maaltane ci kiŋiŋroowu meelik. ¹⁵ Aanyek tiŋeere Maanyi looc nice kanyak arte ci aleeno ki tiin ugooc, ma adayiinu niiga alya zee ma apiyaniinu.

¹⁶ “Egeenyit zin ka calanj alabaanuŋ moddeena ogene zee makacin utuŋtu gɔɔl o Maanyi, ma bar avɔ ayaliku joowane ci gaagai, ma adiŋdiŋjanu nɔɔgɔ. ¹⁷ Mǎ agoonu nɔkɔ, aborneekuŋ koca Maanyi nɔɔn, ma alaam tammu calanj atiil, ma alanj kaala ugooc aduku abiir, ma adaaknu niiga alya kataman nɔkɔ looce ci amedi baal aanyuŋ niini igeet noko.

¹⁸ “Abon aareku zoosok cigan noko zinzeeti ki ooti buk juruunj, eteyeedit zoosok nicoko zee acabteek azen, ki ŋuumti ka kibil kiyo bayeen o ŋaatunonj ka gɔɔn aada iinya dook. ¹⁹ Edemezeek zoosok nicoko dɔɔl ugooc juruunj. Aada gɔɔn zoosok nicoko ŋaati aavtiyu ɔɔɔ, ki ŋaati awooyu gɔɔla, ki ŋaati ooginu loota, been ŋaati iŋaanu jeena. ²⁰ Eteyeedek buk zoosok nicoko ceezi ugooc utugeeti kabanyɔ been araanok o kutuuryok ugooc, ²¹ ka kazace

iinya cugooc, ki iinya ci dɔɔl ugooc kiziti mɛɛɛ looce ci baal aterkedeek Maanyi jijitugooc ka kaanyek noko, kiyo abil tammu tadeen iivonek tɔɔɔ looc nɔkɔ zɛɛ been nɛɛn o.

²² “Inoko zin mǎ ageenyu ma alinjliɲnyu zoozok ci karicaneekuɲ naana igeet noko dook, ma areezu Maanyi ween Tammu unoonɲ, ma anuyu goolok ogin, ma agamnyu nɔɔnɔ kɔɔɔɔk, ²³ atɔɔk koca Maanyi moddeɛn ci meelik ma adɔɔi kujuktuuɲ igeet noko dook, ma agamnyu looc cineɛɲ noko kizi cunoonɲ. ²⁴ Olla lɔɔci ci aaryeyu niiga zooc o, izi tɔɔɔ cugooc ka kaɲabjaai lɔɔci cunoonɲ o balala libire ci teenetu o zɛɛ ma akɔ aruum looc ci Lebanon e libire ci baatikeeri e, ma akanaai bodo liile ci Yuvratiz o libire ci jeenu e zɛɛ ma akɔ aruum liil o Vɔɔr Maam adikir abil nyagja. ²⁵ Akɔm eet ci ka kinimuɲ ooryɔ ki igeet, eeci aanyek tiɲeere Maanyi ween Tammu unoonɲ moddeɛn loocowe ci olla avooyu dook, kotoɲoliwuɲ igeet ebaal eterkedeeyuɲ niini igeet laadun e.

²⁶ “Icinit di, kaarekuɲ waanico looc kaal ram, mayuuwenet ki toriin ka eɲerya codoi. ²⁷ Mǎ azuunu zoozok o Maanyi ween Tammu unoonɲ ona karicaneekuɲ waanico noko, amayuuwenu koca. ²⁸ Mǎ alaɲ zoozok o Maanyi ween Tammu unoonɲ azuunu, ma bar uuɲnu gɔɔl ona karicaneekuɲ naana igeet waanico e, ma avɔ anuyu joowane ci gaagai ci ɲaan laadun agaac, atoriinu koca. ²⁹ Tedeec mǎ ook uruumnyuɲ Maanyi ween Tammu unoonɲ looc o ka ɔɔɔ agamit kizi cunoonɲ, ɔɔɔ biye o kazi Gerizim iziti zin nɛ, ‘Mǎ kazooni zoozok o Maanyi, kamayuuwi koca naaga.’ ɔɔɔ bodo biye o kazi Ebal ɔɔt iziti nɛ, ‘Mǎ alaɲ kazooni zoozok o Maanyi, katoryi koca.’ ³⁰ Ɛɛl biyeɛn ceen ram noko nyaraate o Jordan baagita libire ci akɔ ki nyagi abaayi ɔl ci Kanan o. Aanyɔ biyeɛn nicigi keɛɲti ki kutuur o kazi Gilgal, ma ajɔɲzɔ ki keɛn o More appintik. ³¹ Inoko zin izi ɲinti ka ɔɔɔ abayizti Jordan ɔɔɔ looce baal aterkedeekuɲ Maanyi ween Tammu unoonɲ e, zin tedeec mǎ ɔɔt agamtu looc kizi cunoonɲ abaayit ɲinaante, ³² egeenyit zin ilinjliɲti lootinok, ki demziinok ci ona kaduwaakuɲ waanico noko dook juruuɲ.”

ɲinti aɲeryai ka kidiɲdiɲanti ɔl Maanyi

12 ¹ Izi ni bodo Muses nɛ, “Anyak zin lootinok ki demziinok ci abon ageenyu ka ɔɔɔ ilinjliɲti looce o ka kook kaanyuɲ Maanyi ween Tammu o jijitugooc igeet kizi cunoonɲ ceegi, ɔɔɔ uzuuti lootinok nicoko iinya ci ɲaan arugnu o dook. ² Mǎ ɔɔt agamtu looc o moddeɛn o abaak ɲinaante, ooyoyit viten o joowane ugeec dook lai, mǎ anyak viten ci adiɲdiɲani ɔl joowane biyeɛn o wuuntik ki biyeɛn ween ziirane tadeenete, karabɔɲ een keɛn o adikir alaci loota dook, ooyoyit nɔɔgɔ dook lai. ³ Ooyoyit viten ugeec gɔɔn avaadine taabinet, ilibit buk biyeɛn ugeec atadiz adiɲdiɲani joowane o gaagai, ma avaadu kitiirwa o jook uneɛɲ

gɔɔn adiŋdiinjan kazi Acera o. Uulalit zin joowane cigeec adilyai noko zee ma eeyanu zaar kodoocai looce nico lai.

⁴“Má adiŋdiinjanu niiga Maanyi ween Tammu unoon goole ci atoobo ki goolok ci adiŋdiinjanani ɔl nicigi joowane cigeec adilyai noko. ⁵ Aŋeraakuŋ tiŋeere Maanyi ween Tammu unoon ŋintodoi looce cunoon o dook ka keteenyɔi ceez onine ka ɔto idinŋdiinjanit niiga zaar ogin. Abon zin avooyu niiga dook ŋinaante, ⁶ ka anyaktaak nɔɔnɔ taabinet ci avaadi lai, ki todoyook, ki gi codoi kaale ween amɔto, ki taabinok ugooc oogi, ki kaale ci anyaanu giye ci da aterkedeeku nɔɔnɔ, ki kaale ci anyaaku nɔɔnɔ zinzeetine ugooc doon, ki kaale ween abuunya arita kaala ugooc abalu dook. ⁷ Ka zin niiga ki ɔl o koroogjok ugooc dook, ɔto adakto ma atalniinu ŋuume o Maanyi ween Tammu unoon kaale ugooc alinŋlijaanu dook, eeci amayuuwun Maanyi ween Tammu unoon igeet.

⁸“Tiŋeere zin mã ɔt uruumbu ŋinite, akom bodo eet ci ka kook kutuguu todoyook ci ako ataabi Maanyi goole ci olla arɔɔŋ niini kiyo inoko agoonu ŋina noko, ⁹ eeci ŋaan uruumbit ŋino ka kook kaanyun Maanyi ween Tammu unoon agamit kizi cunoon ka ɔt uyubuzti. ¹⁰ Bar zin tiŋeere mã ɔt abayiztu Jordan, avo abaaku looce o aanyun Maanyi ween Tammu unoon igeet kizi cunoon ka ɔt abaakti ka zin kook kaanyun niini igeet uyubuzit eteedjai moddeene ugooc baal gɔɔn amarniinun ajonزونu ki igeet e dook ka abaayit yaak. ¹¹ Anyaktaak zin kaal ci karicaneekuŋ noko dook ŋino aŋera Maanyi ween Tammu unoon ka keteenyɔi ceez onine ka ɔto idinŋdiinjanit zaar ogin ŋinaante. Kaal nicoko neen taabinet o avaadi lai, ki todoyook, ki gi codoi kaale ween amɔto, ki taabinok ugooc oogi, kibeen kaal ugooc tiitinyik dook o aterkedu ka anyaktaak Maanyi. ¹² Atallo zin niiga ki dɔɔl ugooc, ki gabara ugooc maacik ki o ŋai, ki ɔl o Livai aromeenu ki igeet kutuuryowe cugooc o ŋina, ŋuume o Maanyi ween Tammu unoon. (Abon ɔl ci Livai noko, akom nɔɔgo tɔdo ci aŋeryaak kiziti cigeec.) ¹³ Egeenyit ka calan ataabju Maanyi taabinte o avaadi lai ŋaati olla aareku niiga doon. ¹⁴ Anyaktaak Maanyi taabinet ci avaadi lai noko ŋino adoi aŋera niini looce cunoon o dook, ma abon buk avo alinŋliɲnyu zoozok o karicaneekuŋ e dook ŋinaante.

¹⁵“Olla mã aadanu gi ci atodonnyu kutuuryowe cugocok abaaku o, adayit labak eo olla aroonnyu niiga, nicini mayuuwenet o aanyun Maanyi ween Tammu unoon igeet. Olla eeti ceen riiriny ŋuume o Maanyi, karabon alañ een riiriny, adak idi ci kaal ci atodonnyu noko labak, kiyo bar adak alyaaazwa, karabon een kaja o. ¹⁶ Bar zin olla má adaku idin ci ŋaan anyak biyee, uduutek biyee looc kiyo maama o. ¹⁷ Ma zin kaal o anyaaku Maanyi, má adaku kutuuryowe ugooc abaaku been neen, kiyo gi codoi kaale ween amɔto, karabon een labi, karabon een nyaan, karabon een maal ci kinjiroowu, ki abuunya o maacik o arita kaala ugooc

abalu, ki kaal ci anyaanu giye ci da aterkedeeku Maanyi, ki kaal ci anyaaku nɔɔɔ zinzeetine ugooc doon, kibeena taabinok ugooc oogi. ¹⁸ Abon avu adaku kaal nicoko ɲao aɲera Maanyi ween Tammu unoon doon ka ivita adayit ɲuume onin niiga ki dɔɔl ugooc, ki gabara ugooc maacik, ki o ɲai, ki ɔl o Livai o aromeenu ki igeet kutuuryowe cugooc o ɲina ka zin atallo ɲuume o Maanyi ween Tammu unoon kaale ugooc alinɲaananu dook. ¹⁹ Egeenyit zin, má azooryu ɔl o Livai looce cunoon abaaku o iinya ci ɲaan arugnu o dook.

²⁰ “Tiɲeere mã azacuun Maanyi ween Tammu unoon looc cunoon o kizi appe ebaal aterkedeekun niini igeet e, mã arɔɔɔ igeet zinzeeti idi ɔɔɔɔ, adayit labak zɛɛ ma anyernu eo olla aroonɲu niiga. ²¹ Mã ɲaan ɲino aɲera Maanyi ween Tammu unoon ka kidinɲiantɔi zaara ogine rɛɛn o, otodonjit rak kaal o aanyun Maanyi igeet kutuuryowe ugooc labak adaktɔ eo karicaneekun naana igeet zɛɛ ma anyernu eo olla aroonɲu niiga. ²² Adayit kaal ci atodonɲu noko dook, kiyo bar adaku alyaaazwa, karabon een kaja o. Olla ɛeti ceen riiriny, karabon alañ een riiriny, adak idi ci kaal ci atodonɲu noko labak. ²³ Bar zin abon ageenyu calañ adaku idin ci ɲaan anyak biyee, eeci abil rogeti biyɛɛɛ, alañ zin agano ɲaati adaku idin kibeena biyee ci rogeeto o buk. ²⁴ Má adaku idin ci ɲaan anyak biyee, uduutek biyee looc kiyo maama o. ²⁵ Má adaku idin ci ɲaan anyak biyee been neen ka buk kɔɔɔɔ kaala dook ɲaatonon juruun nɔɔ ki doolene ugooc zɛɛ been dɔɔl ci doolenu, eeci agoonu niiga gi ci alɛemnyai ɲuume o Maanyi unoon.

²⁶ “Maje kaal o goon apiiceku Maanyi kibeena kaal o aterkedeeku niiga nɔɔɔ ka aanycek, ooti ɲao aɲera niini ka ɔɔɔ aanycek nɔɔɔ ɲinaante. ²⁷ Anyaktaak Maanyi ween Tammu unoon taabinet o avaadi lai loidon onin avaadine taabinet gudguduud nɔɔ. Maje bar biyee ci taabinok o ganoonto uduutek loidon o avaadine taabinet, adaktu ni idin ɛɛ niiga. ²⁸ Egeenyit zin uzuuti zoosok ci karicaneekun noko dook ka kɔɔɔɔ kaala dook juruun nɔɔ ɲaatonon, ki doolene ugooc zɛɛ been dɔɔl ci doolenu nɔɔ been neen, eeci agoonu niiga gi ci alɛemnyai ɲuume o Maanyi ween Tammu unoon.

²⁹ “Uurut tiɲeere Maanyi ween Tammu unoon moddeen o ka ɔɔɔ agamit looc uneen abaakti kizi cunoon igeet keberɛɛn. ³⁰ Mazi ɔɔyɔkte niigi igeet keberɛɛn, egeenyit má aanyeku ɔl nicoko kalabtaawun igeet makacin unuyu keeraane cigecek o, má buk goolok ci goon ayalki niigi joowane cigeec o ajinu, gerze ɲaan ayayizu buk niiga nɔɔɔ. ³¹ Abon adinɲanani niiga Maanyi ween Tammu unoon goole ci aɲɔɔɔɔ ki ci adinɲanani moddeena joowane cigeec o, eeci agoon niigi kaal ci ger ɔɔɔɔ ci abor Maanyi ɔɔɔɔ ɛɛ. Avaad goon niigi loɔɔɔ ki dɔɔl ugeec ɲai kiziti kaal ci ataabi joowane ugeec.

³² “Egeenyit zin, ilinɲinti zoosok ci karicaneekun noko, calañ azacu, karabon agolanu.”

Má adiṇḍiṇṇanu joowane ci adilyai

13 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Mā anyak nyakaan karabɔn een eet ci awunoozi ma ɔɔb wunoozyak keenti, ma aduwa kaal ci ka kitaazo ci ateed ol biyee, ² makacin didi kaal cigine aduwa noko eelit to, ma aneekuɔn ne, ‘Ivita koneec joowane ci gaagai o ka kidiṇḍiṇṇanit nɔɔɔ.’ Joowane nicoko ɲaan laadun niiga agaac. ³ Abon koca aburnu zoozok ci aduwaakuɔn nyakaani nicini, karabɔn een eeti ci awunoozi noko, eeci arɔɔɔ Maanyi ween Tammu unoon kicinaawuɔn igeet, karabɔn areezu didi niiga nɔɔɔ zinzeetine ugooc dook ki eleetine ugooc dook. ⁴ Oneec niiga Maanyi ween Tammu unoon doon, abon aɲoliinu niiga nɔɔɔ, ma azuunu zoozok ogin, abon aziknu molook onin, ilinɲiɲtoozek nɔɔɔ, ma buk agamnyu nɔɔɔ kɔɔɔɔ. ⁵ Abon nyakaan nico, karabɔn een eet ci awunoozi ma ɔɔb wunoozyak keenti noko aruku kadaak, eeci eeti nicini uuwak zɔɔz ci ka kotoborti ol Maanyi ween Tammu unoon baal aduɲnaanun igeet Masire, ma eelanun looce baal agideenu eeginu mirɔk ween gabara e, arɔɔɔ niini kupuwanaawuɔn igeet goole o aricaneekuɔn Maanyi ween Tammu unoon ka oneec. Abon zin eeyanu eet ci agɔɔn gerziitin ci abil nɔkɔ o ɲaatunon kizii to.

⁶ “Mā aɲomteekin gotonu unune alya, karabɔn een ɲeerun, karabɔn een beenyun, karabɔn een ɲaa unune areez, karabɔn een laaɲotune unune zinizo alya gi ci adizkeekin aneekin ne, ‘Kidiṇḍiṇṇanit joowane ci gaagai noko labak,’ má agama zɔɔz cin o, eeci joowane nicoko ɲaan laadun niiga agaac, ma ɲaan buk jijitugooc kagaac. ⁷ Mā abaabanakin eeti codoi ɲaatinen gi ci ka diṇḍiṇṇani joowane ci moddeen o abaawonu, ɲaati olla abaayi ol nicigi, karabɔn ol nicigi aɲonzoonu ki igeet, karabɔn adewoonu ki igeet, ⁸ abon alaɲ agama zɔɔz cin o, karabɔn azii. Má aanyi eet ci abil nɔkɔ o kuwuceedin, karabɔn abariti, karabɔn eela. ⁹ Abon bar eet ci abil nɔkɔ o arui kadaak didi ele, abon arai nɔɔɔ ruweenta niina azene ugun maany ka ol ci gaagai o dook, kivita kuruyit nɔɔɔ vuruta. ¹⁰ Avacit nɔɔɔ biyene zee ma adaai, eeci arɔɔɔ niini kupuwanaawuɔn igeet ɲaaten Maanyi ween Tammu unoon baal aduɲnaanun igeet Masire looce baal agideenu eeginu mirɔk ween gabara e ¹¹ ka zin ol o Israyil dook kiziyit gi nico ma aɲole ka kɔkɔm bodo eet ci ataman gi ci ger abil kiyo nicini noko ɲaatunon.

¹² “Mā anyak gi ci aziknu kutuure codoi kutuuryowe o aanyun Maanyi ween Tammu unoon ka abaakti ¹³ ci azi ne, anyak ol o olla gɔɔn awo zɔɔne doon o ɲaatunon ci apuwana ol kutuure nice, ma aanyek kidiṇḍiṇṇanit joowane ci gaagai noko, joowane nicoko ɲaan laadun niiga agaac, ¹⁴ mā aziknu zɔɔz ci abil nɔkɔ, abon rak ajineenu, ma arinyanu keeɲ juruun zee ma ajowaanu kibil gi ci abor Tammu ɲaatunon ɔɔɔt noko to didi. ¹⁵ Didi ele, abon akanu ol ci abaak kutuure nico noko dook idica lai ma apiiceku Maanyi kizeec to. Uturit kutuur nico

dook lai, ɔl ci deer o, ki kaal ugeec abal buk. ¹⁶ Ulutaak zin kaal ci ɔranu o dook baal keɛɲ ka ivita otoozi kutuur nico kibeɛn kaal nicoko dook lai kiziti kaal ci ataabju Maanyi ween Tammu unooɲ, aanyceyu ni kutuur nico kizi buur doon noko kɔkɔm bodo eet ci ɛɛnyet. ¹⁷ Akɔm kaale ci ona uurutu been lai noko ci ka kojoiyi azene cugooc o ka kabadaai Maanyi ziniz giye baal aborneekuɲ nɔɔɲ e ka keyelizaayun bonat onin igeet ma awucneeku niiga nɔɔnɔ ka kazacuun iziti mɛɛle ebaal eterkedeek niini jijitugooc laadun e, ¹⁸ eeci aziknu Maanyi ween Tammu unooɲ, ma azuunu zoosok cigin ona karicaneekuɲ waanico noko, ma agoonu niiga gi ci alɛɛmnyai ŋuume o Maanyi ween Tammu unooɲ.”

Má aluyu daayiz kiyo moddeena ci gaagai o

14 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Eeginu niiga dool ci Maanyi ween Tammu unooɲ. Má goon zin ateedu eleeti luwaanta, karabɔɲ akuucu ooti viten ceen ŋuumti o giye ci aluyu ɔl ci adaai, ² eeci eeginu niiga ɔl ci aliile ci Maanyi ween Tammu unooɲ. Aɲeraanun Maanyi igeet iziti ɔl cigin tiitiny ci awooyu doon ɔlaa dook loota.

Keleg ci kadak kibeɛn calaɲ kadak

³ “Má adaku keleg o abor Maanyi ɔroot ele. ⁴ Keleg zin ci abon adaku labak neen ceegi. Adayit tiin, ki ɛɛza, ⁵ ki kaja, ki alyaaazwa, ki doroonwa, ki lango, ki megeerwa, ki ivoolet, kibeɛn ɲaɲiraanen. ⁶ Olla kelegit ceen valla ram ma eeyi o, adayit labak. ⁷ Anyak keleg ci eeyi ma alaɲ eegin valla ram, karabɔɲ eegin valla ram ma alaɲ eeyi, abon uunnu nɔɔgo calaɲ adaku. Kiyo nyakaale, ki vɔɔl, kibeɛn googom o, eeyi ma alaɲ eegin valla ram, kelegje nicigi eegin riiriny ɲaatunooɲ. ⁸ Eegin buk kɔcɔcɔbaac valla ram, ma alaɲ eeyi, een zin niini riiriny ɲaatunooɲ. Alaɲ agano ɲaati adaku niiga idi ci keleg ci eegin riiriny noko dook, karabɔɲ uumnyu kodoolwa cigeec.

⁹ “Ma kelegjeene o abaak maami dook, abon adaku kulug o anyak tidit ki tagayan. ¹⁰ Olla kaal ci abaak maami ma alaɲ anyak tidit ki tagayan o, má adaku, eegin kaala nicigi riiriny ɲaatunooɲ.

¹¹ “Olla kibaalic calaɲ een riiriny o, adayit labak. ¹² Kibaali zin calaɲ agano ɲaati adaku ceegi: zeeroc, ki kayuuk, ki verleec, ¹³ ki cirilili, ki zuutane keenti dook, ¹⁴ ki waalaknya keenti dook, ¹⁵ ki olom, ki rebenylooc, ki ɲanabe, ki korooka keenti dook, ¹⁶ ki guumun, ki caayimo, ki zuut o vɔɔr, ¹⁷ ki tulum, ki kuduvaan, ki ziikmaam, ¹⁸ ki zeelu, ki kidotwa keenti dook, ki loceero, kibeɛn zoloboc.

¹⁹ “Má adaku olla kaal o milinyik anyak taba ^c dook, eeci eegin niigi riiriny ñaatunon.

²⁰ Maje bar kaal o anyak taba, ma alaŋ eegin riiriny, adayit labak.

²¹ “Má adaku kelegit ci adaai doon, aanycek kadayit moddeena o gaagai aromeenu ki igeet kutuuryowe ugooc ñina, karabon ataaleku moddeen oogi, eeci eeginu niiga ol ci Maanyi ween Tammu unoon ci eeginu ol cigin aliile.

“Má aaku nyoon ci bawooto irane ci yaatin.

Zoon ci akati gi codoi kaale ween amoto

²² “Má aanyeku zin kereyeeyun gi ci aaranu gi codoi kaale ween amoto kaale o abiirna maneena ugoocok irkitook dook. ²³ Anyaktaak gi codoi kaale ween amoto o abiirna maneena, karabon een labi, karabon een nyaan, karabon een maal ci kinjroowu, ki abuunya o maacik arita kaala ugooc abalu, ñino aŋera Maanyi ween Tammu unoon ka keteenyo ci ceez online ka zoto idindiiŋanit niiga zaar ogin, ivita zin adayit kaal nicoko dook ñina ka kedemezuun gi nicini gool ci aŋoliinu Maanyi ween Tammu unoon tup. ²⁴ Mazi bar te ñino aŋera Maanyi ween Tammu unoon ka kidindiiŋantoi zaara ogine reen, maje Maanyi ween Tammu unoon amayuukun kiziti kaala cugooc o meele, ma acinu adiŋdiŋ kaala ceen gi codoi kaale ceen amoto noko dook calaŋ aruumnyu ñinite, ²⁵ abaleec kaal nicoko kiziti guruuc ka kovolvolit ka ooti guruuc nicoko ñao aŋera Maanyi ween Tammu unoon. ²⁶ Mazi zot uruumtu ñinite, ñaan bodo avo atalanu kaal o aroonnyu e dook ñinaante kiyo tiina, karabon een eezana, karabon een nyaantane o akaaka zoot, kibeene o alaŋ akaaka o, karabon een kaal oogi ci olla aroonnyu ka zin atallo adakti ma awodeenu niiga ki ol o koroogjok ugooc dook ñuume o Maanyi ween Tammu unoon. ²⁷ Má akoleeku ol ci Livai aromeenu ki igeet kutuuryowe cugooc ñina o looc, eeci akom noogo taalen cineen todowaaye cugooc o.

²⁸ “Goon zin mā idicaai irkitoowa iyon, anyakta gi codoi kaale ween amoto o abiirna maneena ugooc irkite nico, ivita aaryek piimane kiiyanŋe kutuuryowe ugooc, ²⁹ ka kadakti ol ci Livai akom noogo taalen cineen todowaaye cugooc o, ki moddeen o gaagai, ki dool ween booyok, kibeene ñaai o boi o aromeenu ki igeet kutuuryowe cugoocok ñina o zee ma anyer ka zin kamayuwun Maanyi ween Tammu unoon kaale ugooc alinŋiŋnyu dook.”

^c14:19 Olla kaal o milinyik anyak taba: Kaal zin ceen riiriny o neen kaala o miliny anyak taba ma awo zoone wecŋeen, cino Livai 11:20-22.

Irkut ween Toorgerem Yubzeento oonnen nabolæeta

15 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Goon zin mã uruume Irkit ween Toorgerem Yubzeento, mã anyak da eet ci arɔɔŋ nabolɔ gɔɔna, abon oonnek calaŋ ajin bodo. ² Gool zin ci ka utuguuzi gi nico ceeni: Mã arɔɔŋ eeti nabolɔ eete ceen Israyilen maany, alaŋ bodo ka kijin. Alaŋ agano ŋaati ajini gɔtoni ceen Israyilen o nabolɔ nico, eeci uruume irkit o arican Maanyi ka kotonɔɔi nabolæeta. ³ Mã arɔɔŋ eeti ceen Israyilen nabolɔ eete ceen mirooi ci gaagai, ajin labak, maje mã arɔɔŋ eete ceen Israyilen maany, alaŋ bodo ka kijin, ⁴ ka kɔkɔma ŋaatunon eet ci amaat arɔɔŋ tirtɛen looce o ka kook kaanyuŋ Maanyi ween Tammu unoon igeet kizi cunoon. Amayuukuŋ tiŋeere niini igeet ŋinaante ɔɔɔɔ, ⁵ ŋaati zin koca aziknu Maanyi ween Tammu unoon, ma alinliŋnyu zoɔzok ci karicaneekuŋ waanico noko dook juruun, ⁶ ka kamayuuwuŋ Maanyi ween Tammu unoon ebaal aterkedeekuŋ niini igeet e ka aanycek moddeen ci gaagai ci meelik kaal nabolæete rak niiga. Akom niiga gi ci ka odomta rak nabolɔona ŋaatiŋeŋ ka zin buk abalit moddeen ci meelik niiga, alaŋ niigi ka kabaltuun igeet.

⁷ “Mã anyak eet ci amaat arɔɔŋ tirtɛen ŋaatunon Israyila kutuure codoi kutuuryowe ci looc ci tiŋeere ka kook kaanyuŋ Maanyi ween Tammu unoon o, mã arudu azen acaacu gotonu cunoon arɔɔŋ tirtɛen noko. ⁸ Bar abon atiritu, ma aanyeku gi ci olla arɔɔŋ kodoma kizi nabolɔ o labak. ⁹ Egeenyit zin, mã ajuraaku eet ci amaat arɔɔŋ tirtɛen nabolɔ eeci izi Irkit ween Toorgerem Yubzeento oonnen nabolæeta ajoon, mã aanyeku zinzeeti kanyayit baabani ci ger abil noko eete ci arɔɔŋ tirtɛen ma apeezu nɔɔɔɔ, gerze ŋaan aluweek niini Maanyi ŋaaten igeet makacin ojoktaawu oŋeec. ¹⁰ Otonɔtaak eet ci amaat gi ci arɔɔŋ o labak zinzeetine ci vɔɔrik ka Maanyi ween Tammu unoon kamayuuwuŋ igeet, ma amayuuk kaal ugooc agoonu dook. ¹¹ Zin goon laadun vitenaane ci abaayi ol o dook, anyak ol ci arɔɔŋ tirtɛen, karicaneekuŋ zin gi nico o ka itiritit gotonogu ween Israyil amaat arɔɔŋ tirtɛen looce cunoon o.

Ogiin o gabaraawu

¹² “Mã anyak goon ceen Ibirowen ci maaci, karabon een ci ŋai, ci da ataalekin ele kizi gabareen cun, ma alinliŋoonekin irkitook tɔɔrkɔnom, ma irkite ceen toorgerem o, ɔɔɔ nɔɔɔɔ kɔɔɔ labak. ¹³ Mazi oogu nɔɔɔɔ, mã aanyi kɔɔɔ azene noko kɔkɔm gi ci ayit. ¹⁴ Ŋeraak nɔɔɔɔ eɛza cigin, ki labi cigin, ma buk aŋeraai nyaantane cigin zinize ci vɔɔɔ. Adaa buk gabareen nico, kiyo buk amayuukin Maanyi ween Tammu unoon ineet o. ¹⁵ Abon aadanu gi baal rak niiga alya eeginu mirɔk ceen gabara Masire e, iiya ni waanice eelawuŋ Maanyi ween Tammu unoon, gi ci zin buk karicaneekuŋ naana igeet kaal nicoko waanico o neen.

¹⁶ “Mazi bar te aneekin gabareenti cune o ne, ‘Akom, alañ kawo,’ eeci areezin niini ineet ki ol o korooḡg unun dook, giye o ḡoon anyaye niina noḡḡo juruun, ¹⁷ yito gabareen nico, biti ceez otooga ka bito boor itat lobootot giye ceen ziit kizi volon ka kizi gabareen cun noko been neen. Ma anyak buk gabareen ci nai ci aronḡ kaavu, tuguu buk noko.

¹⁸ “Ma aanyi gi ci ka oḡi gabareen cun o kizi gi ci adooi naati agoone, eeci gi ci baal alinḡiḡoonekin niini ineet irkitook ceen toorkonon noko dook, appe kujuk eet ci waan alinḡiḡoonekin ineet guruuci laak ram ka kamayuuwin Maanyi ween Tammu unun kaale ugun agoon dook.

Abuunya o maacik atiyaana kaala ugooc abalu

¹⁹ “Ipiicek Maanyi ween Tammu unoon abuunya o maacik atiyaana kaala ugooc abalu. Ma aanyeku ariz ci atiyaana tan kilinḡin maneene ugooc keevoo, ma buk azeecu mirkic o atiyaana yaatine ima. ²⁰ Ooto ḡoon adayit kaal ci ona apiiceku Maanyi noko nao anera Maanyi ween Tammu unoon niiga dook, ki ol o koroogjok ugooc dook nuume onin. ²¹ Mazi anyak kaale nicoko ci anyak kabiceec, karabon ḡool, karabon ruben, karabon anyak kabiceec ci ger oroot, ma apiiceku Maanyi ween Tammu unoon. ²² Adayit ci anyak kabiceenen o kutuuryowe ugooc. Olla eeti ceen riiriny nuume o Maanyi, karabon alañ een riiriny, adak nicoko labak, kiyo bar adak alyaaazwa, karabon een kaja o. ²³ Bar zin olla ma adaku idin ci naan anyak biyee, uduutek biyee looc kiyo maama o.”

Iiten o Vardaaninto

16 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Abon zin ḡoon agoonu talniin ci Iiten o Maanyi ween Tammu unoon Vardaaninto nyeelowe ci kazi Abib noko, eeci waanice adunnaanun Maanyi ween Tammu unoon igeet Masire nyeelowe nico baalin keeja. ² Ivita zin ḡoon ataabit Maanyi ween Tammu unoon taabinte o Iiten o Vardaaninto kaale ugooc abalu, kiyo tiina, ki eeza o. Anyaktaak kaal nicoko ḡino anera Maanyi ka keḡeenyoi ceez online ka ooto idinḡiḡanit zaar ogin njinaante. ³ Ma adaku zin idi ci kaal ci ataabju Maanyi Iitene ci Vardaaninto o, kibeendooken ci anyak nyigit ci nyaanu, adayit dooken ci akom nyigit ci nyaanu iinya toorgerem. Dookena nicigi, dooken ci piiryakzetu, eeci waanice adunnaanun Masire naati azuku eleeti. Abon zin ḡoon tiḡeere aadanu iiten baal adunnaanun Masire e iinya ci naan aroḡnu o dook noko. ⁴ Abon akom nyigit ci nyaanu ci ajoyai iinyaye ceen toorgerem o looce cunoon o dook. Ma anyak gi ci ataabju Maanyi yoomane ci iiten ci oowu o, ma aanyeku idin katanu kaal.

⁵ “Má ataabju Maanyi taabinte o Vardaanjinto kutuure codoi kutuuryowe o aanyuŋ Maanyi ween Tammu unoŋ, ⁶ bar ɔɔɔ ataabit nɔɔɔ ŋao aŋera niini ka ketɛɛnyɔi ceez online ka ɔɔɔ idiŋdiŋanit zaar ogin ŋinaante, ataabit nɔɔɔ ŋinaante yoomana ŋaati ooyi ii loota, eeci nicini kebereec baal aduŋnaanuu Masire e nɛɛn. ⁷ Avaadit taabinet nico ka adayit ŋao aŋera Maanyi ween Tammu unoŋ ka ketɛɛnyɔi ceez online, ma ŋeere, imiiryozeek keɛmane ugooc. ⁸ Ma iinyaye ceen tɔɔrkɔnɔm ano liten ci Vardaanjinto o, adayit dɔɔken ci akɔm nyigit ci nyaanu. Ma iitene ceen toorgerem o, olotai ka ivita idiŋdiŋanit Tammu ween Jook unoŋ calaŋ avooyu liŋliŋoonok ugooc gɔɔn aliŋliŋnyu o.

Talniin ci Teedinto

⁹ “Ekɛɛbta zin iinya toorgerem laak toorgerem, akata iitene baal akanaanu labi teedinta e, ¹⁰ ka zin ivita atalit Maanyi ween Tammu unoŋ Talniinte o Teedinto ka anyaktaak Maanyi kaal ci olla aadanu zinzeetine ugooc doon eo kaal o gɔɔn tɛ aanyuŋ Maanyi ween Tammu unoŋ mayuuwente onin, ¹¹ ka zin atalit niiga Maanyi ween Tammu unoŋ ŋuume onin ŋao aŋera niini ka ketɛɛnyɔi ceez online ka ɔɔɔ idiŋdiŋanit zaar ogin ŋinaante, niiga dook ki dɔɔl ugooc, ki gabara ugooc maacik, ki o ŋai, ki ɔl o Livai aromeenu ki igeet kutuuryowe cugooc o ŋina, ki moddeɛn o gaagai, ki dɔɔl ween booyok, kibeɛn ŋaai o bɔi abaak ŋaatunoŋ. ¹² Abon aadanu gi baal rak niiga alya eeginu mirɔk ceen gabara Masire e, egeenyit zin ka ilinliŋti lootinok nicoko.

Talniin o Aavtiye ɔl Nyabukuunyai

¹³ “Gɔɔn mǎ uudutu labi turaanta, ma ocoortawu nyaantane o iinab ugooc, ma aaryeyu piimane, utuguuz Talniin o Aavtiye ɔl Nyabukuunyai iinya toorgerem. ¹⁴ Gɔɔn mǎ agoonu talniin nico, atallo niiga ki dɔɔl ugooc, ki gabara ugooc maacik, ki o ŋai, ki ɔl o Livai, ki moddeɛn o gaagai, ki dɔɔl ween booyok, kibeɛn ŋaai o bɔi aromeenu ki igeet kutuuryowe cugooc o ŋina. ¹⁵ Utuguuzek talniin nico Maanyi ween Tammu unoŋ iinya toorgerem ŋao aŋera niini, eeci amayuuwuŋ Maanyi ween Tammu unoŋ igeet, kaale o abiirna maneena ugooc kibeɛn kaale o aliŋliŋnyu dook ka talniin unoŋ kizi appe.

¹⁶ “Abon gɔɔn avuunak ɔl ugooc maacik dook Maanyi ween Tammu unoŋ laak ceen iiyu noko irkita ka kivita kutuguuzɔ Talniin ci Dɔɔken o Alaŋ Amokcar, ki Talniin o Teedinto, ki Talniin o Aavtiye ɔl Nyabukuunyai ŋao aŋera niini. Akɔm eet ci akuunak Maanyi kɔkɔm gi ci anyaaak nɔɔɔ. ¹⁷ Abon gɔɔn ɛeti ceeni anyaa gi ci atoobɔ ki kaal o aanyek Maanyi ween Tammu unoŋ nɔɔɔ mayuuwente onin.

Alaat o apak zoozok

¹⁸ “Enjerya zin pakcook, kibeena alaati oogi kidonjiine ugooc dook kutuuryowe ugooc aanyun Maanyi ween Tammu unoon ka abaakti dook ka kapayit zoozok ci te goon abacoon ol o keelit tɔp. ¹⁹ Má apaku zoozok conoolun. Má atakalu ol roonnya. Má agamaanu monjaniin, eeci monjaniin aanyek ol o ageeny ele kiziti rubene, ma oowo zoozok o aleemnyai kiziti gerzeete. ²⁰ Abon zin apaku zoozok goole ci abil tɔp ka emeda abaayit looce o aanyun Maanyi ween Tammu unoon igeet kizi cunoon noko been neen.

Má adiñdiñanu joowane ci gaagai

²¹ “Má avu iitireku kitiirwa o jook o goon adiñdiñan ol kazi Acera o njinunoon eenyicanu ka avaadeke Maanyi ween Tammu unoon taabinet. ²² Má buk atadizu biyeen ci ka goon idiñdiñanti joowane ci gaagai, eeci abor Maanyi ween Tammu unoon kaal nicoko ɔɔɔt ele.

17 ¹ “Má anyaku Maanyi ween Tammu unoon tan, karabon een ez ci anyak kabiceec ka ivita ataabti, eeci abor Maanyi kaal nicoko ɔɔɔt ele.

² “Mā anyak eet ci maaci, karabon een ŋaa ci aromeenu ki igeet kutuuryowe ugooc aanyun Maanyi ween Tammu unoon ci ajowaanu agoon gi ci ger ŋuume o Maanyi ween Tammu unoon, ma uulal terkediin o Maanyi, ³ ma agoon gi ci abaco ki zoozok o karicaneekun naana igeet, ma bar adiñdiñan joowane ci gaagai, kiyo ii, ki nyeelok, ki monyony o, ma ayalik nɔɔgo, ⁴ makacin buk iziktu niiga gi nico eete omaan, abon arinyanu rak gi nico keɛɛ juruun, kibil gi ci abor Tammu ŋaatunon Israyila ɔɔɔt noko to didi. ⁵ Iyitit zin koca eet nico, karabon een ŋaa nico, ooti kutuur bawuuca ka ɔɔto avacit biyene zee ma adaai. ⁶ Abon zin avacu ŋaati anyayi baacok ram, karabon een iiyu, ci azi ne, icinit didi niigi eet nico, karabon een ŋaa nico, utuguu gi nico didi ka zin kuruwe eeti nicini kadaak labak. Mazi adoi baacoiti noko, alaŋ eeti nicini aruwe kadaak. ⁷ Abon zin arak eet nico vaciinta ɔɔwa baacoiti alya aziite onin many, ka ni kivita kavacit ol ceegi dook vuruta. Abon zin eeyanu eet ci agoon gerziitin ci abil noko o ŋaatunon kizii to.

Zoozok ci adɔɔi payiinta

⁸ “Mā akuunakun zɔɔz ci adɔɔi kutuuryowe ugooc abaaku, zɔɔz ci aruyi eeti goon kadaak, karabon een ci aruweeke eeti goon tubeen, karabon een zɔɔz ceen danɔɔn, ma akomneekun ŋaati apaku, ooti zɔɔz nico ŋao aŋera Maanyi ween Tammu unoon. ⁹ Ooti zɔɔz nico alaate o ceez o Tammo o eegin ol o Livai, ki eete ween pakcooi alinlin te iitene nice ka kiziyit

buk niigi zɔɔz nico zɛɛ mazi agaac, ɲaan aduwaakuɲ gi ci ka utuguuz zooze nico. ¹⁰ Abon alinɲinɲu zoozok o aduwaakuɲ niigi igeet ɲaati aɲɛra Maanyi noko. Abon azuunu zoozok o oobekuɲ niigi igeet juruunɲ. ¹¹ Ilinɲinti lootinok o ademzeekuɲ niigi igeet, ki zoozok o aaryek niigi. Mā aduwaakuɲ niigi igeet gi ci aduwa, alaɲ ka anyaanɲit ɔɔɔ ki libir coo, karabɔɲ avooyu ki libir cee. ¹² Olla ɛɛti ci apɛɛz alaan o ceez o Tammoo alinɲinɲonek Maanyi ween Tammoo unoonɲ, karabɔɲ een pakcooi o aroon zoozok, abon aruwe kadaak. Abon zin ɛɛyanu eet ci agɔɔn gerziitin ci abil nɔkɔ o ɲaatunonɲ kizii tɔ, ¹³ ka kotonɲole ɔl dook o azii gi nico, calaɲ bodo apɛɛz alaat o ceez o Tammoo, karabɔɲ een pakcook.

Alaan ci abal looc

¹⁴ “Tiɲeere zin mā ɔɔt uruuntu looc o aanyuɲ Maanyi ween Tammoo unoonɲ ka ɔɔt agamit abaakti kizi cunoonɲ, izitu ni nɛ, ‘Keɲɛrta buk alaan cinaai ka kabaleet kiyo buk anyak moddeena ci kabaawɔ o alaat cigeec adikir o,’ ¹⁵ abon agayu ɛɛti ci arɔɔnyanu kizi alaan ci ka kabaluunɲ o, eet ci arɔɔnya Maanyi ween Tammoo unoonɲ niini alya. Ma abon een gotonu cunoonɲ ceen Israyilen ɛɛ. Alaɲ zin agano ɲaati anyaanu mirooi ci gaagai kiiya kabaluunɲ igeet. ¹⁶ Alaɲ agano ɲaati alotaake alaani ɛɛ ɲɔɔmane ci meelik kiziti cigin, karabɔɲ bar itoon bodo ɔl kɔɔt Masire ka kɔɔt kataalak nɔɔnɔ ɲɔɔmane oogi ci meelik, eeci baale uduwaayun Maanyi gi ci azi nɛ, ‘Mā bodo amiironeku Masir.’ ¹⁷ Abon alaani nicini alaɲ anyak ɲaai ci meelik, gerze ɲaan aanyek ɲaai ceen moddeen ci gaagai o nɔɔnɔ kotonɲ Maanyi. Alaɲ buk abon ɲaati alotaaki niini ɛɛ warki ki zurteenen ci meelik kiziti cigin doon.

¹⁸ “Mazi ka kiiyak ɛɛti nicini lecer o alazeetu, abon rak ayeedek niini lootinok o ɛɛl weregeewe o anyak alaata o ceez o Tammoo eegin Livai werege cin doon, ¹⁹ ka kanyak niini werege nico ka gɔɔn kekeɛb niini ɲinti ɲaan arogni o nɔkɔ ka kedemez nɔɔnɔ gɔɔl ci aɲoliin Maanyi ween Tammoo onin, ma abon ageeny kilinɲinɲi lootinok ki zoozok ci ayeedi weregeewe nico noko dook. ²⁰ Ma zɔɔz nicini, ademzeek nɔɔnɔ gi calaɲ ka kɔɔnɲi ɔl ɛɛ, ma alaɲ bodo niini akoleek lootinok nicoko looc ka kanyaɲ kook ki libir coo, karabɔɲ ako ki libir cee. Zin goole nico ka kagamit alazeet niini ki dɔɔl ci dɔɔl cigin doon ɲinti rɛɛn Israyila nɔkɔ.”

Taabinet ci aanyonek alaat o ceez o Tammoo been Livai

18 ¹ Izi ni bodo Muses nɛ, “Akɔm zin tɔɔɔ ci ka kaanyozek alaat o ceez o Tammoo ween ɔl o Livai, ki kidonɲii ugeec dook kizi taalen cineenɲ Israyila ɲina. Taalen cineenɲ ka kadayit niigi nɛɛn taabinet ci avaadi goya avu ataabi ɔl Maanyi o. ² Gi zin ci akɔmni nɔɔgɔ

taalen cineenɗ tɔdɔwaaye ci aŋer Israyila o nɛen, eeci izi taalen cineen nɛen Maanyi alya eo aduwaake Maanyi ween Tammu unoonɗ nɔɔɔ.

³ “Goon zin mǎ anyaanu taabinet ceen tanɗ, karabɔŋ een ɛɛz, viten ci ka kadayit alaata o ceez o Tammo kizi taalen cineen nɛen, ɲerejaneec, ki kaazwa been kolokte. ⁴ Aanycek nɔɔɔ kaal o arayai biireza maneene ugooc, ki nyaan ci iinab ci ɲaan colai, ki maal ci kinjiroowu ci ɲaan colai, ki ima o azɛɛcanu ɔɔwa azaaye ugooc, ⁵ eeci aŋera Maanyi ween Tammu unoonɗ kidonɗ ci Livai noko kidonɗiine ugooc dook ka kivita kilinɗiɗit niigi zaare o Maanyi nɔko been nɛen.

⁶ “Tiŋeere goon mǎ arɔɔŋ ɛeti ceen Livayen kuluug ɲao abaayi kutuure codoi kutuuryowe cugooc noko kook bodo ɲaati aŋera Maanyi kibili ceez onine Israyila ɲina, ⁷ ako labak ma ako alinɗiɗi zaare o Maanyi ween Tammu onin ɲinaante kiyo buk gonɔɔɗja ceen Livai dook goon alinɗiɗiɔonek Maanyi ɲinaante o. ⁸ Ma avo adak buk niini ki gonɔɔɗi kaal o ataabi ol Maanyi dook ɲinaante kotoobto. Mate aanyek ateenowa ogine guruuc ci ajowa kaale cigeec ataalin, anyak guruuc nicoko kizi cigin doon.

Kaal o abor Maanyi

⁹ “Zin tiŋeere mǎ ɔot uruumbu looc o aanyunɗ Maanyi ween Tammu unoonɗ, mǎ avo ayayizu kaal o ger abor Maanyi ɔɔɔot agoon moddeena o abaak ɲinaante. ^{10–11} Akom ɲaatunonɗ eet ci ka kataaboi ɲeerin, karabɔŋ een beenyin kizi taabinet ci avaadi. Má agoonu kaal ci acineenu ootine, karabɔŋ aruku caava, karabɔŋ acinu kolokteenen, karabɔŋ adoonu ol tamarzɛeta, karabɔŋ agoonu kaal ci ɲaanbizetu, karabɔŋ een kaal ci alinɗitu mininɗ, karabɔŋ azoozonu kibeenu mininɗ. ¹² Olla eet ci agoon kaal ci ger ɛel nɔko o, abor Maanyi ɔɔɔot. Gi zin o tiŋeere atɔɔyi Maanyi ween Tammu unoonɗ moddeen o abaak ɲinaante lai nɛen, eeci agoon niigi kaal ci ger abor Maanyi ɔɔɔot noko. ¹³ Bar zin niiga, má agoonu kaal ci ger noko gerze ɲaan abacaanu oŋeɛc ɲuume o Maanyi ween Tammu unoonɗ.

Aterked Maanyi gi ci ka kɔɔɔnyake Israyil nyakaan

¹⁴ “Ma moddeena ci tiŋeere avo atooku ma aamanu loocok cigecek kiziti cugooc neke, azii goon waanice niigi ol ci aruk caava, ki ol ci acine ootine kiyo nicini noko. Bar zin Maanyi ween Tammu unoonɗ alañ agamaanunɗ igeet utuguuz kaal ci ɛel nɔko been nɛen. ¹⁵ Arɔɔnyakunɗ bodo tiŋeere Maanyi ween Tammu unoonɗ nyakaan ci abil kiyo naana o ɲaatunonɗ maany Israyila, abon zin aziknu nɔɔɔ. ¹⁶ Gi baal ri ajinu Maanyi ween Tammu unoonɗ biye o Oreb iiten baal alotaanu e nɛen, aziyu waanice ne, ‘Alañ agano ɲaati kazikni molook ci Maanyi

ceen Tammu cinaai o noko, ma buk kamena kageleem goo ci appe alanyit biya noko noko, mā kagoon noko, kadaai koca.’

¹⁷“Eneeyan ni Maanyi ne, ‘Aleem ol nicigi gi ci aduwa noko. ¹⁸Ŋaan karɔɔnyai tiŋeere nɔɔgo nyakanan oma ci abil kiyo niina o ŋaatinen Israyila maany, ma kaareke nɔɔgo zoozok ogan otog ka kuduwaak nɔɔgo kaal o karicaneei naana nɔɔgo ka koobek niini nɔɔgo dook. ¹⁹Mā anyak eet calaŋ azii zoozok o aduwa nyakanani zaare ogan, ŋaan kanyaka ki eet nico zɔɔz nico. ²⁰Mazi bar anyak nyakanan ci ako azɔɔz zaare cigan gi ci ŋaan naana kiricaneek, karabon een nyakanan ci azɔɔz zaare ci joowane ci gaagai, abon aruwe nyakanani nicini kadaak.’”

²¹Izi ni bodo Muses ne, “Mā abaabanu gi ci aziyu ne, ‘Inoko tedeec kaga zɔɔz ci aduwa nyakanani nicini o aku didi ŋaaten Maanyi o kuu?’ ²²mā akom kaale ci baal aduwa nyakanani nicini zaare ci Maanyi noko ci agooni, karabon aleemnyai, agaac alaŋ een nicini zɔɔz ci aduwa Maanyi, ma alaŋ buk azɔɔz niini zaare cigin. Zin eet ci abil noko, má aŋoliinu.”

Kutuuryok ci roodinto

19¹Izi ni bodo Muses ne, “Tiŋeere mā ook uulal Maanyi ween Tammu unoŋ moddeen ma ook aanyuŋ loocok ugeec igeet, mazi ɔɔt otooktu niiga nɔɔgo ma irigiztu kutuuryok, ki koroogjok ugeec abaaktu, ²⁻³eŋerit looc o aanyuŋ Maanyi ween Tammu unoŋ kizi cunoŋ laak iiyu. Eŋeryaawu ni goon loocowe ceen iiyu noko kutuur codoi ci abil looc nico korgeena. Okola zin goolok ci avo zee been kutuuryok nicoko ka eeti calaŋ aruk goon looror kivar kook kɔɔɔde kutuuryowe nicoko.

⁴“Nicini zɔɔz ci aaronek looc kibil noko ka eeti o alaŋ aruk goon looror, ma akom da nɔɔgo marnoon laadun kivar kook kɔɔɔde kutuuryowe nicoko ka korog. ⁵Mā anyak eet ci avo ki goon oma doorta, arɔɔŋ kɔɔt ketenɛda keen, mazi arɔɔŋ eeti codoi ketenɛd keet, apaaci meleek ɔɔ, ma akul kook kuruk goon cee kadaak, abon adokony eeti nicini ako kutuure codoi kutuuryowe ceen iiyu noko ka kook kɔɔɔde ŋinaante ka korog. ⁶Mā adoi kutuuri noko ma reen, mā anyak eet ceen caac biyeetu arɔɔŋ kacaaco, ako koca makacin ook amadaa nɔɔgo goola ma aruk kadaak gaaga noko giye calaŋ aganoon ki daayiz, eeci alaŋ agoon niini gi nico looror, giye o akomni nɔɔgo marnoon laadun. ⁷Zin giye nico, karicaneekuŋ gi ci kaneekuŋ ne, eŋerya kutuuryok iiyu ci roodinto.

⁸“Tiŋeere mā azacuun Maanyi ween Tammu unoŋ looc cunoŋ o kidikir kizi appe ebaal aterkedeek niini jigitugoo ka kaanyuŋ niini igeet looc nico dook ebaal eterkedeek niini nɔɔgo laadun e, ⁹abon aŋeraanu kutuuryok iiyu oogi bodo ci roodinto. Mā alinliŋnyu zoozok

ona karicaneekun naana igeet waanico e juruun, ma areezu Maanyi ween Tammu unoon, ma awooyu goolowe ogin, azac koca Maanyi looc cunoon o. ¹⁰ Utuguuz zin noko ka calan biyeeta ci eet o akom gi ci abacaa, aduuti gaaga looce o ka kook kaanyun Maanyi ween Tammu unoon igeet kizi cunoon. Ma alañ agoonu noko, akuunakun koca baciin ci aduutene ol nicoko biyeeta o igeet.

¹¹ “Mazi bar anyak eet ci amarniin gon oma ma ako onjek gola, mazi aku, onjoozek nongon uruk kadaak, odokony ni ook onode kutuure codoi kutuuryowe ci anjeryai noko, ¹² abon alaata ween marwak o kutuur ci eet ci amoonny gon noko, itoon ol ci avo abadaan nongon ma avu aanyek eet ceen caac biyeetu o kacaacoi labak. ¹³ Ma aanyeku nongon kuwuceeyun been neen, abon eeyanu eet ci aduut biye ci gon ci akom gi ci abacaa gaaga noko Israyila o kizii to ka kotowzo kaala dook naatunon juruun noko.

¹⁴ “Tijeere ma dot uruuntu looc o aanyun Maanyi ween Tammu unoon kizi cunoon, ma bodo iicaku keek ci jino aneroon ki ol o abaawonu ka kizi ntunoon o appe, eeci waanice aaryek keek nico jijitugoo laadun.

Baacok

¹⁵ “Ma anyak eet ci abaroonek gi ceen baciin, ma adoi baacoiti ci aga gi nico o noko, alañ ka zoz nicini kagamnyaai kizi zoz ceen didi, agamnyaai zoz ci anyak baacok ram, karabon eegin iiyu.

¹⁶ “Ma inaani baacoiti codoi noko volon ci azi ne, icinuun didi eet nico utuguu gi ci ger, ¹⁷ abon ol ceen ram adan noko, avo eel niigi dook Maanyi nuuma alaate o ceez o Tammo, ki pakcoowe o gon iroon zozok o alinlin te gon iinyaye niceke. ¹⁸ Abon zin rak arinyan pakcoowa gi nico keen juruun ka ma bar te avolon etti ceen baacoi o, ma akatuun gotoni volon ¹⁹ ka zin koca gi ci ona aron kutuguuwozek gotoni o, kutuguuwozek bar nongon ka eekta eet ci agon gerziitin ci abil noko o naatunon kizii to, ²⁰ ka ol dook o azii gi nico, kotonole, ma akom bodo eet oma ci agon gi ci ger abil noko naatunon. ²¹ Ma aanyeku kuwuceeyun ol ci eel noko, eeci warkor rogeti ki roget, warkor kebereeci ki kebereec, warkor nyigitaat ki nyigitaat, warkor aziiti ki aziit, warkor zoci ki zooc.”

Zozok ci oroonto

20 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Ma avooyu onon modda, ma acinu jomanne, ki kavoolet ugeec, ma buk meele taakirnya cigeec o kujuk cugoocon o, ma anoliinu, eeci Maanyi ween Tammu unoon baal adunnaanun igeet Masire e, oorkoryu ki igeet. ² Ma ka woto onon,

abon rak alaani o ceez o Tammu aku abil taakirnya nuuma ka koobek nɔɔgo kaal ³ keneek ne, ‘Iziktɔ di Israyil, inoko waanico avooyu ɔɔɔn modda. Má aanyeku zin zinzeeti kiziti dakdaye, karabɔn aɔoliinu nɔɔgo, má aanyeku zinzeeti kitiranyit ɔaati aɔoliinu nɔɔgo been neen, ⁴ eeci Maanyi ween Tammu unoon ɔorkoryu ki igeet, ma oorinun igeet modda, ma aanyun tedeec omogit nɔɔgo.’

⁵ “Abon zin bodo ajin alaata o taakirnyawu adikir taakirnya aneek ne, ‘Anyak ɔaatunon eet ci da eenyca ceez cin colai, ma ɔaan keteedek wawaac nuume o Maanyi to? Mǎ anyak, aanycek rak nɔɔnɔ kimiire kook keteedek ceez cin o wawaac nuume o Maanyi ka mate ako aruwe ɔɔɔnta, gerze ɔaan ako ateedek ceez cin o wawaac nuume o Maanyi eeti omaan.

⁶ Anyak ɔaatunon eet ci adowa iinab cigin ma ɔaan kadak to? Mǎ anyak, aanycek rak nɔɔnɔ kimiire kook kadak iinab cigin o ka mate ako aruwe ɔɔɔnta, gerze ɔaan aku adak iinab cigin o eeti omaan. ⁷ Anyak ɔaatunon eet ci aavi ɔaa baala ma ɔaan kitiviica to? Mǎ anyak, aanycek rak nɔɔnɔ kimiire kook kitiviica ɔaa cin o ka mate ako aruwe ɔɔɔnta, gerze ɔaan aku ariyi ɔaa cin o eeti omaan.’ ⁸ Ma azac bodo alaata o taakirnyawu gi ci azi ne, ‘Anyak ɔaatunon eet ci aɔole ziniz ɔɔɔn to? Mǎ anyak eet ci aɔole ɔɔɔn, aanycek kook ɔlɔɔ gerze ɔaan aku akoleek ɔl dook kulurkukur.’ ⁹ Mazi oodotiz alaata ci taakirnyawu adikir o, enjerya niigi alaati ci milinyik ka kagamit taakirnya.

¹⁰ “Mǎ avuunaku kutuur ka ivita apaanit, eneechtek rak ɔl kutuure nico ne, mǎ agamaanetu kivita kagamta kutuur cunoon o labak, akɔm koca ɔɔɔn. ¹¹ Mǎ agamaanun ma oonnanun ivita ɔɔɔ kutuure cineen o labak, aanycek gɔɔn ɔl ci kutuur nico o dook kilinlinjɔt linlinjoonok ci aabur kilinlinjɔtoozeyun igeet kiziti gabara cugooc. ¹² Mazi abor ganɔn, ma bar arɔɔn ɔɔɔn, ivita ilikta kutuur nico apaanit. ¹³ Mazi aanyun Maanyi ween Tammu unoon kutuur nico, idica ɔl ci maacik o dook lai. ¹⁴ Agamit zin ɔaai ki dɔɔl ki tiin, ki kaal o ɔɔranu kutuure nico dook lai ka kiziti kaal cugooc aanyun Maanyi ween Tammu unoon moddeene nicoko. ¹⁵ Utuguuzek gi nico kutuuryok o adeyai ɔaatunon dook, eeci kutuuryowa nicigi alan eegin kutuuryok ci moddeen ci looc ci Kanan.

¹⁶ “Maje bar kutuuryok o moddeen o looc o Kanan o ka kook kaanyun Maanyi ween Tammu unoon kiziti cugocok, akɔm gi ci arogi ci uunnu korog. ¹⁷ Idica ɔl o abaak ɔinaante dook lai ma apiiceku Maanyi kizeec to. ɔl nicoko neen ɔl o kazi Ait, ki Amori, ki Kanan, ki Perizi, ki Ivai, kibeen Jebusi. Idica nɔɔgo dook eo aricaneekun Maanyi ween Tammu unoon, ¹⁸ gerze ɔaan ademzeekun niigi igeet goolok ci adiɔɔɔɔɔnanu buk niiga joowane ugeec dook, makacin abacaawu onjeec ɔaaten Maanyi ween Tammu unoon, eeci abor niini gi nico ɔɔɔt.

¹⁹ “Mā ŋaan aliyaanu kutuur ŋinti reen arooŋnyu ka agamit, adayit kebere ci keen ci ŋinito o labak. Bar zin keen ele, má aŋedet, eeci alaŋ een moddo ci ooronu o neen keena. ²⁰ Eteŋedit koca keen ci agayu alaŋ abiir o doon ka olla utuguuzai kaal ci aliyaanu kutuur ka ooryoi ki moddo zee ma avo agamnyu kutuur nico.”

Zooz ci akati moonyenet ci ŋaan kagawe

21 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Tiŋeere mā ɔot uruumtu looc o aanyuŋ Maanyi ween Tammu unoŋ ka agamit kizi cunoŋ, ma ajowaanu eet ci ɔoŋ tuwa adaai, ma ŋaan eeti ci amoony o kagawe, ² aanycek alaata ugooc eegin marwak ki pakcook koot kayabizit ŋinti aŋerɔon eeti ci adaai o kibeene kutuuryok ci aŋoŋzo ki noono o. ³ Abon zin alaata o eegin marwak o aŋoŋzo kutuuri cineen o ki ŋinti ɔoŋei eeti ci adaai o, adoma mool ci ŋai, ci ŋaan laadun kilinliŋ keeno. ⁴ Ka kiyitit kooti nyaraate ci ŋaan laadun keene kanyak kaal ci adowe, ma anyak lamurdeen ci anyak maam noko calaŋ awodjaai ka zin koot kuduulit niigi mool nico inyaa ŋinaante. ⁵ Ma avu eel alaata o ceez o Tammu eegin Livai ol ŋuuma giye o eŋeraai Maanyi ween Tammu unoŋ noogo ka kilinliŋtoozeke noono, ma amayuuk ol zaare o Maanyi ka keela kaal ci abacoon ol, ki kaal ci amomoozone ol kiyo nicigi o. ⁶ Ka alaata o eegin marwak o aŋoŋzo kutuuri uneen ki ŋinti ɔoŋei eeti ci adaai noko, kotoonycek azen mool ci ona aduul niigi inyaa nyaraata noko tadeena, ⁷ ka zin kiziti ne, ‘Ŋaan naaga azene cigaacak o eet nico kakataawa biyee, ma ŋaan buk kebereene cigaacak o ŋinti agoonin gi nicini o kicinta. ⁸ Gamaa zin niina Maanyi cariin nico olee ugun Israyil baal eela e, kalayiin naaga ineet Maanyi ka calaŋ akeebei noogo biyee ci eet nico o kizi baciin cineen ka kotoonyai biyeeta nicigi Israyila.’ ⁹ Mā agoonu noko, adeyaanu koca niiga biyeete ci eet ci amoony ol gaaga noko, eeci agoonu niiga gi ci aleemnyai ŋuume o Maanyi unoŋ.

Zooz ci akati riyet ci ŋaa ceen gamnyaai

¹⁰ “Mā avooyu ɔoon modda, ma aanyuŋ Maanyi ween Tammu unoŋ omogit noogo, ma anyak ol ci agamaanu, ¹¹ mā anyak olee ceen gamnyaak noko ŋaa ci alina ma aroon ziniz yito kizi ŋaa cun, biti labak. ¹² Jaak zin noono koroog cun o ma aku aanyi rak kokooc ɔo, ma ateed vallak. ¹³ Anyeek zin kaara ruumane ogin baal anyaa looce uneen e ma aborceek oogi, maje niini aavi olee cun o noko, aanyeyu ni rak kutuluu baatin ki yaatin nyeelok codoi dook, mazi oodot ka zin biti kizi ŋaa cun ma een buk niina eet cin. ¹⁴ Mazi bar te ook ojowa anyawuun gi calaŋ aanyin ineet talo, toŋa anyeek kotoo labak calaŋ ataaline noono kiyo mirooiti o, eeci waanbaale anyayy noono alyaan giye baal adanseeke noono zooz ci ka kiizoi ŋaa cun o niina.

Zɔɔz ci akati logo ween abuu

¹⁵ “Mã anyak ɛeti ɲaai ram, ma aɛɛz codoi, maje coo, alaɲ aɛɛz, maje ɲaai ceen ram noko dook aritaak nɔɔnɔ lɔgɔɔz, ma bar logoti ceen abuu o logo ci ɲaa o alaɲ ɛeti aɛɛz e, ¹⁶ mazi arɔɔɲ ɛeti ka keɲereek lɔgɔɔz cigin noko kaal, alaɲ agano ɲaati abalyɛɛke kaal o gɔɔn agano ki logo ween abuu arita ɲaa o alaɲ niini aɛɛz e logo ci ɲaa ci aɛɛz niini o. ¹⁷ Abon aga niini logoti ci ɲaa calaɲ niini aɛɛz noko, logo o bar een abuu neen, agano zin ɲaati aanyoneke nɔɔnɔ kaala cigine laak ram, eeci logoti nicini, logo onin atiyaana laadun ɔɔwa waanbaal ɲaan ijaani e neen. Agano zin gi o abuzeetu ki nɔɔnɔ.

Zɔɔz ci akati logo ci azee ziniz

¹⁸ “Mã anyak ɛeti logo cin ci azee ziniz calaɲ zɔɔz ci baatin ki yaatin azii ma adɔɔi ziniz, yo nuun mã agernyeek niigi nɔɔnɔ, alaɲ azikne, ¹⁹ abon agam baatine ki yaatin ma avɔyi ɲao gɔɔn aruumɔne ɔl kutuur araana alaate o kutuuro eegin marwak, ²⁰ ka kɔɔt keneektek niigi marwak nicoko ne, ‘Logo cinaaɲ noko azee ziniz ma alaɲ zɔɔz cinaaɲ azii ma adɔɔi ziniz kak, logo ci anyak alem, ma abbaaki.’ ²¹ Ka zin kavacit ɔl ci kutuur nico maacik o dook nɔɔnɔ biyene nɔkɔ zɛɛ ma adaai ka ɛɛkta eet ci agɔɔn gerziitin ci abil nɔkɔ o ɲaatunonɲ kizii tɔ ka Israyila o azii gi nico dook, kotonɲole.

Zɔɔz ci akati eet ci adaai ma iirimi keet tadeena

²² “Mã anyak eet ci abacaa gi ci ger, makacin uruktu kadaak, ma iirimnyu keet tadeena, ²³ mã aanyeku kiirime keet tadeena baalin dook. Abon adayu nɔɔnɔ waazine nico ɛɛɛ, eeci ɛeti ci adaai ma iirimi keet tadeena o, atɔr Tammu, zin giye nico, mã adeenyu looc o aanyun Maanyi ween Tammu unonɲ kizi cunonɲ.”

Lootinok ci aɲɔɔɔwɔ keenti

22 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Mã acin taɲ ci gotonoon, karabɔɲ een ɛɛz ci akolooni, mã acineei gɔɔl kook, abon alaamai eet ci giiwo o. ² Mã alaɲ eet ci taɲ nico o karabɔɲ een eet ci ɛɛz nico o aɲonɔonuu, karabɔɲ alaɲ nɔɔnɔ agaa, yito taɲ nico karabɔɲ een ɛɛz nico bitɔ rak nyawɔ niina korge cun e zɛɛ mazi aku ajowa maanyi, anyeek. ³ Mã ajowa zigir ci gotonoon, karabɔɲ een ruumanɛ cigin akolooz, karabɔɲ een kaal cigin oogɪ ci olla akolooz, mã adootei looc.

⁴“Mā acin zikir ci gotonoon, karabɔŋ een ariz cin aruk looc goola, má ooŋnei looc ŋinaante, didi ele tirit nɔɔnɔ zoleek zikir cin karabɔŋ een ariz cin o kitɪŋa.

⁵“Alaŋ agano ŋaati aborɕeeke ŋaa ruumane ci eet ci maaci, ma alaŋ buk agano ŋaati aborɕeeke eeti ci maaci ruumane ci ŋaawo, eeci Maanyi ween Tammu unoon abor gi ci abil noko ɔɔɔt.

⁶“Mā aku adiir kibaalic ci amoony buuro karabɔŋ een jɔɔɔ ceeze cin keet tadeena, karabɔŋ een gool kabanyca loota, má adoma kibaalic kibeena jɔɔɔ cigin o buk. ⁷Doma jɔɔɔ doon, anyeek kibaalic ele kook ka kɔɔɔɔ kaala dook juruun ŋaatun ma buk arugi rak ŋinti reen.

⁸“Mā eenyca ceez cun colai, tiltiilan ceez tadeena kabanyɔ gɛera. Mā alaŋ agoon noko, mā anyak eet ci iina ceez ɔɔwa ŋinaante ma adaai, aganeei koca daayiz ci eet nico o niina.

⁹“Má aɗui mana ci goon aɗowaane iinab doowene bodo ci kaal oogi, eeci alaŋ agamnyaai dawo kebere ci abiirna doowo ci kaal ceen keenti ram mane nico noko.

¹⁰“Má arum ariz ki zikir ka keevit niigi dook mana laak codoi.

¹¹“Má aloola ruum codoi o boonje ci agɔɔɔnyai imane ci azaawu kibeena boonje ci agɔɔɔnyai kaale ogeen ka boroceek.

¹²“Doma ruum unun bujeento toloweek nyalaadet aŋeeto ceen wec o dook.

Zɔɔɔ ci akati micɔɔɔ

¹³“Mā anyak eet ci arɔca ŋaa cin, ma vuruta ook otobor bodo, ¹⁴ook ni ɔɔɔɔbi vɔlɔŋ looc ci azi ne, ‘Bar da doole ci karɔca noko izi ŋaa laadun.’ ¹⁵Abon baati dooleco ki yaati dooleco anyaa ruum baal aveti iitene baal aviicene doole e ka kanyaktaak alaat ween marwak kutuuro ŋao goon aruumone ol kutuur araana ka kivita koobtek nɔɔɔ gi o ajeez niigi ŋaan kiizɔi doole uneen ŋaa. ¹⁶Ka kizi baati dooleco ne, ‘Kaanyi ibaale beenyan eet nico, inoko zin otobor niini doon. ¹⁷Ma azɔɔbi vɔlɔŋ looc ci azi ne, “Kook kojowa doole nico izi da ŋaa laadun.”’ Ka zin baati dooleco koobek alaat gi o ajeez niini ŋaan doole online kiizɔi ŋaa, ma aveteeki niini ki yaati dooleco ruum baal aveti iiten o aviicene doole e marwak nicoko looc kicinit. ¹⁸Abon zin alaata o eegin marwak agam eet nico ma arɔk zooze nico, ¹⁹ka zin kidil niini baati dooleco guruuce ceen zurteenen ceen kaboon codoi, eeci eeti nicini anyaa doole ween Israyilen ele alyaan gaaga. Eenico, alaan zin bodo niini ŋaa cin noko atɔk, abaayito niini ki ŋaa cin o labak izi neen.

²⁰“Mazi bar te aleem eeti, ma akom gi ci ayelza gi ci ŋaan doole nicini ŋaiyeenini didi, ²¹aanycek kanyakta ol doole zee mazi aruumi kɔɔɔg o baatin araan, aanycek ol o kutuuro e dook kavacit nɔɔnɔ biyene zee been zel, eeci doole nicini anyaa Israyil alyaan giye ci iizɔi

bar da ɲaa ɔlɔɔ nɔkɔ ɲaʒaan kitiviice o ka ɛɛkta eet ci agoon gerziitin ci abil nɔkɔ o ɲaatunon kizii tɔ.

²² “Mā agamnyi ɛeti ɲaati oogine ki ɲaa ci eet oma, abon aruwe ɛeti ki ɲaa nico buk niigi dook kadaayitɔ ka ɛɛkta ɔl ci agoon gerziitin ci abil nɔkɔ o ɲaatunon Israyila kizii tɔ.

²³ “Mā aruumɔ ɛeti ki doole ci irik laadun kutuura ɲina makacin atanguuzɔ ki nɔɔnɔ kizi ɲaa ki eet, ²⁴ iyitit eet nico ki doole buk ooti kutuur araana ka ɔtɔ avacit zɛɛ been zɛl. Abon buk doole nicini avaci zɛɛ ma adaai o, eeci agam ɛeti ci maaci o dɔɔyiza, ma alaɲ niini agerɛny ka waan kitiritit ɔl kutuura ɲina, ma ɛeti agano ki daayiz o, eeci ɛdeɛny niini ɲaa ci eet oma giye ci atanguuze ki ɲaa nico o, uruyit zin kadaak ka ɛɛkta ɔl ci agoon gerziitin ci abil nɔkɔ o ɲaatunon kizii tɔ.

²⁵ “Bar mā ajowa ɛeti doole ci iriwuun laadun kutuur bawuuca, ma acood nɔɔnɔ tuwa ɲinaante, abon adaai ɛeti ci maaci o doon. ²⁶ Alaɲ doole ci ɲaiye o adaai, eeci akom niini gi ci ger abacaa ci aganoon ki daayiz. Abil ɛeti ci acood nɔɔnɔ o, kiyo ɛeti o aɲozoonek goon ma amoony o, ²⁷ eeci ɲinti amadaak ɛeti nicini nɔɔnɔ o, ɲinti een tuu, ci yo nuun waan mā agerɛny niini, akom eet ci ka kitirit nɔɔnɔ.

²⁸ “Mā anyak doole ci ɲaan akom eet ci agam nɔɔnɔ ka kiriyi, ma anyak eet oma ci agam nɔɔnɔ dɔɔyiza makacin atanguuzɔ ma iya ojoyai, ²⁹ aanycek eet nico kidil baati dooleco guruuce ceen zurteenen ceen eet ram kamɔtɔ, iriyi ni niini doole ɛle kizi ɲaa cin, giye o ɛdeɛnyi niini doole nico giye ci atanguuze ki nɔɔnɔ o. Ma alaɲ bodo niini doole nico atɔk kaaryai ɲaatin nɔkɔ been neen.

³⁰ “Alaɲ zin agano ɲaati arɔci ɛeti ɲaa ci baatin. Mā agoon nɔkɔ, anyaa baatin alyaan.”

ɔl o aborne koole o avu adiɲɲiɲan Maanyi

23 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Mā anyak eet ci aruwe teeri, karabon atɛɛdjaɪ kociic, alaɲ agano ɲaati ako aromɔoneke koole o avu adiɲɲiɲan Maanyi.

² “Alaɲ doole ci aritaai tuwa karabon een dɔɔlya ci dɔɔl cigin agano ɲaati avu aromɔoneke koole o avu adiɲɲiɲan Maanyi zɛɛ ma aruumi buulowa ceen amɔtɔ.

³ “Alaɲ moddo o gaagai kazi Amon ki o kazi Mowab, karabon een dɔɔlya ci dɔɔl cigeec, agano ɲaati avu aromɔoneke koole o avu adiɲɲiɲan Maanyi nɔkɔ been neen, yo nuun aruum buulok ceen amɔtɔ, ⁴ eeci iiten baal avuunu Masire e, akom dayiin ki maam ci avo aruumekun gool, bar waanice ataal eet o kazi Balaam ween ɲɛerti Biyor o abaak kutuure o kazi Petor abil looce o kazi Aram-Narayim ka kook kodoonun igeet. ⁵ Bar zin waanice Maanyi ween Tammu unoon alaɲ Balaam azii, ma bar waanice otoowo dooninet baal waan ka kiiyayun

igeet e kizi mayuuwenet cunoon, eeci Maanyi ween Tammu unoon areezuŋ igeet. ⁶ Akom zin gi ci ka itiriti moddeen nicoko ka kabaakti yaak, karabon ka kobontaai noko been neen.

⁷ “Ma apeezu ol ci kazi Edom noko, eeci niigi gotonogu. Bodo buk ma apeezu ol ween Masir, eeci waanice abaaku looce uneen iziti moddo ci reen. ⁸ Avu tijeere aromoonek doolya ci dool cigeec koolo o avu adiŋdiinan Maanyi naati uruumsai buulowa iyon.

Aanycek njino aali taakirnya kitiliza

⁹ “Goon ma igaanoneku moddo mazi avo aalu, uzuuti eleeti kaale ween riiriny nuume o Maanyi dook. ¹⁰ Ma anyak eet ci awunoozi baalin keena bar kizik oogin ki naa, ma arineek ele makacin izi riiriny nuume o Maanyi giye nico, aanycek noonu kuduun kook kaavu doon njinti aalu o bawuuca, ¹¹ ma yoomana ook ni araane, zee mazi ako ii loota ka kabadaak njinti alyo o labak.

¹² “Enjerya njinti ka goon ooti bitaalin njinti aalu o bawuuca. ¹³ Abon anyaku gi ci dawiinto ci ka goon ma avooyu bitaalin, adawaanu rak look ci aleeteku zee ma oodotu, ubujit. ¹⁴ Eeci Maanyi ween Tammu unoon aku goon avo naati aalu o ka kebeyuun ma aanyun omogit moddeen ugooc, abon zin njinti aalu o aliile ka ma aku Maanyi, akom gi ci een riiriny acin naatunon ka calan aanyek noonu kimiire ki vurut kotojeeyun looc.

Zooz ci akati kaal ci meelik keenti

¹⁵ “Ma aviraakun etti ceen gabareen igeet Israyil alaane cin da ataala noonu, ma naan bodo amiironeku noonu alaan baal nin e. ¹⁶ Aanycek noonu kabaak naatunon kutuure ci olla aron noonu ziniz kabaayi calan agidu.

¹⁷ “Alan agano etti ceen Israyilen karabon een naa ci ako agoon waan ceezine o goon adiŋdiinani ol joowane ugeec. ¹⁸ Ma anyaku ceez o Maanyi ween Tammu unoon guruuc ci ajowa etti waana, karabon een naa waana ka kuruumai gi ci da aterkedeek niini Maanyi, eeci abor Maanyi eet ci agoon gi ci abil noko root.

¹⁹ “Ma aanyi goon ceen Israyilen maany guruuc, karabon een dayiin, karabon een olla gi oma ka kabadaakin bodo tijeere kizi meele. ²⁰ Maje bar moddeen ci gaagai o, anyeek kaal ka bodo tijeere kabadaakin naati azaci kiziti meele, maje gotonu ceen Israyilen maany o, ma agoonei noko ka kamayuuwin Maanyi ween Tammu unun kaale ugun agoon dook looce ci ka roto agamit kizi cunoon neke.

²¹ “Ma anyak gi ci da eterkedeeyu Maanyi ween Tammu unun ka tuguu, abon didi agoon calan bodo agide looc, eeci Maanyi ween Tammu unun aroonnyin tuguu gi ci baal eterkedu

noko didi, mazi alaŋ agoon, akeebekin koca Maanyi ween Tammu unun gi nico kizi oŋeec cun. ²² Mazi ŋaan gi ci ka tuguu o terkedee Maanyi, akomniin koca oŋeec. ²³ Mā anyak gi ci eterkedee Maanyi ween Tammu unun otooge unun maany ka tuguu, abon agoon gi nico didi, eeci eterkedu gi nico otooge unun maany niina zinize unun doon.

²⁴ “Mā ako mane ci goon oma, agamnyaai dawo iinab ci olla adei labak zee ma anyer, bar zin akom ci aari kaboon ka biti ɔloo. ²⁵ Bodo buk mā akoo mane ci eet oma, agamnyaai duula labi ooti olla aziita doon calaŋ ateeda kabaaza.”

24 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Mā aroca eeti ŋaa cin, ma bodo vuruta alajaŋ atalne ŋaawe nico, giye ci iia o jowaai gi ci anyaa alyaan ŋaatin, anyeek keteyeedak werege o ŋeroonto, ɔtok ni noono koto korge cin o. ² Mazi ɔto ŋaa nicini korge cin o, ma iia bodo iriyi ŋaa nico eeti omaan, ³ mazi bodo iia eeti ceen laak ram o alajaŋ ŋaa nico aroŋ, eteyeedak ni werege o ŋeroonto, ma atok ŋaa ele koto korge cin o, karabon bar adaai eeti nicini, ⁴ alaŋ agano eeti baal ŋaawo oowu e, ŋaati abadaake ŋaa bodo kiiya kooyi, eeci giye o iizoi ŋaa riiriny ŋuume o Maanyi laadun. Abor koca Maanyi gi nico ɔroto ele ka calaŋ anyaku looc o aanyun Maanyi ween Tammu unoon igeet kizi cunoon oŋeec.

⁵ “Mā ŋaan eeti aroce jor, má aanyeku rak noono kook ɔroon, ma akom buk rak linlinon ci koolo ci ka kilinlin, abon rak aavi niini ɔloo noko irkit codoi dook zee ma ajeez ŋaa cine o.

⁶ “Mā aanyi eet oma gi ŋaboloona, má agam rak goolu cin, karabon een meedi ka reewai noono zee ma anyaa gi cun da aanyi o, eeci goolu nicini atirit noono dayiine, mazi ooye niina okoma koca gi ci ka korogi.

⁷ “Mā agoro eeti gon ceen Israyilen maany, ma ako aanyek kizi mirooi cin een gabareen, karabon ako ataline, abon eeti nicini aruwe kadaak ka eekta eet ci agoon gerziitin ci abil noko o ŋaatunon kizii to.

⁸ “Mā anyak ŋaatunon eet ci agam moorizi o aanyek ol kiziti riiriny ŋuume o Maanyi, abon aziknu kaal o aduwaakun alaata o ceez o Tammu eegin Livai igeet juruun ma alinlinnyu. Ma abon buk azuunu kaal o karicaneei naana noogo ka kuduktaayun niigi igeet ka ilinlini. ⁹ Abon aadanu gi baal agoonek Maanyi ween Tammu unoon Maryom goola waanbaal adunnaan Masire e.

¹⁰ “Mā aanyi eet oma gi ci olla aanyi ŋaboloona, má akoo ceeze cin ecito ka bito doma gi ci ka rak gam ka reewai noono zee ma anyaa gi cun da aanyi o niina alyaa. ¹¹ Abon abil niina bitaala noko anyeek eet ci aanyi gi cun ŋaboloona o kanyaayin gi ci te ka rak gam niina o ŋaati abilne niina ceez cin o bitaala noko. ¹² Mazi bar te eeti ci aanyi ŋabolo o een eet ci amaat, má agama ruum cin aanyin ka rak gam tanuwei, ¹³ abon amiironeke noono ruum cin o

ɪŋaan ii loota kook ka kook kataŋuuwei ka kijineeyin niini Maanyi ka kamayuuwin ineet. Aanyek koca Maanyi ween Tammu unun gi ci agoon noko, kizi gi ci abon ŋaatun.

¹⁴“Mā anyak eet ceen Israyilen, karabŋ een mirooi ci gaaga ci aromeenu ki igeet kutuuryowe cugooc o looce cunoon o ŋina ci amaat arɔŋ tirtēen, ma aanyi kilinliŋoozeyin ineet guruuci, má agidi nɔɔɔ. ¹⁵ Anyeek nɔɔɔ guruuc o linliŋɔɔn onin iinya dook ɪŋaan ii loota kook. Eeci niini amaat ma arɔŋ buk gi ci adak, mazi alaŋ guruuc cigin o aanyi, aluweek koca Maanyi, makacin anyawu oŋeec giye nico.

¹⁶“Alaŋ ka kapaktoozek baatizet daayizi kaale ci abacaa doolya, ma alaŋ buk ka kapaktoozek doolizet daayizi giye ci abacaa baatizet. Abon apawoonek gɔɔn eet coo daayizi giye o abacaa niini maany.

¹⁷“Má apai zoosok ci moddeen o gaagai abaak ŋaatunon, ki ci dool ween booyok gerze. Mā aanyi ŋaa ci boi gi ŋaboloona, má ayiti ruum cin ka rak gam reewai nɔɔɔ zee ma anyaa gi cun da aanyi o. ¹⁸ Abon aadanu gi baal rak niiga alya eeginu mirɔk ceen gabara Masire e, iiya ni waanice eelawuŋ Maanyi ween Tammu unoon, gi ci zin karicaneekuŋ kaal nicoko ka ilinliŋti o neen.

¹⁹“Gɔɔn mā avɔ ateedu maneen ugooc, ma anyak dabukcaak ci erekteeyuŋ maneeni, má bodo amiironeku ka ɔɔɔ anyakta. Otonit ka kɔɔɔ keveya moddeena o gaagai abaak ŋaatunon, ki dool ween booyok kibeena ŋaai o boi ka kamayuuwuŋ Maanyi ween Tammu unoon igeet, ki kaal ugooc alinliŋnyu dook. ²⁰ Gɔɔn mā avɔ aduucu kinjiro ugooc, má bodo amiironeku ka ɔɔɔ eveerya ci ŋaan anyiigjai o dook niiga doon, otonit nicoko ka kivita keveerit moddeena o gaagai abaak ŋaatunon, ki dool ween booyok kibeena ŋaai o boi. ²¹ Gɔɔn buk mā avɔ aduucu iinab ugooc maneeni, má amiironeku ka ɔɔɔ uduuca bodo, otonit ka kivita kodoocit moddeena o gaagai abaak ŋaatunon, ki dool ween booyok kibeena ŋaai o boi. ²² Abon aadanu gi baal rak niiga alya eeginu mirɔk ceen gabara Masire e, gi ci zin karicaneekuŋ kaal nicoko ka ilinliŋti o neen.”

25 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Mā anyak ol ci ayɔwɔ, abon avɔyi gi cineen o ŋao roonnyo ka kook kicinit ol ween pakcook eet ci alɛem, kibeena eet ci abac zɔɔz o. ² Ka kicin pakcooit eet ci abac zɔɔz o mā agano ki rooyinet ka zin kaanyek nɔɔɔ kataŋu loota ma aanyek ol korooyit eet nico nɔɔɔ ŋuuma nyaboye ci agano ki baciin cin o. ³ Alaŋ zin ka kɔɔɔye niini nyaboye ci meelik katayaŋ eet ram ka calaŋ aanyek gi nicini gotonu cunoon o kecelbeeze ol kebereeca.

⁴“Gɔɔn mā aanyeku taŋ kilinliŋ kutura labi, má acabju otog calaŋ age.

⁵ “Mā abaak logooz ci eeto ŋaatodoi, ma adaai codoi ŋaatineŋ ijaan akom logo cin arita, alaŋ ŋaa ci logo ci adaai o ka kuduun kook kirik olee ogeen, abon goṭoni goon arigiz ŋaa ci goṭonoon o ka kitira logo ci ka kavada goṭoni. ⁶ Ka logoti ceen abuu arita ŋaa ɔɔwa o, kizi logo ci eet baal adaai e ka calaŋ zaara ci eet baal adaai e, ɛɛyai Israyila.

⁷ “Mazi te abor goṭoni goon ci arogi o ŋaa ci goṭonoon o ŋaati anyayi, abon ako ŋaa alaate ween marwak ŋao goon aruumone ol kutuur araana ka kook keneek noogo ne, ‘Aburnaan goṭoni eet onan ŋaati anyakaan. Otoboraan zin niini ŋaati arigizaan ka kitira logo ci ka kavada goṭoni Israyila.’ ⁸ Ka zin kutuya alaata ween marwak kutuuro noono ka kivita koobtek kaal ka kagama kanyak ŋaa ci goṭonoon o, mazi bar amena azi ne, ‘Alaŋ ŋaa ci goṭonoon o karoon kanyak,’ ⁹ abon ijaaz ŋaa ma aborca caavit ci goṭoni goon ci baal adaai noko codoi alaate ceen marwak noko ŋuuma ŋina, ma oortek noono amot ŋuum ma azi ne, ‘Icinit zin gi o tiŋeere agoononek eet o alaŋ aroon kavada goṭoni.’ ¹⁰ Awe katin tatoog ci eet nico o Israyila kizi ‘tatoog ci eet ci aborcaai caaviti.’

¹¹ “Mā ayɔwo ol ramaan, ma aku ŋaa ci eet codoi ŋaatineŋ ma aku ɛɛla eet cin o eete ci aruk o, ma anjuuk eet nico teeri, ¹² abon ateedanu ŋaa nico aziit kodokoore calaŋ aanyeku kuwuceeyuŋ.

¹³ “Má adaye ol looc goole ci anyaye kaal o goon ayabziin kaala o ram ci aŋɔɔɔwo keenti kaboone codoi. ¹⁴ Má bodo adaye ol looc goole ci anyaye toopiyet o goon ayabizu labi o ram olɔɔ, ci appe, kibeen ci miliny ka yabizi gi codoi o ɛɛ. ¹⁵ Abon kaala o ayabziinu dook aleemnyai ka orogit niiga looce o aanyuŋ Maanyi ween Tammu unoon igeet ŋinti reen, ¹⁶ eeci Maanyi ween Tammu unoon abor eet ci adayi ol looc yabziinta o ɔɔɔt ɛɛ.

¹⁷ “Aada gi baal agoonekuŋ ol o kazi Amalek goola waanbaal aduŋnaan Masire e. ¹⁸ Avu waanice apaanuŋ goola ŋaabaal ipiirtayu e, ma anuyuun zee mā ajowa ŋaatunon ol ci apiirna awɔ ol vuruta, aruk kadaayito calaŋ Tammu aŋole. ¹⁹ Zin tiŋeere mā iya eteedawuŋ Maanyi ween Tammu unoon moddeene dook o aliyaanuŋ igeet looce o ka kook kaanyuŋ Maanyi kizi cunoon, má aanyeku kereyeeyuŋ gi ci ka ɛektai ol ci Amalek noko kizeec to noko izi neen.”

Zooz ci akati kaal o arayai biireza maneeni

26 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Mā ɔɔt uruuntu looc o aanyuŋ Maanyi ween Tammu unoon kizi cunoon ka ɔɔt abaakti, ma ɔɔt aavtiyu loota abaaktu, ² odomta kodota o arayai biireza looce o aanyuŋ Maanyi ween Tammu unoon keenti dook oogi, aaryek kodooce ka ooti ŋao aŋera Maanyi ween Tammu unoon ka keteenyoi ceez online ka ɔɔto idinɗiinanit zaar ogin ŋinaante. ³ Eneektek zin alaan o ceez o Tammu alinɗiŋ iitene nice ne, ‘Kivitaaya waanico looc

baal aterkedee Maanyi ween Tammu onaai jijitigaac ka kaanyet e.’ ⁴ Ka zin kagamaawuŋ alaani o ceez o Tammu kodooce ci anyaanu kodota noko igeet azene ma aarek looc loidoŋ o Maanyi ween Tammu unoŋ avaadine taabinet ŋuuma. ⁵ Udukta zin Maanyi ween Tammu unoŋ ŋuuma gi ci aziyu ne, ‘Baale jijitinaaŋ eet ceen Aramen ci olla amaliil looc, ook ni waanice niini Masire ɔrkɔr ki ɔl ci ɬɔny ɔɔɔ ni abaayito ŋinaante makacin iziti ɔl ci appe ci adɔɔi ma meele ger. ⁶ Bar zin waanice igideet Masira ma apiirnanet ma adajeeket liŋliŋoonok o aabur kutuguuza naaga. ⁷ Kutuluuzeyin ni waanice naaga ineet Maanyi ween Tammu o jijitigaacak. Iziyeet ni niina ageeta ma icineet piiryakzeta, ki liŋliŋoonowe o aabur, kibeene gideente onaŋ. ⁸ Uduunayet zin waanice niina Maanyi Masire dooyize unun appe, ki lotorkoceene ugun adɔɔi, ki kaale ugun agoon adɔɔi aŋole ɔl, kibeene kaale o ateed ɔl biyee, ⁹ anyaalet ageeta ŋinito niina, ma aku aanyet looc ci appe irana kibeene lete noko. ¹⁰ Inoko zin kanyaakin kodota o arayai biireza looce baal aanyet niina Maanyi ageeta e.’ Aaryek zin kodooce ci anyaanu kodota nicoko o looc ka idiŋdiŋanit Maanyi ween Tammu unoŋ. ¹¹ Ka zin niiga ki kidoŋ o Livai ki moddeen o gaagai abaak ŋaatunoŋ atalit Maanyi ween Tammu unoŋ kaale o abon dook o aanyuŋ niini igeet kibeene tatoognya ugooc.

¹² “Abon goon aŋeraanu gi codoi kaale ween amoto kaale o abiirna maneena ugooc ka aanycek Maanyi. Ooti kaal nicoko dook ceeze o Maanyi irkitoowe ceen ram o, ma irkite ceen iiyu e, aanycek kaal nicoko dook kidoŋ o Livai, ki moddeen o gaagai abaak ŋaatunoŋ, ki dool ween booyok, kibeene ŋaai o boi ka buk kadakto niigi zee ma anyer kutuuryowe ugooc. Eeci irkit nicini, irkit o aŋeryai kotoo doon ka aanyেকে ɔl nicoko gi codoi kaale ween amoto neen. ¹³ Ka zin goon keneek eeti ceeni ŋaatunoŋ Maanyi ween Tammu unoŋ ne, ‘Kaarayin taalen unun aliile tatooge onan kook kaanyeya kidoŋ o Livai, ki moddeen o gaagai abaak ŋaatinan, ki dool ween booyok, kibeene ŋaai o boi eo zoosok o aricaneeke niina aneet, akom lootinowe ugun ci kapeez ma akom buk ci areyeeke. ¹⁴ Iinyaye baal goon kaluwe ɔl ogan adaai e, akom taalente unun ci kadoma kadei, buk iitene o keene riiriny ŋuume unun, akom taalente cun o ŋinti kuum ka kizi riiriny ka calan aanyonekin ineet, ma akom buk ŋinti kaara ka kaanyek ɔl o adaai. Kazikniin naana ineet Maanyi ween Tammu onan, ma kaliŋliŋe zoosok o aricaneeke niina aneet dook. ¹⁵ Geleem da looc tammu tadeena ŋaunun aliile abaaye ka mayuuk ɔl ugun Israyil ki looc ci appe irana kibeene lete baal aterkedeei jijitigaacak ka nyeet noko.’”

Israyila ɔl ci Tammu

¹⁶ Izi ni bodo Muses ne, “Iricaneeyuŋ zin Maanyi ween Tammu unoŋ waanico zoosok, ki lootinok nicoko ka uzuuti zinzeetine ugooc dook, ki eleetine ugooc dook ka ilinliŋti.

¹⁷ Obooryawu zin inoko o niiga gi ci aziyu ne, izi Maanyi Tammu unoon neen ka oneec goolok ogin, ma azuunu lootinok ki ricaniiinok ki zoozok ogin aricaneekuñ niini igeet ka iziyit noono. ¹⁸ Oboora zin buk Maanyi waanico gi ci azi ne, izitu niiga ol cigin tiitiny ebaal eterkedi niini laadun e, uzuuti zin zoozok cigin o. ¹⁹ Aanyuñ tijeere niini igeet idikirit olee baal eenyca loota njina e dook. Ma aanyuñ gawiin, ki eezet, kibeena naatinet olaa iziti ol cigin awooyu doon iliilec naaten Maanyi ween Tammu unoon ebaal aterkedi niini laadun e.”

Njinti avaadine taabinet biye o kazi Ebal

27 ¹ Iricanteek ni Muses ki alaat ween marwak o Israyil ol gi ci aneek ne, “Uzuuti zoozok ona karicaneekuñ waanico e dook. ² Iiten ci avo abayizu liil o Jordan ka woto looce o ka kook kaanyuñ Maanyi ween Tammu unoon, odomta biyeen ci appintik njinaante orooyit ka eteyeedoi. ³ Iitene ci aruumnyu looc o amedi appe irana kibeena lete ka kook kaanyuñ Maanyi ween Tammu unoon ebaal aterkedeekuñ Maanyi ween Tammu o jijitugooc igeet e, eteyeedit zoozok ci lootinok nicoko noko dook biyene nicoko. ⁴ Iitene nice, odomta biyeen nicoko otodeek bee o Ebal tadeen kiyo karicaneekuñ waanico noko, orooyit zin ka eteyeedoi. ⁵ Woto zin eteenycak Maanyi ween Tammu unoon njintin avaadine taabinet njinaante biyene. Eteenyca njinti taabinto noko biyene calaŋ wavyai kaale ceen ziik. ⁶ Eteenycak Maanyi ween Tammu unoon njinti avaadine taabinet noko biyene ci akom viten ci avutkaai ka ataabti Maanyi ween Tammu unoon taabinte ci avaadi lai. ⁷ Utuguuz buk taabinet ci ganoonto njinaante ka adakti, ma atalniinu Maanyi ween Tammu unoon nuuma. ⁸ Eteyedit zin zoozok ci lootinok nicoko noko dook biyene ci aroowanu noko keyelizyai juruun.”

⁹ Eneektek ni Muses ki alaat o ceez o Tammu ween kidon o Livai Israyil dook ne, “Ajaakti di, iziraarit gi ci kaduwaakuñ o, inoko waanico izitu ol ci Maanyi ween Tammu unoon. ¹⁰ Abon aziknu Maanyi ween Tammu unoon, uzuuti zoozok, ki lootinok cigin ona karicaneekuñ waanico noko dook ka ilinlini.”

Atoryi ol o alaŋ azii Maanyi

¹¹ Ma iitene nico ele, iricaneek bodo Muses ol zoozok oogi ci aneek ne, ¹² “Iiten ci wot abayiztu Jordan oodota, kidonji ci ka koot keelit bee o Gerizim tadeena ka kamayuuwit ol neen ceegi: Simiyan, ki Livai, ki Juda, ki Isakar, ki Josev, kibeena Benjimen. ¹³ Kidonji bodo ci ka koot keelit bee o Ebal tadeena ka kiziraarta toriin neen ceegi: Roben, ki Gad, ki Acer, ki Zebulon, ki Dan, kibeena Navtali.

¹⁴ “Ka zin ol ci kidonj ci Livai o kegerencyi toriin nico moloowe ci aleele kiziyit Israyila dook. ¹⁵ Ma azi ne, ‘Atoryi eeti ci agoono joowane ci ayabzeek riritoonok ci kaal oogi, karabonj een joowane ceen ziik, karabonj een kaal ci adiŋdiinjan ol roodinta, eeci abor Maanyi kaal ci adilyai ɔɔɔt ele.’ Ma adɛca ol dook azi ne, ‘Nɔɔno neen.’

¹⁶ “‘Atoryi eeti ci apɛɛz baatin ki yaatin.’ Ma adɛca ol dook azi ne, ‘Nɔɔno neen.’

¹⁷ “‘Atoryi eeti ci iicayi keek ci njino aŋɛɔɔn niini ki ol o abaawo.’ Ma adɛca ol dook azi ne, ‘Nɔɔno neen.’

¹⁸ “‘Atoryi eeti ci abaci eet ci ruben gool makacin okolooze.’ Ma adɛca ol dook azi ne, ‘Nɔɔno neen.’

¹⁹ “‘Atoryi eeti ci apak zoozok ci moddeen o gaagai abaak ŋaatunonj, ki ci dool ween booyok, kibeem ci ŋaai o boi gerze.’ Ma adɛca ol dook azi ne, ‘Nɔɔno neen.’

²⁰ “‘Atoryi eeti ci oogin ki ŋaa ci baatin, eeci mǎ agoon noko, anyaak baatin alyaan.’ Ma adɛca ol dook azi ne, ‘Nɔɔno neen.’

²¹ “‘Atoryi eeti ci aanyek kelegit kizi ŋaa cin, karabonj een ŋaa ci aanyek kelegit kizi eet cin.’ Ma adɛca ol dook azi ne, ‘Nɔɔno neen.’

²² “‘Atoryi eeti ci oogin ki ŋooni ci yaatin, karabonj een ŋooni ci baatin.’ Ma adɛca ol dook azi ne, ‘Nɔɔno neen.’

²³ “‘Atoryi eeti ci oogin kibeem inyig.’ Ma adɛca ol dook azi ne, ‘Nɔɔno Neen.’

²⁴ “‘Atoryi eeti ci aruk goon oma kadaak roodinta calan ol aga.’ Ma adɛca ol dook azi ne, ‘Nɔɔno Neen.’

²⁵ “‘Atoryi eeti ci agama moŋaniin ka kuruk eet ci aleem kadaak.’ Ma adɛca ol dook azi ne, ‘Nɔɔno Neen.’

²⁶ “‘Atoryi eeti calan azooni zoozok ci lootinok nicoko noko, ma alan alinlinji.’ Ma adɛca ol dook azi ne, ‘Nɔɔno Neen.’”

Amayuuwi ol o aŋole Maanyi

28 ¹ Izi ni bodo Muses ne, “Mǎ aziknu Maanyi ween Tammu unoonj, ma azuunu zoozok ogin ona karicaneekuŋ waanico e dook ma alinlinnyu juruun, adonnyuun koca Maanyi ween Tammu unoonj idikirit niiga olee ci loocu noko dook. ² Mǎ aziknu Maanyi ween Tammu unoonj, amayuukuŋ koca niini igeet ma oorkoryu niiga ki mayuuwenet onin dook noko.

³ “Amayuuwenu koca niiga kutuuryowe ugooc abaaku, kibeem manɛen ugooc buk.

⁴ “Amayuuwi koca keenti ci ɲaai ugooc kitirit kiziti doolya meele, ma adowaanu kaal ci meelik maneene ugooc, ma arit tiina, ki eeza ugooc kiziti meele ger.

⁵ “Ma amayuuwenu kibitit labina kaboot ugooc anyayit dooken ci meelik adaku noko.

⁶ “Amayuuk tijeere Maanyi kaal ugooc alinjliɲnyu dook.

⁷ “Mā anyak moddo ci igaɲɲyakun, ɲaan aanyun Maanyi dooyiz ci amogju nogo. Mā abɔɔryakun libire codoi, ooryu kazaante libiro dook.

⁸ “Amayuuk tijeere Maanyi ween Tammu unoon kaal ugooc alinjliɲnyu dook looce ci ka kook kaanyun niini igeet neke, ma eevanu labi ci meelik ma abitizu piimane ugooc labine tɔc.

⁹ “Mā azuunu zoozok o Maanyi ween Tammu unoon, ma anuyu goolok ogin, aanyun koca Maanyi unoon iziti ol cigin aliile ebaal aterkedeekun niini igeet e. ¹⁰ Ka zin kicintuun ol loocok dook ma agayuun eeginu niiga ol ci Maanyi ka kotonoliwuun niigi igeet. ¹¹ Aanyun tijeere Maanyi nyeriz ci appe keentine ci ɲaai ugooc, kibeene kaale ugooc abalu, ki kaale o adowaanu maneene ugooc looce baal aterkedeek niini jijitugoo ka kaanyun e.

¹² “Akoleekun tijeere Maanyi piimane ogin iyaɲi tammu tiilez tammu tadeena, ma aanyekun tammu kitiil looce cunoon o kebereece onin ele, ma amayuuk kaal ugooc alinjliɲnyu dook ka aanycek moddeen ci gaagai ci meelik kaal ɲaboleete rak niiga, maje niiga akom gi ci ka odomta rak ɲaboloona ɲaatineɲ. ¹³ Mā azuunu zoozok o Maanyi ween Tammu unoon ona karicaneekun waanico e ma alinjliɲnyu, aanyun koca Maanyi iziti ɔɔ, calaɲ eeginu nyalaado, ma aanyun iziti ɲuum calaɲ eeginu vurut. ¹⁴ Má eeginu bakbaye makacin ukuluuzu lootinowe ona karicaneekun waanico e codoi ɲaatineɲ, alaɲ ka anyaanit ɔto ki libir coo, karabon avooyu ki libir cee. Má anuyu joowane ci gaagai, má buk alinjliɲooneku nogo.

Atoryi ol o alaɲ aɲole Maanyi

¹⁵ “Mā alaɲ aziknu Maanyi ween Tammu unoon, ma alaɲ azuunu zoozok ki lootinok ogin ona karicaneekun waanico e dook calaɲ alinjliɲnyu, avuunakun koca toriinowa ci aduyai noko dook igeet.

¹⁶ “Atoriinu koca niiga kutuuryowe ugooc abaaku, kibeene maneen ugooc buk.

¹⁷ “Ma atoriinu koca kɔkɔm labi kabote ugooc, ma akom dooken ci adaku.

¹⁸ “Ma atoryi koca moometa ci ɲaai ugooc calaɲ arit kiziti doolya meele, ma alaɲ adowaanu kaal ci meelik maneene ugooc, ma alaɲ tiina, ki eeza ugooc arit kiziti meele.

¹⁹ “Atɔr tijeere Maanyi kaal ugooc alinjliɲnyu dook.

²⁰ “Atoryuun tijeere Maanyi, ma aguuvyun ma agernyeekun kaale ugooc agoonu dook zee ma adicaanu lai kataman noko, eeci agoonu niiga kaal ci ger ma aburnu nogo. ²¹ Anyaakun

tiijeere Maanyi moorizok ci ger aconanuuj noko zee ma adicaanuuj looce o ka ɔɔt agamit kizi cunooj. ²² Ma anyaakuuj Maanyi moorizok ci ger meelik keenti, ki kor, ki ɲɔɔt ci aabur ɔɔɔt, ki nyonaac ci ka kidica kaal ugooc adowaanu ma buk adicaanu niiga alya lai. ²³ Akolani tiijeere tammu keej kiyo ziiti o maan o, ma akolani buk tɔɔwa looce cunooj o kibil kiyo ziiti o gidaŋ o. ²⁴ Oowo tiijeere Maanyi tammu baal goon atiil looce unooj e, kizi tuduwaac, ma aciidjakuuj tuduwaaci nicini tammu tadeena noko zee ma adicaanu niiga dook lai.

²⁵ “Aanyek tiijeere Maanyi moddeen dooyiz ci amogjuuj igeet. Mã abɔɔryaku nɔɔgo libire codoi, ooryuuj azaante libiro dook zee makacin otoŋole ɔl loocok nicoko dook gi ci agoononekuuj noko. ²⁶ Eeginu tiijeere niiga dayiin ci kibaali dook kibeene keleg o too ma adakuuj zee ma akom eet ci ka kuturan nɔɔgo kina. ²⁷ Anyaakuuj tiijeere Maanyi zeezejen baal goon akat ɔl Masire e, ki nyiibane, ki kamiilil, ki mooriz o tovooyini eleeti goon alaŋ eelyai noko been neen o. ²⁸ Anyaakuuj tiijeere Maanyi maanɔnok, ki rubenzeet, ki ooti ulaalinet. ²⁹ Amaliilu tiijeere looc waaz o ele kiyo eeti o ruben awo muurur o, ma akom gi ci agoonu ma anyak zaany. Agiduuj goon tiijeere ɔl ma aamnyuuj iinya dook noko ma akom eet ci eelanuuj kina.

³⁰ “Agam tiijeere doole ci aroon riya, ma bar aku acood doole nico eeti omaan. Eenyca tiijeere ceez cun, ma bar alaŋ niina alya abaaye. Adowa tiijeere iinab cugun, ma bar alaŋ niina alya kebere ci keene nicoko areewa zee ma adei. ³¹ Atɔnde tiijeere ariz unune ineet kebereen noko ma akom ɲinti atar noko been neen. Aamnyanin tiijeere zigiri unune ma alaŋ bodo abadaakin. Ayit tiijeere moddo eeza ugun ma akom eet ci ka kitiritiin noko been neen. ³² Ayit tiijeere moddo ogeen logooz ugooc, ki dool ugooc ɲai, ma olla abeku kebere gool ɲaati inoonu dool iinya dook noko zee makacin ipiirtawu kɔkom gi ci adomaanu kina. ³³ Adak tiijeere moddo ci ɲaan laadun agaac kaal baal apiirnanu eevanu maneene ugooc looce cunooj noko e, maje bar igeet ele, aminanɲuu ɔl ma agiduuj ɔɔɔt ele iinya dook. ³⁴ Acinu tiijeere kaal ci agoononekuuj noko noko zee makacin aamtuj maanɔnnya. ³⁵ Anyaakuuj tiijeere Maanyi zeezejen ci acirit ɔɔɔt ele ci akanuuj koozɔŋti ki zɔɔ, calaŋ alal noko been neen, ci akana zooc keeŋa ma akoyi noko zee been ɔɔ.

³⁶ “Azaanekuuj tiijeere Maanyi igeet kibeene alaan unooj abaluuj baal arɔɔnyaku eleeti e, moddo ci ɲaan laadun niiga karabɔŋ een jijitugooc kagaac. Avo tiijeere adiŋdiŋanu joowane ci adilyai eegin keene, kibeene ceen biyeen ɲinaante. ³⁷ Avo tiijeere ararnuuj moddeena ci azaanekuuj Tammu igeet ɲinaante neke dook iziti booyenoc cineej. Anyak tiijeere moddeena nicigi ɲoliin kaale ci agoononekuuj noko.

³⁸ “Aḍui tiṇeere mana ḍoowene ci meelik ger, mazi abiir, akom labi ci meelik ateeda kina, eeci adak girooc noko been lai. ³⁹ Aḍowa tiṇeere iinab, ma eev zee ma alina, bar akom kebere ci aku adooca ka iyaṇ, karabon acooryane nyaantane ci ka gon woda kina, eeci adak kuluta noko been lai. ⁴⁰ Yo nuun anyaku keen ceen kiṇiro looce cunoon o, akom maal ci ka uvuudoi kina, eeci amurdud kiṇiro nicoko kebere ma aruraai lai. ⁴¹ Aritaanu tiṇeere logooz cugooc, ki dool ci hai, bar zin alay anyaku, eeci avu agam tiṇeere moddeena ogeen ma avoyi lai. ⁴² Adak tiṇeere girooc kebere ci keen o maneen ugooc kibeena kaal o adowaanu maneene ugooc dook lai.

⁴³ “Adonnyi tiṇeere dooyizi ci moddeen o gaagai abaak naatunon kook ki tadeen kujuktuun igeet, maje bar dooyizi cunoon abada ki looc. ⁴⁴ Aanyun gon tiṇeere kaal rak naboleete niigi, maje bar niiga akom gi ci rak aanyeku nongo naboloona kina. Arayinun tiṇeere niigi igeet kiziti ooti, maje bar niiga eeginu nyalaado.

⁴⁵ “Avuunakun tiṇeere toriinowa nicigi dook, ma anuyuun noko zee ma agamnyuun ka idicaai lai, giye o alay aziknu Maanyi ween Tammu unoon ma alay azuunu zoook ki lootinok o aricanee kun niini igeet. ⁴⁶ Agoononekun tiṇeere kaala nicigi igeet ki dool ci dool ugooc ka kizi bayeen ci ateed ol biye ci agernyeekun Maanyi igeet noko been neen, ⁴⁷ eeci alay alinglinooneku niiga Maanyi ween Tammu unoon aanycek zaany talniinta, itene o gon aanyun kaal etenyerti. ⁴⁸ Zin giye nico, itoonakun tiṇeere Maanyi moddeen ci avu akanuun ma agamnyuun. Ootu ni ilinglitoozeyu nongo magizeet, ki korzeet naati awooyu nadinyiiny ma amaatanu. Aarekun tiṇeere Maanyi ziik inyaati ka kacabuun zee ma adicaanun.

⁴⁹ “Anyaakun tiṇeere Maanyi moddo calay zooz cineen azooz o agayu reena many naati atoorneke looci e kivita kitaazayun cikip kiyo zeeroc o. ⁵⁰ Niigi ol ci ma kacin nuumti cigeec o, kanole ma alay anole matuwo, karabon awucneek doolya ci milinyik. ⁵¹ Adak tiṇeere niigi kaal ugooc abalu, kibeena kaal o adowaanu maneene ugooc zee ma adicaanu niiga dook lai, ma ayit kaal ugooc adowaanu maneeni dook, otonteeyun ni igeet ele looc kook labi, karabon een nyaantane, karabon een maaltane, karabon een mool, karabon een nyoon ci onnekun looc zee ma adicaanu niiga dook lai. ⁵² Aliya tiṇeere niigi kutuuryok cugooc noko dook zee ma dooyok kaluwaanen o wuuntik adoi aliyaan kutuuryowa ugooc gon atuyu ka keelawun kitaazo. Aliya tiṇeere niigi kutuuryok ci eel looce ci aanyun Maanyi ween Tammu unoon noko dook didi ele lai.

⁵³ “Zin giye ci piiryakzet o tiṇeere anyaakun moddo o avu aliya kutuuryok ugooc, adaku tiṇeere dool o aritaanu keentine ugooc maany, logooz ugooc maacik, kibeena dool ugooc hai aanyun Maanyi ween Tammu unoon. ⁵⁴ Alay tiṇeere eet unoon gon alal ziniz oot o ele

gɔtɔnnya, ki ɲaa onin arɛɛz, kibeɛn dɔɔl ogin ɲaan anyiigjai awucneek. ⁵⁵ Ajuraake tiɲeere gɔnɔgi idin ci doole onin maany ma adak niini doon, eeci izi gi ci adak dook nɛɛn giye ci piiryakzet o anyaakuɲ moddo o avu aliya kutuuryok ugooc dook. ⁵⁶ Bodo buk ɲaa unoon alal ziniz ɔɔɔt baal gɔɔn een arɔoi calaɲ tɔdɔ zɔɔnɛ arɔc e, alaɲ tiɲeere ɲaa nico ɛeti online baal gɔɔn arɛɛz niini e kibeɛn dɔɔl ogin ɛɛ awucneek. ⁵⁷ Adak tiɲeere niini kɔɔnyitot ki doole cin ookca o roodinta kɔkɔm eet ci aga, eeci ɔkɔma gi oma ci ka kadak giye ci piiryakzet o anyaakuɲ moddo o avu aliya kutuuryok ugooc.

⁵⁸ “Mā alaɲ azuunu zoozok ci lootinok ci ayeedi weregeewe nico noko dook juruun ilinɲinti ka kaanyun otoɲole zaar o Maanyi ween Tammu unoon tiitiny adinɲin, ⁵⁹ anyaakuɲ koca tiɲeere Maanyi kaal ci ger ɔɔɔt ci amenaakuɲ igeet kibeɛn dɔɔl ugooc ɲinti rɛɛn many, kibeɛn moorizok ci ger ci amoornu ɲinti rɛɛn many. ⁶⁰ Anyaakuɲ tiɲeere niini moorizok o Masiru baal gɔɔn aɲoliinu e dook ma amenaakuɲ moorizowa nicigi nɔkɔ. ⁶¹ Anyaakuɲ buk bodo tiɲeere Maanyi moorizok ki kaal ci ger ci ɲaan keteyeede weregeewe ci lootinowu noko zɛɛ ma adicaanu lai. ⁶² Izitu baale niiga mɛɛɛ zɛɛ ma atoobonu ki monyony, bar zin anyiigjai tiɲeere ɲaatunon ci miliny ter, eeci alaɲ aroonɲyu iziyit Maanyi ween Tammu unoon. ⁶³ Abil kiyo buk ibaale atalne Maanyi giye o aanyun igeet obonta ma azaciinu iziti mɛɛɛ e, atalne buk bodo tiɲeere niini giye ci uulaluɲ igeet ma adicaanuɲ. Apulaanuɲ tiɲeere Maanyi looce baal ka ɔɔt agamit kizi cunoon e.

⁶⁴ “Azaanekuɲ tiɲeere Maanyi moddeɛn loocok libirɔ nicoko dook. Ootu ni idinɲintu joowane ci ɔl niceke ɲinaante. Joowane niceke ɲaan laadun niiga agaac karabon aga jijitugooc, joowane ci ɛɛnycai keeni ki biyene. ⁶⁵ Akɔm moddeene niceke ɲinti ka ɔɔt ojoktaai baayiz yaak, ma akɔm ɲinaante ɲintunoon ka uyubuzti. Aanyun tiɲeere Maanyi anyayit zinzeeti vira ɲinaante, ma olla awooyu kɔkɔm gi ci arɛɛ zinzeeti, ma alacaanu. ⁶⁶ Abaaku tiɲeere baayiz ci aruyi zinzeeti kilɔɔn nɔkɔ. Abaaku tiɲeere baayiz ci aɲoliinu looc baalin ki waazin, alaɲ agayu adaaknu ka tedeec yo arugnu da. ⁶⁷ Gɔɔn tiɲeere mā aku ɲeertini, aziyu nɛ, ‘Bar maya yoomani,’ bodo mā aku yoomani, aziyu nɛ, ‘Bar maya ɲeertini,’ eeci aɲoliinu looc kaale o ger acinu kebereene ugooc maany. ⁶⁸ Aarekuɲ tiɲeere Maanyi baaburet ma amiironekuɲ bodo Masir baal kaneekuɲ nɛ, alaɲ bodo ka imiiryozeke e. ɔɔt ni oroontu ataalk eleeeti moddo ugooc ooronu iziti mirɔk ceen gabara cigeec ɲinaante, maaczet ki ɲaiyezeet buk, ma bar akɔm eet ci ataaluɲ been nɛɛn.”

29 ¹ Kaal zin baal aricaneek Maanyi Muses ka kilinɲinti Israyila kuzuuti terkediin baal agɔɔn niigi kibeɛn Maanyi Mowaba e nɛɛn nicigi. Azacoonek waanice zoozowa

nicigi zoozok baal rak aricanee Maanyi nōōgo waanbaal agooni niini kibeene Israyil terkediiin biye o Oreb e.

Utuguuwe terkediiin bodo kizi colak

² Otowaa ni Muses Israyil dook ma aku aneek ne, “Icintu ri niiga kebereene ugooc maany kaal baal agoonek Maanyi Varo, ki alaat ogin anowō ki nōōnō, kibeene ɔl ogin dook Masire e. ³ Icintu ri waanice kebereene ugooc maany piiryakzet baal anyaak Maanyi Masir ki kaal baal ateed ɔl biyee e. ⁴ Bar zin inoko o, ŋaan Maanyi kaanyuŋ ooti ci ageeny ka agayi kaal nicoko, ki kebere ci ka icinti kaal nicoko, kibeene iin ci ka izikti kaal nicoko. ⁵ Azi zin Maanyi ne, ‘Irkitook ceen eet ram kabaluŋ naana igeet balala noko dook, akom ŋaatunonj eet ci adooti ruum, karabonj ateedi caava. ⁶ Akom waanice dōoken ci adaku ma akom buk nyaantane o akaaka ɔrɔt, kibeene o alaŋ akaaka ci awudu kina. Kagoon noko o ka agayaŋ keen naana Maanyi o keen Tammu unoonj neen.’

⁷ “Mazi kavu karuum waanice ŋinito, ivitaayet Siyon ween alaan o abaak Ecibona ki Og ween alaan o abal Bacan ka kivita koortet, bar zin waanice komogit naaga nōōgo. ⁸ Kaamta ni looc uneen ma kanjereek kidonj o Roben, ki o Gad, ki kidonj o Manasa libir codoi kiziti viten cigeec noko been neen.

⁹ “Egeenyit zin uzuuti ilinlinji zoozok ci terkediiin nico o juruun ka kaala o agoonu dook kobonta ŋaatunonj. ¹⁰ Eelnu zin inoko waanico niiga dook alaata o abalu kidonji, ki alaat ween marwak, ki alaat o milinyik abal ɔl, kibeene igeet Israyil maaczet dook Maanyi ween Tammu unoonj ŋuuma, ¹¹ niiga dook, ki ŋaai ugooc, ki dōol ugooc, kibeene moddeen o gaagai aromeenu kibeene igeet ŋao aalu, kuruum o goon aŋedaakuŋ areema ma anyaakuŋ maam. ¹² Anyaakuŋ terkediiin nico Maanyi ween Tammu unoonj waanico niini alya, oromit zin ki Maanyi ween Tammu unoonj terkediiin nico didi ka goon ilinlinji. ¹³ Ka zin keleenmyai waanico izitu niiga ɔl cigin, ma izi niini Tammu unoonj ebaal aterkedeekuŋ niini igeet kibeene buk jijitugooc Ibrayim, ki Aizak, kibeene Jakob e. ¹⁴ Alaŋ zin bar anyaakuŋ Maanyi terkediiin nico ka ivita oromit ki igeet doon. ¹⁵ Bar terkediiin nicini, cunoonj igeet ci ona eelnu Maanyi ween Tammu onaai ŋuuma ŋina waanico noko, kook kuruum buulok ci ŋaan avu alaŋ inoko waanico aavtiz to ŋina e buk.

¹⁶ “Agayu ri niiga eleetine ugooc maany baale kabaak Masire kuu, ma kabataya loocok ci ɔl ci meelik keenji zee ma kavu karuum ŋinito kuu. ¹⁷ Icintu buk waanice niiga kebereene ugooc maany joowane ugeec eenyca azene eegin keen, ki biyeen, ki warki, kibeene zurteenen ugeec abor Maanyi ɔrɔt ele e. ¹⁸ Abon zin akom ŋaatunonj eet ci maaci, karabonj een ŋaa,

karabɔŋ een boor, karabɔŋ een kidon ci amiiri ziniz ŋaaten Maanyi ween Tammu onaai ma akɔ adiŋdiinjan joowane o moddeen o gaagai. Mã anyak eet ci agɔon nɔkɔ, abil koca niini kiyo agernaati ci keet o abiirna toreel o akaaka o.

¹⁹ “Mã azii ɛeti nicini zoozok ci terkediiinto noko, ma bar azi ziniza nɛ, ‘Yo nuun mã kaanyi ziniz kɔdɔk calaŋ zoozok nicoko kaliŋliŋɛ, kabona labak,’ uurut koca gi nicini viten ugooc maamu, kibeem viten ugooc adɔɔi buk looce cunoon o dook. ²⁰ Alaŋ koca Maanyi eet nico ooŋnek oŋeet nico nɔkɔ been nɛen, bar aborneek Maanyi eet nico nɔŋ ɔɔot ɛɛ, ma aleema toriinowa o ayeedi weregeewe nico e dook eet nico, ma ɛɛya Maanyi nɔnɔ zaar looce nico kizeec tɔ. ²¹ Ma aara Maanyi eet nico kaavu doon kidonjiine o Israyil dook ka kutur Maanyi nɔnɔ doon lai, eo toriinok o ɛel terkediiinte ci ayeedi weregeewe ci lootinowu noko.

²² “Acin tiŋeere dɔɔɔya cugooc anowaanun vuruta, kibeem moddeen o avuunakuŋ igeet loocowe ci rɛen kaal o ger iinak looc cunoon o, kibeem moorizok o anyaakuŋ Maanyi. ²³ Avaadi tiŋeere lɔɔci cunoon o kɔdɔk kak kibil kiyo bɛɛ ween yaamoc kibeem mɛɛ o kɔkɔm gi ci adɔwɛ, ma akɔm gi ci aduŋna, ma akɔm gi ci abiir. Uulali tiŋeere lɔɔci cunoon o kiyo baale lɔɔci o kazi Sodom kibeem Gomora, ki Adima kibeem Zeboyim, baal otoboreek Maanyi nɔŋ ɔɔot ɛɛ ma uurut lai e. ²⁴ Ajine tiŋeere moddeena dook azi nɛ, ‘Ma dim Maanyi uulal looc nico ɔɔot nɔkɔ naa? Aborneek niini looc nico nɔŋ ɔɔot nɔkɔn?’

²⁵ “Abarzɛ tiŋeere gi ci azi nɛ, ‘Agooni gi nicini o, eeci ɔl nicigi otoborit terkediiin o Maanyi ween Tammu o jijitigeec baal aterked ki nɔŋɔ waanbaal aduŋnaan niini nɔŋɔ Masire e, ²⁶ ma bar imiirye niigi ɔɔɔ ayaliyit joowane oogi doon, ma adiŋdiinjan joowane ci ŋaan laadun niigi kagaac noko, ma buk ajuraake Maanyi nɔŋɔ ŋaati adiŋdiinjan joowane nicoko. ²⁷ Gi ci zin aborneeke Maanyi looc nico nɔŋ o nɛen ka kanyaak looc nico toriinok baal ayeedi weregeewe nico e dook. ²⁸ Otoboreek zin waanice Maanyi nɔŋɔ nɔŋ ɔɔot ɛɛ, upula ni looce uneen ma aku ajukeek looc ci abaayi noko.’

²⁹ “Aga kaal o aroodi Maanyi ween Tammu onaai niini doon, maje naaga kibeem dɔɔl ogaac, kaga kaal o eyelizaayet Maanyi doon ka zin kilinliŋti naaga zoozok o lootinok nicoko dook nɔkɔ been nɛen.”

Abadaak bodo tiŋeere Israyila Maanyi

30 ¹ Izi ni bodo Muses nɛ, “Tiŋeere mã akuunakuŋ mayuuwenet ci baal kaduwaakuŋ noko looce nico ŋina, karabɔŋ akɔ akuunakuŋ toriin ci baal kaduwaakuŋ noko loocowe o moddeen o tiŋeere akɔ azaanakuŋ Maanyi ween Tammu unoon, aadanu tiŋeere kaal nicoko zinzeetine. ² Tiŋeere mã abadaayu niiga ki dɔɔl ugooc Maanyi ween Tammu

unoon, ma azuunu kaal ci ona karicaneekuŋ waanico noko dook zinzeetine ugooc dook ki eleetine ugooc dook, ³ awucneeku koca Maanyi ween Tammu unoon, ma abadaakuŋ bodo looc unoon eɛ. Abadaanuŋ koca tiŋeere Maanyi ween Tammu unoon, ma alotaanuŋ loocowe o moddeenu baal azaaneekuŋ e. ⁴ Mayo nuun tiŋeere mā azaaneekuŋ niini loocok ci reenik many, ŋaan ako alotaanuŋ bodo igeet ŋinaante ma abadaanuŋ labak. ⁵ Abadaanuŋ tiŋeere niini igeet looc o jijitugooc ka ivita agamit kizi cunoon. Aanyek tiŋeere kaal ugooc dook kobonta, ma azacuun iziti meele ujukit omolo baal jijitugooc e, ⁶ ka zin kutuunyū Maanyi ween Tammu unoon zinzeeti ugooc, ki zinzeeti ci dɔɔl ugooc ka ereezit nɔɔnɔ zinzeetine ugooc dook, ki eleetine ugooc dook ka orogit. ⁷ Akɔyi tiŋeere Maanyi ween Tammu unoon toriinok nicoko moddeene o gɔɔn amarniinū igeet ma agiduun. ⁸ Ŋaan zin bodo tiŋeere abadaanu ma avu aziknu Maanyi ween Tammu unoon, ma alinliŋnyu zoosok ona karicaneekuŋ igeet waanico e dook. ⁹ Amayuuk tiŋeere Maanyi ween Tammu unoon kaal ugooc alinliŋnyu dook ɔɔɔt eɛ. Azacuun tiŋeere itirit iziti meele ma aanyū abalo, ma aanyek manɛen ugooc kibiirito ɔɔɔt eɛ, ma bodo areezuŋ Maanyi ma aanyek kaal ugooc dook kobonta kiyo baale areez jijitugooc e. ¹⁰ Mā aziknu Maanyi ween Tammu unoon ma azuunu zoosok ki ricaninok ci ayeedi weregeewe ci lootinowu noko, ma abadaaku nɔɔnɔ zinzeetine ugooc dook, ki eleetine ugooc dook, areezuŋ buk koca niini igeet.

Enjerya daayiz karabon een roget

¹¹ “Ma zɔɔz ci karicaneekuŋ waanico noko alaŋ adɔɔi ɔɔɔt ŋaati ka uzuuti, karabon een ŋaati ka agamti. ¹² Alaŋ abil tammu tadeena ka iziti nɛ, ‘Ka yo kook kodoma tamma ŋinaante ŋene ka kiiya kedemezeeyet ka kilinliŋti?’ ¹³ Ma alaŋ abil liil ci appe baagita ka iziti nɛ, ‘Ka yo kook kanyaayet liil baagita ŋinaante ŋene ka kiiya kedemezeeyet ka kilinliŋti?’ ¹⁴ Akom, aɔɔnɔonu zɔɔz nicini ki igeet ŋina, abil igeet utugeetine ma abil igeet zinzeetine ka ilinliŋti.

¹⁵ “Icinit di, kaarekuŋ waanico looc roget ki daayiz, bonat ki gerziitin. ¹⁶ Karicaneekuŋ waanico naana igeet zɔɔz ci ka ereezti Maanyi ween Tammu unoon, ma anuyu goolok ogin, ma azuunu zoosok, ki lootinok, kibeen ricaninok ogin ka orogit ma azaciinu iziti meele ka kamayuuwū Maanyi ween Tammu unoon looce o ka ɔɔtɔ agamit kizi cunoon.

¹⁷ “Mazi bar abacu zinzeeti nɔɔnɔ ma alaŋ aziknu, ma bar aanyeku kalabtaawū joowane ci gaagai zɛɛ makacin idinɗiinantu ma ayaliku nɔɔgo, ¹⁸ adicaanu koca niiga dook lai, kiyo kaduwaakuŋ waanico noko, ma alaŋ arognu ŋinti reen looce ci avo abaawoneku ka ɔɔtɔ agamit kizi cunoon Jordan baagita neke.

¹⁹ “Inoko zin kawo tammu tadeen ki tɔɔ kiziti baacok kaale o kaduwaakuŋ e, kaarekuŋ uyen looc roget ki daayiz, mayuuwenet ki toriin. Inoko zin eŋerya roget ka orogit niiga ki dɔɔl ugooc, ²⁰ ka ereezit Maanyi ween Tammu unoon, ma aziknu nɔɔnɔ ma agamnyu nɔɔnɔ kɔɔɔk, eeci Maanyi roget unoon neen ka kaanyuŋ niini orogit irkitook ci meelik looce baal aterkedeek jijitugoo Ibrayim, ki Aizak, kibeen Jakob ka kaanyek e.”

Arigiz Jocuwa Muses

31 ¹ Emɛda ni Muses oobek ɔl o Israyil dook zoozok coko, ² aneek niini nɔɔgo ne, “Inoko kuruuma irkitook ceen kaboon ki eetom (120). Alajaŋ zin bodo kanim kilinliŋ kaal kiyo baale e, ma eneeyan Maanyi ne, alaŋ naana Jordan kabayiz. ³ Ŋaan ako abayizuuŋ Maanyi ween Tammu unoon ŋaati arayiinuŋ niini alya. Ŋaan ako atɔɔk moddeen o abaak ŋinaante igeet kebereen ka agamit looc cineen o kizi cunoon. Ŋaan arayiinuŋ igeet Jocuwa eo aduwa Maanyi. ⁴ Ako tiŋeere agoonek Maanyi moddeen niceke gi baal rak agoonek Siyon kibeen Og o eegin alaat o abal ɔl o Amori baal uurut nɔɔgo kibeen loocok ugeec lai e. ⁵ Aanyuŋ tiŋeere Maanyi omogit moddeen niceke. Abon zin avɔ adicaanu nɔɔgo lai eo karicaneekuŋ naana igeet e. ⁶ Urukteek zin zɔɔ looc, aanycek zinzeeti kodooyit, mǎ alacaanu eleeti. Mǎ aŋoliinu nɔɔgo been neen, eeci oorkoryu niiga kibeen Maanyi ween Tammu unoon, alaŋ niini igeet looc akoleekuŋ, ma alaŋ areyeeku niiga nɔɔnɔ.”

⁷ Otowaa ni Muses Jocuwa ŋaati aavtiye ɔl o Israyil dook tɔ ma aku aneek ne, “Inoko ruweek zɔɔ looc, anyeek ziniz kɔɔɔk, eeci oorkoryu ki ɔl nicoko zee been looc baal aterkedeek Maanyi jijitigeec ka kaanyek e niina. Biti zin nɔɔgo ka kɔɔtɔ kagamit looc nice kizi cineen. ⁸ Ŋaan arayiinin Maanyi niini alya, ma oorkoryu kibeen ineet. Alaŋ niini akoleekin looc, ma alaŋ niina nɔɔnɔ areyei. Mǎ zin aŋole looc, karabɔŋ alaca ele.”

Akeebonek wɛrɛgɛɛwi o lootinowu ɔl dook

⁹ Etɛyeed ni Muses lootinok nicoko ma aanyek alaat o ceez o Tammo ween logɔɔz o kidon o Livai, o goon adon loidon o Maanyi terkeediinto kibeen alaat ween marwak o Israyil dook. ¹⁰ Iricaneek ni Muses nɔɔgo eneek ne, “Goon tiŋeere mǎ aruumi Irkit ween Toorgerem Yubzeento oonnen ŋaboleeta, iinyaye o Talniin o Aavtiye ɔl Nyabukuunyai, ¹¹ ma alotaai ɔl o Israyil dook ka kivita keelit Maanyi ween Tammu uneen ŋuuma ŋaati aŋera Maanyi ka kibili ceez online, abon akeebeku ɔl lootinok nicoko kiziyit niigi dook. ¹² Abon alotaai ɔl o maacik ki ŋaai, ki dɔɔl, kibeen moddeen o gaagai aromeenu ki igeet kutuuryowe cugoocok o ŋina ka buk kiziyit niigi ma ademez gool ci ka kotoŋolɔɔi Maanyi ween Tammu uneen ka buk

kegeenyit niigi kilinjlinṭi zoozok ci lootinok nicoko o dook. ¹³ Abon azii dɔɔlya ugeec o ɲaan laadun lootinok nicoko kagaac ka buk kedemezit niigi gɔɔl ci aɲoliin Maanyi ween Tammu uneen ɲinti ɲaan abaaku looce ci tiɲeere avɔ abaawoneku Jordan baagita ka ɔɔto agamit kizi cunoon neke.”

Abor tiɲeere Israyila Maanyi

¹⁴ Eneek ni Maanyi Muses ne, “Inoko izi daayizi cune ajoon. Towaa zin Jocuwa ka ivitaak keema o ruumonto aliile ka kook kiricaneek gi ci ka tiɲeere kirigizeeke nɔɔnɔ alazeet cun o ɲinaante.” Ivitaak ni Muses ki Jocuwa keema ci ruumonto noko.

¹⁵ Iiya ni eyeliza Maanyi ele keemawa ɲinaante diizoce ci jorom. Aku diizoc nicini ma aku abilneek keema nico otog. ¹⁶ Eneek ni Maanyi Muses ne, “Uyubuzu tedeec niina ɲina ka romoozek jijitugun, avɔ zin tiɲeere ɔl nicigi abacaan zinzeeti ma alañ iimi zinzeeti ɲaaten aneet Maanyi goole ci avɔ adiɲdiɲani joowane ci moddeen ci gaagai looce ci tiɲeere avɔyi neke. Kareyei tiɲeere naana alya nɔɔgo ma buk ajukeek terkediin baal karumnya naana ki nɔɔgo e looc. ¹⁷ Zin tiɲeere iitene nice kaborneei buk naana nɔɔgo nɔɔɲ ma kaanyi kerekteeyan niigi aneet ma kabace nɔɔgo ɲuum calañ kacin zee ma adicaai niigi dook lai. Avuunak tiɲeere nɔɔgo kaala ci targany ki kaal ci ger meelik ɔɔɔt ele ka zin iitene nice kijinto kiziti ne, ‘Inoko dim avuunaket kaala ci gerzeek noko alañ een giye o alañaan Tammu onaai kɔɔrkɔri ki ageet?’ ¹⁸ Tiɲeere zin iitene nice, kabace nɔɔgo ɲuum didi ele calañ kacin giye o gerziitin uneen amiirene ma avɔ anowi joowane o gaagai.

¹⁹ “Inoko zin niina Muses kibein Jocuwa, eteyeedit beniin coo ka demezeek niina Muses Israyil beniin nico kebenit ka kizi beniin nicini baacoi ci gerziitin uneen. ²⁰ Eeci tiɲeere mǎ kook kuruume nɔɔgo looc o amedi appe irana ki letɛ baal katerkedeei jijitigeec e, mazi ɔɔto adaktɔ ketenyerit ma omoolyai, amiiri avɔ adiɲdiɲan joowane ci gaagai, ma aburnaan aneet ma ajukeek terkediin onan baal karumnya ki nɔɔgo e looc. ²¹ Zin tiɲeere mǎ avuunak nɔɔgo kaala ci targany, ki kaal ci ger meelik ɔɔɔt ele ka kizi beniin nicini baacoi caan ɲaatineɲ, eeci alañ tiɲeere dɔɔl cigeec o beniin nicini areyeek ɲaati abeni. Eeci inoko o, kagaa baabaninok ci ɔl nicoko o nɔɔɔ laadun ijaan kooyi looce baal katerkedeei nɔɔgo ka kook kaanyek e.”

²² Eteyeed ni Muses beniin nico iitene nice, edemezeek ni ɔl o Israyil.

²³ Iricaneek ni Maanyi Jocuwa ween ɲeerti Nun gi ci aneek ne, “Inoko ruweek zɔɔ looc, anyeek ziniz kɔɔɔk ka yit ɔl ci Israyil noko biti looce baal katerkedeei nɔɔgo e, buk naana alya karome kibein ineet.”

²⁴ Mazi ook eteyeed Muses zoozok ci lootinok nicoko o dook wereggeewa oodot, ²⁵ iricaneeek ol o Livai goon adon loidon o Maanyi terkediiinto, eneeke ne, ²⁶ “Odomta weregge ci lootinowu noko aanycek kibil loidon o Maanyi ween Tammu unoon terkediiinto libira. Aanycek kibil libira ka kizi baacoi ci gerziitin unoon Israyilo, ²⁷ eeci kagaa zinzeeti dooyiz unoon, kibeeng unoon goon aburnu Maanyi noko. Icinit di, inoko aburnu Maanyi inaan karugi ma naan karome ki igeet o, ma tijeere ma kadaawa alaa eenece bar aburnu Maanyi rootoot many? ²⁸ Utuyaayan zin alaat ween marwak kidonjine ugooc, kibeeng alaat o milinyik abal ol dook ka kiiya koobek zoozok nicoko kiziyit niigi alya ka kotowo tammu tadeen ki tado kiziti baacok ci gerziitin uneen. ²⁹ Kagaa noko tijeere ma kadaawa, uulalinu ma uunnu kaal baal karicaneeku naana igeet e. Tijeere iinyaye ci avu e, avuunaku kaala ci gerze, eeci agoonu niiga kaal ci ger nuume o Maanyi ma aanyek noon kotobor noon kaale o ger agoonu niiga azene ugooc maany.”

Beniin o Muses

³⁰ Oobek ni Muses ol zoozok ci beniin nico o, akana naati akanaan o zee been njinti atoornee e kiziyit koolo o Israyil ona alotaai e dook.

32 ¹ “Ziwo niina tammu tadeen,
karoon ka koozooz.

Ziwo buk niina todowa,
ziwo zoozok o kaduwa naana otooge onan.

² Anyeek demziin caan o
kibil kiyo tammu o atil o.

Anyeek zoozok cigan o
keelit kiyo ziizi o iinak looc o.

Eel zoozowa cigane o
kiyo tammu ween tivon aruwa arte o colai naan aduna jor o,
ma eel kiyo tammu ween loomo aruwa kaal karanyranyit o.

³ “Kuuwai tedeec zaar o Maanyi kizikte,
atanaaz tiitinyon o Tammu onaai.

⁴ Adoo niini kiyo bee ween goolu o,
ma linlioonowa ogine dook alsemnyai,
ma goolowa ogine dook eel top.

Niini Tammu ci iimi ziniz

ma akom gi ci abac.

Apak goon niini kaal dook top.

⁵ “Bar zin uulaltu eleeti

giye ci agooneku noon kaal ci ger o,

zin giye o anyaktu kabiceec,

alaŋaan bodo tiŋeere eeginu dool cigin.

Eeginu niiga ol ci ger

ma alaŋ iimenun zinzeeti ŋaatin.

⁶ Igeet ol ci tarbal akomnuun geenyiz koko,

inoko agano ŋaati agooneku Maanyi kaal ci eel noko?

Alaŋ een niini baatunoon ci eenyicanun igeet

ma aanyun iziti ol eelit noko o neen?

⁷ “Aada irkitook o neen baal woto e,

ojokta gi nico buulowe baal reenik woto e.

Ijinit baatugooc ka kuduktaayun niigi,

ijinit buk ol ween matuwo ka koobteyun niigi.

⁸ Jook o adikir kujuk kaal dook neen baal aŋereek ol dook loocok,

waanbaal aŋeri noon kiziti kidonji e.

Noon neen o aanyek kanyak viten ceen keeyane aŋeroon niigi

eo aarek niini eo omolo ci logooz ogin Tammo.

⁹ Maje ageet Israyil, aŋeraanet kiziti ol cigin kawo doon,

ma aaranet ageet ol o Jakob kiziti logooz cigin kawo doon.

¹⁰ “Ako waanice ajowaanet niini ageet

ŋao een balal baal een beelu appe ŋooti e.

Alaŋoodet ni ageet ma azuunet jurun

kiyo azooni kebereec onin maany o.

¹¹ Ma azuunet

kiyo zeeroc o goon ademzeek jooz ogin kulii o.

Amooni goon zeeroc ceez o eelni jooz

ka kuduunta jǝǝǝ.

Gǝǝn mǎ akul jǝǝǝ cigine o
atamil niini tadeena ka kebek.

Mazi iina jǝǝǝ, abada bodo
ma aku areeza tabane
ma adǝŋ bodo nǝǝǝ.

¹² Arayiinet waanice ageet Maanyi alya,
ma akǝm joowane ci gaagai ci kǝǝrkǝr kina.

¹³ Aanyet ni ageet kǝǝǝ vitenaane ci kutulik
ma adayizeet kaale ci abiirna maneena.

Adayizeet waanice letene ci eel bǝǝtwani,
ma buk adayizeet maaltanene ci kiŋiro ci aduŋna biye ci adǝǝi kak.

¹⁴ Ma adayizeet ŋoorene ci tiinu,
ki irane ci eezawu.

Ma aanyet kadayit nyǝǝ ci azaawu adii
ki mirkici o looc o kazi Bacan, kibeena guneci.

Adayizeet waanice labine ween gǝmǝ abon ǝǝǝt eǝ.
Ma kawod nyaantane ci amǝdi acooryai iinabe.

¹⁵ “Kadaktǝ ni naaga ǝl o Jecurun^d komoolyai kodooyit eleeeti kak kigirgirit
zee makacin kotoborit Tammu.

Ereyeeyet ni Tammu o eenyacanet,
kepeezit bǝe ween ruguzooi onaa.

¹⁶ Kaanycek ni Tammu kanyayeek joowane ci gaagai o tǝel,
eeci kǝǝt kidiŋdiinaniit joowane nicoko.

Kaanycek ni Tammu kotobor nǝǝŋ ǝǝǝt,
eeci kǝǝt kidiŋdiinaniit joowane o adilyai abor Tammu ǝǝǝt eǝ,

¹⁷ ma kagoonek todoyook miniŋ ci Loryeento
ceen joowane calaŋ eegin didi,
joowane ci ŋaan laadun kagaac,
ma joowane nicigi, avu ayelzaai jǝr,
joowane ci ŋaan laadun jijitigaac kotoŋole.

^d32:15 Jecurun: Kazi keeŋ cin Ibiroye ne, eet ci alaema kaal. Ma zǝǝz nicini akati Israyil.

¹⁸ Kotoborit buk bodo bæe o aanyet roget,
ma ereyeeyet Tammu o aritaanet ageet.

¹⁹ “Mazi akɔ acin Maanyi gi nico, otoboreet,
otoboreeyet nɔɔŋ ageet lɔgɔɔz ogin, ki dɔɔl ogin ɲai.

²⁰ Izi ni Maanyi ne,
‘Kabace tiŋeere nɔɔgo ɲuum
ka kicin karabɔŋ avɔ ɲaadaŋ,
eeci buul nicini, buul ci ger
ma eegin dɔɔl calaŋ iimi zinzeeti ɲaatan.

²¹ Aanycan niigi aneet kanyayeek joowane calaŋ eegin didi o ɬeɛl
giye o ɔɔt idiŋdiɲanti niigi nɔɔgo.

Aanycan niigi aneet kotobor nɔɔŋ
giye o ɔɔt idiŋdiɲanti joowane o adilyai eegin looc doon.

Kaanyi buk tiŋeere ɔl baal gɔɔn cɛlbezik e kiziti ɔl cigan,
makacin anyakteek ɔl o Israyil baal eegin ɔl ogan e ɔl nicoko ɬeɛl.

Kaanyi buk tiŋeere moddeen o tarbal baal gɔɔn alaŋ aneet agayaan e kagayaan,
makacin otoborteeek Israyila buk moddeen nicoko nɔɔŋ.

²² Abil tiŋeere bornet nɔɔŋ onane kiyo goo o,
atooz tiŋeere looc kook kuruum ɲinti miniɲu e,
atooz tiŋeere looc kibeen kaal o aduɲna loota dook,
atooz tiŋeere looc kook kuruum ɲinti akani biyeen looc loota e.

²³ “Kaanyi tiŋeere kaalyan ci ger kivitaak nɔɔgo laak ci meelik ger,
ma kakati tiŋeere nɔɔgo paarene ogan dook naana alya.

²⁴ Kanyaai tiŋeere nɔɔgo tarjo ci akarani,
ki moorizok ci aɲɔɔɔwɔ keeɲti ka kuruk nɔɔgo kadaayito.

Kitoonai tiŋeere nɔɔgo keɛg ci nyigitu
ki kowaanya ci akaaka utugeeti kaak.

²⁵ Aruk gɔɔn tiŋeere nɔɔgo dilanya ɲaati aduɲni bitaala,
mã aavtiz ceezine, aɲole looc,

zɛɛ makacin lɔgɔzeet, ki ɲaai ween nyameɛka,
ki dɔɔl o milinyik ɲaan arɔɔkti, kibeen ɔl o adikir vɔɔr ooti,

idicaai niigi dook lai.

²⁶ Kiize zin waanice ne,
aanycaŋ kutur nɔɔɔ dook lai

kɔkɔm bodo eet ci ka kaada nɔɔɔ looce nico.

²⁷ Bar zin kaŋole moddeen ugeec gɔɔn ɔɔɔ ki nɔɔɔ,
gerze ŋaan azi ne, komogit Israyil naaga dɔɔyize onaai ele,
alaŋ amɔg nɔɔɔ Maanyi.’

²⁸ “Keegin zin naaga moddo ci adiiti ooti,
ma alaŋ kageeny.

²⁹ Mate kegeenyit, kaga waan gi nico.

Mada kiziti ɔl ci kageeny, kaga waan gi o tiŋeere agoononeket.

³⁰ Ma zin waan eeti codoi tɔr nɔkɔ olee ceen moddeen o atooket ageet ci keegin aliv (1,000)
dook o kuu?

Ma zin waan ɔl ceen ram nɔkɔ atooket ageet ci keegin alivet amɔɔ (10,000) dook o kuu?

Eeci bee onaai gɔɔn kiitiren ataaleyeyet moddeen,
eeci otoŋaayet Maanyi moddeen komogteet.

³¹ Ma moddeena ci gaagai o alya,
aga bee onaai kiitiren naaga adɔɔi kujuk bee o iitiren niigi o nɔkɔ.

³² Eel moddeena nicigi kiyo iinaba o looc o Sodom o,
ma buk eel kiyo kaala o aduŋna maneene o Gomora o.

Ma kebere ci abiirna niigi o,
iinab ci ger anyak toreel,
ma akaaka niigi dook.

³³ Ma nyaantane cigeec awod o,
akaaka kiyo amota o kowaato o,
ma anyaa daayiz kiyo amota o kowaat o akaaka ɔtɔgi o.

³⁴ “Ma azi Maanyi ne,
‘Inoko zin baabaninok ogan o
kanyayei Israyil kibeena moddeen ugeec gɔɔn ɔɔɔ kiiyaŋa naana,
kagarantoozek ŋinonan gɔɔn kiiyaŋine.

³⁵ ŋaan zin tiŋeere kacaaci kaal o ger agɔɔn moddeena ugeec gɔɔn ɔɔɔ ki nɔɔɔ,

eeci iiteni ci ka kadawaai nɔɔɔ girgirɔɔni izi ajɔɔn.

Izi iiteni ci ka kiiyake nɔɔɔ libeen ajɔɔn.

Ayiiyak tiɛeere nɔɔɔ gerziitin kataman nɔkɔ.’

³⁶“Oorine tiɛeere Maanyi ɔl ogin,

ma aanyek kuwuceek nɔɔɔ gabara ogine

ɲaati acini ɔkɔmaai nɔɔɔ dɔɔyiz

ma ɔkɔma eet ci ɲaan ooɲnonek looc korog,

olee dook kuruum gabara ween mirɔk buk.

³⁷ Aneeket tiɛeere Maanyi ne,

‘Inoko joowane ugooc baal gɔɔn aanyeku kiziti biyeen cugooc

avirooneku ka kɔɔt keeltawuɲ e iggo?

³⁸ Joowane baal adak more o todoyook ugooc,

ma awod nyaantane ugooc taabinto e ɲaadaɲ?

Aanycek ri kitingaazo ka kitirituɲ igeet,

aanycek ri kebektuɲ igeet.

³⁹“‘Icinit di, keen Tammu dook naana!

Akɔm bodo jook oma,

keen Tammu naana doon.

Karui eet ci deer kadaak naana,

ma bodo kaanyi eet ci deer roget naana.

Kakaneei eet ci deer tubeen,

ma bodo karuguz korog naana,

ma akɔm gi oma ci ka keela nɔɔɔ ɲaatan kina.

⁴⁰ Inoko katerkedi naana o karugi nɔkɔ been neen gi nico,

ɲaati kadɔɲeeke aziit tammu tadeen,

⁴¹ kadoma tiɛeere giina onan kiival zee ma azi palpal,

kaareya ni aziit ka kapayi kaal

ka kacaaci kaal ci moddeen o amarniinan aneet,

ki kaal ci ɔl o aburnaan aneet.

⁴² Kaanyi tiɛeere paaren ogan kowodit biyee zee ma abbaaki,

ajeer tiɛeere paarena ogane biyee ci moddeen o aruwe, karabɔɲ een o agamnyi.

Adak tiijeere giina onane idi,
ma ateeda alaat o moddeenu mayaani ooti.’

⁴³ “Atallo zin niiga moddeena ki ageeta ol o Maanyi,
eeci acaacun Maanyi biyee ogaacak ageeta gabara ogin,
ma acaacun kaal o agoon moddeena o amarniin noon
ka kacar niini looc onin ki ageeta o keegina ol ogin.”

⁴⁴ Ivita waanice Muses ki Jocuwa ween neerti Nun, iya ni oobek Muses zoosok ci beniin niko noko dook ol kiziyit. ⁴⁵ Mazi oodotiz Muses nao abbeke ol o Israyil dook zoosok ci beniin niko o dook, ⁴⁶ enee niini noon ne, “Aaryek zoosok ci ona kagernyeeku noko zinzeeti juruun ka buk tiijeere niiga iricanteek dool ugooc kilinlini zoosok ci lootinok nicoko noko dook juruun. ⁴⁷ Alan een nicigi zoosok ci celbez naatunon, zoosowa nicigi roget unon neen. Zoosok o ka kaanyun orogit ninti reen looce ci tiijeere avo abaawoneku Jordan baagita ka woto agamit kizi cunon neke neen.”

Aanyek Maanyi Muses kegelem looc o Kanan

⁴⁸ Ma itene nice ele, enee Maanyi Muses ne, ⁴⁹ “Bito woto bee o kazi Nebo abil biyene o Abarim looce o Mowab nao awenno ki Jeriko baagita ka bito gelem looc o Kanan o ka kook kaanyek Israyil kizi cineen. ⁵⁰ Maje zin niina ako tedeec adaai biye ci ako atodi neke tadeena ka bito romoozek ol ugun baal adaayito e, kiyo gotonu Aaron baal adaai biye o Oor ook ni buk oromoozek ol ogin e, ⁵¹ eeci baale niiga dook ramaantiya epeeztanu ol o Israyil kebereeca maame o jino kazi Meriba looce o Kadec balale o Ziin. Alagaan waanice niiga Israyil gi o keene Tammu o kaliile ayelzaaku. ⁵² Ma zin giye niko, bito olla gelem looc reena, alan ka niina alya ruum looc ci ka kook kaanyek Israyil kizi cineen neke.”

Amayuuk Muses kidonji o Israyil

33 ¹ Mayuunen zin o Muses ween eet o Tammu baal amayuwi ol o Israyil ijaan kadaak e neen nicini. ² Azi waanice ne,
“Aku baale Maanyi biye o Sinai,
ma aku ataraan ol ogin looce o Seyir.
Iya ni eyeliza voortin onin biye o kazi Paran.
Dorkora waanice kibeon ol o aliile ceen alivet amoto laak ki laak,
naati anyayi goo ci alanyit aziite onin azzo.

³ Areez didi niini ol ɔɔɔt ele,

ma azooni ol o aliile aziite onin,

avu gɔɔn ol nicigi akani kozonɔti looc nɔɔnɔ zɔɔne

ma azii zoosok ogin.

⁴ Kaanyi baale Israyil lootinok o Maanyi naana Muses,

iziti zin lootinowa nicigi taalen ci ol o Jakob.

⁵ Iiten o alotaan alaata o Israyil,

kibeen kidonɔi o Israyil dook e,

izi waanice Maanyi alaan cineen ol o aleema kaal.

⁶ “Abon baai kidonɔ o Roben yo nuun kidice ɔmɔlɔ cagine o,

arogi nɔkɔ zee been neen calan adaai.”

⁷ Maje zooze ci akati kidonɔ o Juda, azi Muses ne,

“Maanyi, zik da molook ci kidonɔ o Juda,

badaai da nɔɔnɔ ɔɔɔnta ka kiiya koromte ki ol ogin.

Inoko o oorine niini ele azene ogin maany,

tirit zin da nɔɔnɔ moddeene o ɔɔɔ ki nɔɔnɔ niina alya.”

⁸ Maje zooze ci akati kidonɔ o Livai, azi Muses ne,

“Aanyeyu niina Maanyi kaal ugun kazi Tammim ki Urim ^e kidonɔ o Livai ween gabareen

unun gɔɔn iimi ziniz ɔaatun.

Icina baale nɔɔnɔ ɔao kazi Masa,

ki maame o looc o Meriba baal ayowoonu kibeen nɔɔnɔ e.

⁹ Areezin Livai ineet Tammu kujuk baatin kibeen yaatin,

alanɔ niini gɔɔnɔgi alinɔiɔi,

ma alanɔ buk dɔɔl ogin ele aga,

eece azii niini zoosok ugun,

ma azooni terkediin unun.

¹⁰ Ademzeek tiɔeere kidonɔ nicini ol o Jakob zoosok ugun,

ma ademzeek ol o Israyil lootinok ugun niini.

Kidonɔ nico neen baal gɔɔn aburruutan kaarkaret o anɔl mediz ineet ɔuuma,

ma agoonekin taabinet o avaadi lai loidoɔe unun avaadine taabinet e.

^e33:8 Tammim ki Urim: Nicigi kaal ci anyak alaani o adikir ceeze o Tammo bɔkɔɔra ka keyeelek nɔɔnɔ gi ci arɔɔɔ Tammu.

¹¹ Abon baai amayuui niina Maanyi liŋliŋoon ci kidon o Livai,
ma abona atalna niina liŋliŋoonok o azen ogin.

Duul da niina Maanyi moddeen o amarniin kidon o Livai barkooniyit
ka calan bodo ijaaz.”

¹² Maje zooze ci akati kidon o Benjimen, azi Muses ne,
“Areer Maanyi kidon o Benjimen
ma aanyek kabaak yaak.

Abek Maanyi noonoo iinya dook,
ma abaak niini Maanyi inyaatine.”

¹³ Maje zooze ci akati kidon o Josev, azi Muses ne,
“Abon baai amayuuk Maanyi looc onin
kanyak kaal ci abon kiyo ziizi o, ci avu tamma,
kibeen maame ci eel boloce ci abil tado loota ecito.

¹⁴ Abon baai ateranaan kor ci ka kibiirti maneena ogine juruun,
abon baai abiirnai kaala ci abon looce cin o nyeelewe dook.

¹⁵ Abon baai ajowa niini kaal ci abon abiir biyene ci baal reenik noko.

¹⁶ Abon baai ajowa kaal o abon o abiirna looci onine dook.

Abon baai Maanyi baal ayelzaakan ele lugurugooce o alanyit e atalne naatin.

Abon baai mayuunenet nicini dook akuunak Josev,
eeci izi niini alaan gotonogiine dook.

¹⁷ Abil Josev kiyo ole ween abuu o,
ma anyak tiitinyon ci appe.

Eel otoo cigine o kiyo otoo o kiziwano o,
ma otoone nicoko azaan tijeere niini moddeen
kook kuruum ntinti afoorneke looci e.

Ma ottoni codoi taakirnya o Ivirayim eegin alivet amoto laak ki laak,
maje ottoni codoi taakirnya o Manasa eegin alivet.”

¹⁸ Maje zooze ci akati kidon o Zebulon ki o Isakar, azi Muses ne,
“Talo niina kidon o Zebulon naati adonne olee unun akoye bitaala,
maje niina kidon o Isakar talo naati aave keemawe unun.

¹⁹ Alotaaku goon tijeere niiga ol bee
ka kivita kataabit Tammu todoyoowe o agama lootinowa o Tammo.
Ma ajowaanu niiga nyeriz kaale o anyak liilowa,

ki kaale o alaŋ kacin anyak kazaac liilok utugeetine.”

²⁰ Maje zooze ci akati kidonŋ o Gad, azi Muses ne,
 “Atanaaz Maanyi o azac looc o kidonŋ o Gad kizi appe.
 Abil Gad kiyo maa o

gɔɔn aruk gi ketɛɛda ibaa karabonŋ een ɔɔ vɔc o.

²¹ Aŋgeraak niini ɛɛ looc ŋinti abon ɔɔɔt ɛɛ,
 eeci ŋinti aŋera niini o ŋinti agano ki ɔl ween alaat.

Ɔɔrkɔra waanice niini kibeena alaat o Israyil
 ka kiiya kutuguu gi o aleemnyai arɔɔŋ Maanyi
 ma azooni lootinok o aanyek Maanyi Israyil.”

²² Maje zooze ci akati kidonŋ o Dan, azi Muses ne,
 “Abil kidonŋ ci Dan o kiyo maa ween jɔɔɔn o.
 Akula niini Bacana ka kiiya kapaan moddo.”

²³ Maje zooze ci akati kidonŋ o Navtali, azi Muses ne,
 “Aɛɛz Maanyi Navtali
 ma amayuuk nɔɔnɔ ɔɔɔt ɛɛ,
 agam tiŋeere niini looc libir ci nyagjo o
 zɛɛ been libir ci teenetu e buk.”

²⁴ Maje zooze ci akati kidonŋ o Acer, azi Muses ne,
 “Abon baai amayuuwi Acer kujuk ɔɔɔnɔgi dook.
 Abon baai aarek Maanyi ziniz nɔɔnɔ kujuk ɔɔɔnɔgi koko dook.
 Abon baai anyak tiŋeere niini maaltane ci kiŋiɔowu meelik zɛɛ ma oonyi zɔɔ.

²⁵ Abon baai anyoogi nyoogena ci araanok ogin gaargarete ceen ziik ci gidanŋik kibeena ziik
 ci maanik,
 ma adɔɔi niini ŋinti ŋaan arogni o dook nɔkɔ.

²⁶ “Ineet Jecurun, akɔm jook oma ci atoobo ki Tammu cun o,
 atɔd niini diizwa kiziti kavoolet cigin tiitinyonte onin appe,
 ma aku tammu tadeena ka kiiya kitiritiin ineet.

²⁷ Niini Tammu o arogi nɔkɔ been neen, ŋinunun ka ɔɔɔɔi neen,
 alaŋuudin tiŋeere niini ineet ibaatine nɔkɔ zɛɛ been neen.
 Atɔɔk tiŋeere niini moddeena o gɔɔn ooronu o ineet keberɛɛn,
 ma aneeŋin ne, ‘Dica lai.’

²⁸ Abaak zin gʊʊn tiŋeere Israyila yaak

kəkəm mirooi ci aku ɔɔr nɔɔgɔ,

abaak tiŋeere lɔgɔɔz ci Jakob o looce ci abiirni labina ma awod gʊʊn niigi nyaantane,
ŋaati anyayi lɔɔci ziizi ci avu tamma nɔkɔ.

²⁹ Amayuuktewu niiga Israyil!

Atoobonu inoko niiga ki ŋeneen,

ɔl cigan inoko ci eela Maanyi kiyo niiga o?

Niini Maanyi kilib unoon

ma een tiritooi unoon

ma oorinun kizi dila cunoon amogju moddo.

Akani tiŋeere moddo ugooc kozonɔi looc ka kiilalteyun coma uunnu korogit,

ma arocu tiŋeere niiga nɔɔgɔ bawuci zɔɔne.”

Daayiz o Muses

34 ¹ Itiŋa ni Muses ŋeewonowe o Mowab, ook ɔtɔd bɛɛ o Pisga abil biyene o Nebo ŋao
avennɔ ki Jeriko baagita ɔɔ. Ook ni eyeelek Maanyi nɔɔnɔ looc dook ŋinaante, akana
ŋao kazi Giliyed zɛɛ been kutuur o kazi Dan. ² Aanyek Maanyi Muses kegeleem looc libir ci
kidoŋ o Navtali dook, ki libir ci kidoŋ o Ivirayim, ki libir ci kidoŋ o Manasa, ki libir ci kidoŋ
o Juda dook zɛɛ been liil o Vɔɔr Maam adikir otog libire ci akɔ ki nyagi e, ³ ki Negev, ki
nyarat o kutuur o Jeriko o bodo kazi ne kutuur o Keteleenu zɛɛ been kutuur o Zoar. ⁴ Eneek
ni Maanyi Muses ne, “Looc baal zin katerkedeei Ibrayim ki Aizak ki Jakob e neen nicini,
kaneɛi waanice ne, ‘Kaanyi tiŋeere looc nico dɔɔl ci dɔɔl cugun.’ Inoko zin kaanyin olla
geleem ŋinito kebereen doon, bar zin niina alya, alan ŋinite aruum.”

⁵ Adaak ni Muses ween gabareen o Maanyi Mowaba ŋinaante eo aduwaan Maanyi e. ⁶ Ada
ni Maanyi Muses niini alya Mowaba ŋinaante lawulaŋe o avennɔ ki Bet-Piyor, ma akom eet
ci aga ŋinti abilni vaanyi ci Muses o zɛɛ been inoko o. ⁷ Mɔ̃ adaai Muses e, eegin irkitoowa
ogine aritaan kaboon ki eetom (120) ma acine cor labak, ma adɔɔi ele cine o kak labak. ⁸ Ma
alu Israyila Muses ŋeewonowe o Mowab ŋinaante iinya eetom kamɔɔ, oodotit ni iinya o
luwaanto.

⁹ ŋina, ibitiz geenyizi o Vɔɔŋiz o Tammɔ Jocuwa ween ŋeerti Nun, eeci waanice
amayuuwun Muses nɔɔnɔ ataadek azen. Iziyit ni Israyila zɔɔz cin, ma agoon kaal baal
aricaneek Maanyi Muses e.

¹⁰ Akom zin bodo nyakanan oma ci ayelzaai Israyila ci atoobo ki Muses. Agawo waanice Muses kibeena Maanyi woot kiyo laanotena o. ¹¹ Nono neen baal itoon Maanyi kook kutuguuweek Varo, ki alaat ogin anowo ki nono, kibeena ol ogin dook kaal o ateed ol biyee Masire e. ¹² Agoon waanice Muses kaal ci adooi anole ol dook dooyize ci appe kicinit Israyila dook.